

Upravništvo: Ljubljana, ...
Inseratni oddelak: Ljubljana, ...
Podružnica Maribor: Gosposka ulica ...
Podružnica Celje: Kocenova ulica ...

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Narodna znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

Alarm iz Vzhodne Azije

Evropa je toliko zavzeta s svojimi težavami, s svojimi razprtjimi in zadregami, da ji ostaja le malo časa za druge probleme. Prav za prav je itak samo malo sveta, katerega usoda bi se pletla samostojno, neodvisno od Evrope.

Ostane torej samo še azijski kontinent s samostojnim političnim življenjem, s državami, ki so povsem neevropske in ki tudi uveljavljajo politične težnje v smislu, zavestno nasprotujočem evropski hegemoniji. Gotovo je, da mislimo pri tem najprej na Japonsko, ki je postala s tem, da je spretno posnela evropsko civilizacijo, zlasti v tehničnem in specialno v vojaškem pogledu, sposobna izvesti temeljito regeneracijo ter se na tem temelju povzpeli do stopnje resnične velesile.

V tej poziciji je Japonska po zmagi nad Rusijo dolgo ostala napram Evropi v vlogi spoštljivega sodelovanja, prizadevajč si, da doseže vseobče priznavanje in upoštevanje. Toda odkar je v zvezi z ženevskimi neuspehi spoznala veliko notranjo slabost evropskega političnega sistema, se je oddaljila in se oddajuje še nadalje, pripravljajoč se sistematično na funkcijo velesile, ki ji je usoda do delila zavidno vlogo vodilnega faktorja celotne Azije, vrhovne predstaviteljice emancipacije azijskega kontinenta od evropskega varstva. Evropa pozna že dolgo ta duh, ki prihaja iz dežele vzhajajočega sonca, tudi mnogo pažnje mu je že posvečala, dasi z različnimi nagibi. To je nevarnost rumene rase, opasnost, ki preti od politike rumenega plemena, odključujočega se pred vsemi drugimi po svoji ogromni številni premoči. Prav te silne številke so pomisleki že po sebi permanentno strašilo za Evropo, seveda s perspektive, kako orjaško silo bi predstavljale, ako bi jih preustrojila moderna evropeizirana vojaška tehnika. In s teh vidikov je povprečen politični Evropec gledal na prepoved v deželah azijskega vzhoda in odtod je izvirala njegov strah pred rumeno nevarnostjo.

Danes bi se moglo reči, da je strah pred rumeno nevarnostjo nekako popuстил. Izkazalo se je, da ostanejo orjaške številke za rumene Azijce vendarle samo številke. Ona evropska bojazen je gledala ves čas na rumene kot na enoto, gledala je na Japonce, ki so se izkazali kot izredno dobri učenci Evrope, v duhu pa si je mislila ob njih še Kitajce in sicer Kitajce kot japonske zaveznike in prijatelje, pa seveda kot preporejence iste šole in istega sistema. Japonsko-kitajsko edinstvo je bila ona predpostavka, pred katero je imel povprečen Evropec silen respekt in pred katero se je zamislil tudi še marsikdo z manj preprosto mentaliteto.

Prav v tem pa je tičala glavna pogrška. Kitajsko-japonsko sodelovanje se ni moglo doseči, se ne doseže in se sploh o njem ne more govoriti. Kitajska in Japonska, to sta dva sveta, ki med njima ni dosti manj razlike in nasprotij ko med katerokoli rumeno ter belo državo. Ali, z drugimi besedami: rumena rasa nikakor ne predstavlja za politični svet nečesa skupnega in enotnega, marveč je v politiki tako malo enotna kot vemo Evropa, ki se bori med seboj kljub skupnostim bele rase.

S tem spoznanjem se je strah pred prepovedom vzhodne Azije izdatno zmanjšal. Končno je Japonska nevarna samo po sebi sami. Opravka more imeti s tremi beimi sosedi, ki so vsi orjaške velesile: Rusija, Amerika in Velika Britanija. Od teh je vsekakor Rusija v takem položaju, da se nudi največ snovi za konflikte v rusko-japonskem mejnem področju, ali pri tem se mora reči, da se ruska odpornost nedvomno jako nagio veča.

Poskusi, da bi se Kitajska prostovoljno podredila japonskemu vodstvu, nikdar niso obetali uspehov. Kina je bila vedno velika sila, mnogo večja in silnejša od Japonske. Tudi ko je zmagala težnja po emancipaciji, po reformi in napredku, se kitajski revolucionarji niso učili pri Japoncih in niso želeli iskati pri njih naslonitve. Osnov za mirno sodelovanje ni bilo niti poprej niti za časa revolucionarnega preobrata, ki na Kitajskem traja še vedno. Zato ni čudno, da se je na Japonskem pojavila misel nasilnega zagospodarovanja nad Kitajci.

Stremljenje po nasilnem zagospodarovanju nad Kitajci, to je na kratko vsa vsebina dogajanja na Daljnem vzhodu v toku zadnjih let. Najnovejši alarm je samo ena od epizod v tem prizadevanju. Lahko se reče, da imajo Japonci izredno enostavno stališče. Ničče jim ne stoji na potu, nič jih ne ovira in vrata do nadaljnjih uspehov so jim na široko odprta. Kakor so pred leti okupirali Mandžurijo ob »nasprotovanju« domala vsega sveta, tako bi mogli posesti tudi še mnoge druge dežele, katerekoli kitajske province. Toda podoba je, da si v Tokiu

BLUMOV POLOŽAJ OGROŽEN
Ostra kritika finančne politike Blumove vlade v senatu — Senat bo najbrže vrnil devalorizacijski zakon poslanski zbornici

Pariz, 30. septembra. w. Danes je razpravljala se senat o zakonu o razvrednotenju franka, ki ga je poslanska zbornica že sprejela. Poročevalec finančnega odbora Abel Gardey je opozarjal na pomorne opomine senata v tem pogledu, češ da je zakonodaja vlade ljudske fronte povečala negotovost valute, ker je omajala kapitalna in delovna tržišča ter preko mere povečala državni proračun.

Govor Gardeya so senatorji desnice sprejeli s kljucic »To je obtožba proti vladi«, kar je dalo voditelju radikalov v senatu Caillauxu povod, da je izjavil, da gre samo za poročilo.

Kot zastopnik republikanske unije je izjavil senator Farjon, da njegova skupina ne bo glasovala za zakonski načrt. Senator Chaumier je nastopil proti ograjzanju privatne lastnine s strani Blumove vlade, ki dobiva svoja navodila in povelja od splošne strokovne zveze. Tudi senatorji de Blous, Anvray in Lesache so kritizirali vladni predlog. Senator Lemery je ostro napadal vlado, češ, da je v manj kakor štirih mesecih povzročila finančni polom Francije.

Zdi se kot gotovo, da bo senat v prvem čitanju zakonskega načrta o devalorizaciji franka z veliko večino odklonil vse njegove določbe, ki niso decela valutno-tehnične noga značaja. Zakonski načrt bo najbrže ponovi vrnjen zbornici v drugo čitanje.

Glede na današnje izjave v senatu, bi se moglo sklepati, da je položaj vlade zelo ogrožen. Kljub temu prevladuje v senatu kakor tudi v zbornici prepričanje, da bo v teku noči prišlo do pogajanj med vlado, senatom in zbornico, pri katerih se bo dosigel kompromis, ki bo za vse sprejemljiv. V splošnem namreč ne misli nihče na ministrsko krizo, čeprav obstoja na videz taka možnost.

Predsednik vlade Leon Blum bo po končnem sprejetju zakonskega načrta o devalorizaciji franka najbrže vendarle odpotoval v Ženevo in sicer jutri ali pa v petek. S predsednikom vlade bosta odpotovala tudi gospodarski minister Spinasse in trgovinski minister Bastid. Gospodarski minister Spinasse namerava pred DN imeti govor o posledicah devalorizacijskega zakona za mednarodno trgovino ter bo ob tej priliki govoril zlasti o politiki kontingentiranja.

Cene v Franciji so že poskočile

Pariz, 30. septembra. b. Prva posledica razvrednotenja franka je povišanje cen

Nemčija in valutni dogovor treh velesil

Dr. Schacht o devaluaciji francoskega franka in ciljnih nemške gospodarske politike

Berlin, 30. septembra. AA. Guverner nemške državne banke dr. Schacht je na današnji seji osrednjega upravnega odbora državne banke izjavil, da je nemška vlada dobila od francoske vlade sporočilo o sklopu o devaluaciji franka ter da je francoska vlada v njem posebno poudarila točko, ki govori o skupni izjavi francoske, britanske in ameriške vlade, da si žele sodelovanja tudi drugih držav pri izvajanju politike, ki jo ta izjava zastopa.

Anglija in Amerika sta skalili gospodarsko razmerje na svetu

Dr. Schacht pravi, da ga ta okoliščina in dejstvo, da mora imeti devaluacija franka znatne reperkusije na svetovno gospodarstvo, silita označiti nemško stališče. Deklaracija treh držav o ohranitvi miru, obnovi normalnega gospodarskega razmerja in dela za splošno blagostanje na zemlji se popolnoma strinja z mislimi, ki jih je že večkrat javno poudaril državni kancelar Hitler. Spominiti se je treba samo Hitlerjevega govora 21. maja 1935. in nemške note od 31. marca 1936. Nemčija pozdravlja zato izjavo treh velesil, da želijo prevelikih zasled. Dosedaj so se zadovoljili s tem, da so morale severnokitajske province »osamosvojiti«, se ločiti od skupnosti z ostalo Kino. To na vse zadnje ne pomeni mnogo, saj je samostojnost kitajskih provinc sploh bistvo sodobnega stanja. Japoncem je na tem, da dobivajo iz kitajskih dežel sirovine za svojo industrijo, pa pridejke za prehrano; v teh pogledih se zdi, da so z dosedanjimi osvojitvami saturirani. Poleg tega potrebujejo odjemalcev za svoje izdelke in tudi teh hočejo dobiti v Kini čim dalje več. Podoba je, da je v sedanjih fazi kitajsko-japonskega razmerja prav ta stran zelo važna, da gre Japoncem zlasti za razširitev trga za japonski uvoz, ne pa toliko za nove osvojitve.

bencinu, ki so poskočile v prodaji na debelo na 210 frankov (preje 198), tako da bo v prodaji na drobno poskočila cena za približno 0.12 fr. na liter.

Švicarske borze zopet odprte

Ženeva, 30. septembra. o. Po štirih dneh so bile danes v Švici borze zopet odprte. Med občinstvom je zavladala silna napetost, ki je bila prav podobna vznemirjenju v času inflacije na Dunaju in v Budimpešti. Zanimanje za borzni promet je bilo tako veliko, da so morali posamezniki po več ur čakati na telefonske zveze, čeprav sta Curih in Ženeva zvezana po 16 telefonskih kabljih. Tečaj tujih valut, zlasti funta in dolarja so bili zelo čvrsti. V zasebnem prometu je dolar dosegel celo tečaj 7 švicarskih frankov. Tudi zlato je imelo zelo visoko ceno.

Nova nizozemska valutna politika

Haag, 30. septembra. o. Poslanska zbornica je sprejela zakonski načrt o novi valutni politiki nizozemske vlade. Politični krogi so mnenja, da si bo sedaj vlada predsvetno prizadevala, da se vrne iz tuje ves inozemski kapital, ki ga cenijo na okrog 100 milijonov nizozemskih goidinarjev. Bržkone bo Narodna banka povišala diskont za 1 do 2 odstotka.

Nemško-italijanski valutni razgovori

London, 30. septembra. o. Finančni krogi kažejo veliko zanimanje za stališče, ki ga bo zavzela italijanska vlada glede na devaluacijo francoskega in švicarskega franka ter neaterih drugih evropskih valut. Iz Rima dosej se ni nikakih zanesljivih informacij. Zvedelo se je, da se je vršila izredna seja italijanske vlade, na kateri so razpravljali o nastalem položaju, ni pa znano, ali so bili spr jeti tudi kakšni definitivni sklepi. Po mnenju italijanskih finančnih krogov bo italijanska vlada uvedla tak-zvano izvozno liro, katere vrednost bo za 25 do 30 odstot od nižja od n-tanje lire. S tem si bo morda Italija slično kakor Nemčija očevala svojo zunanjo trgovino. Sploh se širijo govorice, da se namerava Mussolini končno odločiti šele po sporazumu z Nemčijo. Med Berlinom in Rimom se vršijo živahni razgovori. Ko bo v Parizu likvidiran spor med vlado in senatom glede devaluacije franka, je pričakovati, da bo padla tudi definitivna odločitev o valutnih vprašanjih v Nemčiji in Italiji.

Za stalnost valutnega razmerja

Čeprav Nemčija ne verjame, da bi novi francoski valutni ukrepi rodili željene uspehe, se vendar ne obotavlja in ne dela zaprek, da se ne bi izvedli. Nasprotno, Nemčiji bi bilo všeč, če bi se vendarle dosegel cilj, po katerem streme glede valutnega razmerja ti ukrepi. Nemška vlada in nemška državna banka mislita razen tega, da imata dolžnost proučiti, kako bi lahko tudi sami pripomogli k dosegu cilja, ki ga navaja utemeljitev francoskih valutnih sklepov. Ko sta nemška vlada in državna banka proučili to vprašanje, sta prišli do spoznanja, da jima ni treba spraviti tudi s svoje strani kakšen nov element negotovosti v položaj, kjer je zaradi novih valutnih ukrepov drugih držav že tako zadosti negotovosti. Zato izjavlja Nemčija, da vidi v stalnosti valutnega razmerja enega izmed glavnih pogojev za zanesljivost mednarodnega gospodarskega prometa. Nemčija želi, da bi bili ne samo tajna, temveč tudi nemški varčevalci in vložniki denarja prepričani o tej stabilnosti odločilnih krogov v Nemčiji, ki žele, da se v celotnem obsegu ohrani kupna sila in delovna vrednost nemškega naroda.

Potreba ureditve deviznega prometa

Tudi v Nemčiji sami se čujejo glasovi v prilog devaluacije, dr. Schacht pa noče s polemiko dati razlogom tistih, ki se zavzemajo za devaluacijo, več pomena, kakor ga v resnici imajo, temveč se zadovoljuje z ugotovitvijo, da tudi devaluacija ne bi odpravila sistema kontrole deviznega prometa.

Iz Društva narodov

Abesinski delegat zvrča na DN odgovornost za usodo svoje države — Portugalska o nevmešavanju v špansko vojno

Ženeva, 30. septembra. w. Na današnji seji skupščine DN je pred skoraj prazno dvorano najprej govoril abesinski delegat Tazart, ki je opozarjal na trenutno usodo svoje domovine. Pri tem je govoril o izkušnjah ob izselitvenju akcije DN, in je izjavil potrebo, da mora biti posredovalna akcija DN v bodočnosti ob izbruhu konfliktov hitrejša in učinkovitejša. Italija bo brezdvomno tudi zasedla še nesedene deele Abesinije, ako ne bo posredovala DN. Abesinski odpor je glede na to, ker so meje s sosednjimi državami zaprte za vsak dovoz blaga, nemogoč. DN bo torej odgovorno, če bo abesinska država popolnoma uničena.

Portugalski zunanji minister Monteiro je poudarjal, da obstajajo države, ki hočejo drugim državam vsiliti svojo ideologijo, vsak narod pa ima svoje žetje in svoje ideale. Govornik se je odločno zavzel za načelo nevmešavanja v špansko državljansko vojno. Odkar je Portugalska pristopila k temu dogovoru, ga je tudi striktno izvajala, obstajajo pa gotove države, ki zbujaajo videz, da delajo za mir, vendar pa pripravljajo vojno. Kar se tiče univerzalnosti DN, se mora doseči čenrav bi sečane članice DN morale doprinesiti govoe žrtve, da dosežejo pristop ali povratek drugih držav v ženevsko uslanovo Kolektivna varnost in vseh vojaških ukrepov

ta, katere nevšečnost za trgovino priznava, ki je pa v današnjih razmerah potreben. Temeljni vzroki, ki narekujejo nujnost tega sistema, so ogromni dolgovi, naloženi Nemčiji z versajsko mirovno pogodbo, in težave pri nabavljanju surovin. Sele tedaj, ko teh osnovnih vzrokov ne bo več, bo mogoče misliti o uvedbi liberalnejšega sistema v prometu z devizami. Ureditev tega vprašanja je bistvenega pomena ne samo za Nemčijo, temveč tudi za vse druge države, ki bi hotele izkoristiti za svojo proizvodnjo in za svoj izvoz tržišče 70 milijonov ljudi, ki je že samo po sebi zelo sposobno nakupa in konsumna. Nemška vlada in državna banka se zavedata, da nalaga današnji mednarodni valutni položaj nemškemu narodu hude žrtve: toda ni ga pritiska, ki bi mogel pripraviti nemško vlado do tega, da bi storila karkoli zoper koristi lastnega naroda. Nemška vlada bo vedno pripravljena sodelovati pri mednarodnih razgovorih, ki bi se ji zdejo plodni, in seveda tudi pri valutnih razgovorih. To bo storila zlasti tedaj, če bi nastal položaj, kjer bi se nemški vladi zdelo možno doseči cilje svobodnejšega gospodarskega prometa, ki jih navaja izjava treh velesil.

Valutna konferenca Male antante

Beograd, 30. septembra. o. Zaradi devaluacije francoskega franka in drugih valut se bo v Pragi v kratkem vršila valutna konferenca zastopnikov držav Male antante. Na njej bodo razpravljali o ukrepih, ki jih bo morala trela izdati za zaščito gospodarskih interesov držav Male antante, če bi devaluacijo izvedle tudi države v njihovi neposredni sosesčini, odnosno one, s katerimi so države Male antante v tesnih gospodarskih stikih.

Iz Bukarešte poročajo, da je rumunska vlada prepovedala izvoz kmetijskih pridelkov v države, ki so devalvirale svojo valuto.

Komisar DN v Gdanku odpoklican

Ženeva, 30. septembra. AA. Vrhovni komisar Društva narodov v Gdanku Lester je imenovan za pomočnika glavnega tajnika Društva narodov. Svoje novo mesto bo zavzel, kakor hitro bo imenovan nov komisar Društva narodov v Gdanku.

Seja stalnega sveta Male antante

Ženeva, 30. septembra. br. Pod predsedstvom češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Krocice se je sestal danes v Ženevi stalni svet Male antante k seji, na kateri je razpravljalo o vseh aktualnih problemih. Proučili so ukrepe, ki jih bodo odredile vlade držav Male antante za izvedbo sklepov sprejetih na konferenci Male antante v Bratislavi. Razmotrili so tudi vse probleme, ki so prišli v Ženevi v razpravo izven okvira Društva narodov, ter so ugotovili popolno soglasnost glede njihovega praktičnega reševanja. Ponovno so tudi ugotovili popolno istovetnost naziranj glede reforme Društva narodov.

Pomorska bitka pri Gibraltarju

Vladni rusilec „Almirante Fernandez“ se je potopil, križarka „Gravina“ pa je bila poškodovana

Gibraltar, 30. septembra. b. Ob severnoafriški obali med rtičem Espartal in Arsilu je prišlo do hude pomorske bitke med težko oklopmo križarko upornikov »Almirante Cervera« in vladnim rusilec »Almirante Fernandez«. V boje sta pozneje posegla še ena uporniška torpedovka in ena vladna podmornica. Okoli polnočve je vladni rusilec poslal po radiu prve kliče na pomoč v svet, kmalu nato pa se je zadet od mnogih strelcev potopil. V bližini se nahajajoča francoska ladja »Cucudobia« je sprejela kliče na pomoč in rešila posadko.

Po današnjem poročilu radio-postaje v Tetuanu so se tega pomorskega boja udeležile naslednje ladje: na strani upornikov bojni ladji »Canarias« in »Almirante Cervera«, na strani vladnega brodogva pa torpedni rusilec »Almirante Fernandez« in križarka »Gravina«. Torpedni rusilec »Almirante Fernandez« se je po težkem artiljejskem boju potopil, križarka »Gravina« pa je začela goreti in se nadaljnega boja ni mogla več udeleževati.

Casablanca, 30. septembra. AA. Včerajšnji spopad med vojnimi ladjami pri Gibraltarju se je razvil v dve bitki. Ena je bila južno od Trafalgarja, druga pa bolj na vzhodu. Prva bitka med križarkama »Gravina« in »Almirante Cervera« je bila ob 6. zjutraj, bitka med »Almirante Fernandez« in »Canarias« pa ob 7. Marseille, 30. septembra. AA. Zastopniki

agencije Havas so stopili s brežično zvezo s parnikom »Cucudobia« ki je rešil s potopljenega vladnega rusilca »Almirante Fernandez« 40 mornarjev. Na rusilcu sploh ni bilo častnikov. Poveljni rusilec je bil samo narednik, ki je bil tudi rešen. Vsi rešeni so ranjeni, 25 celo hudo.

Tudi ženske mobilizirane

Pariz, 30. septembra. br. Prve čete uporniškega generala Franca se prodrlje že na 40 km v bližino Madrida, ki ga vladne čete naglo utrjujejo. Okrog mesta je zgrajen trojni obrambni pas. Za uspešnejša organizacijo obrambe je madridska vlada danes odredila tudi mobilizacijo žensk v starosti od 18. do 50. leta. Ženske bodo morale pomagati pri utrjevalnih delih in pri organizaciji preskrbe in dovoza živil.

Danes se sestane parlament

Madrid, 30. septembra. d. Vlada je sklicala parlament za jutri ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu je obramba republike in splošna mobilizacija prebivalstva za ocvanje svobode. Anarhistične delavske organizacije so objavile včeraj proglas, v katerem zahtevajo osnovanje narodnega sveta za obrambo republike. Ni izključeno da se bo zasedanje parlamenta končalo s presomno vlade, v katero bodo sprejeti nekateri voditelji anarhistov. Predsednik vlade Largo Caballero je izjavil, da je položaj na frontah neizpremenjen in da je vseskozi optimističen.

Predsednik vlade o novi pogodbi z Italijo

Obnovitev normalnih trgovinskih odnošajev z našim prejšnjim glavnim kupecem

Beograd, 30. septembra. AA. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je izjavil o novi trgovinski pogodbi z Italijo: Italija in Jugoslavija sta državi, ki srečno druga drugo izpopolnjujeta v gospodarski strukturi. To dejstvo ima poseben pomen, ker v normalnih razmerah vprav sila k razširjenju gospodarskih zvez. Zatorej tudi sklenitev nove trgovinske pogodbe in dosega ugodnih gospodarskih pogojev. Zatorej tudi sklenitev nove trgovinske pogodbe in dosega ugodnih pravnih in poslovnih pogojev za medsebojno trgovino dopušča ta trenutek upanja, da z večjo vedrostjo gledamo v bodoči razvoj tako gospodarskega, kakor tudi vsega drugega razmerja med Italijo in Jugoslavijo. Z nove trgovinske pogodbe je končano za obe državi škodljivo nepogodbeno stanje.

Dogovor, sklenjen 26. t. m., je imel urediti v glavnem trije: 1. Najti način za naglo likvidiranje naših starih klirinskih terjatev. 2. Postaviti nove osnove za redno trgovinsko izmenjavo. 3. Urediti način plačevanja za nove posle. Reči smemo, da je nova trgovinska pogodba vse to uredila tako, kakor smo v sedanjih razmerah najbolje pričakovali. Naše klirinske terjatve v Italiji znašajo okoli 50 milijonov lir. Likvidacija tega salda nismo hoteli vezati na redni trgovinski promet, ker bi to znatno znižalo njegov obseg, temveč smo rajši predlagali izterjanje teh terjatev z državnimi nabavami. Poleg njih so v programu tudi druga sredstva ter smemo računati, da ne bo treba dolgo čakati na definitivno likvidiranje teh terjatev.

Redni blagovni promet se ima v bodoče vsrčiti na temelju 100 odstotne kompenzacije. To se pravi, da bomo mogli v Italijo samo toliko izvažati, kolikor bomo iz Italije uvažali. V temu pogajanju je italijanska delegacija pristala naposled, da se znesek mesečnega izvoza dvigne na 32 milijonov

Din. Ker smo dogovor nato določili za 6 mesecev, tako da se lahko molče podaljša, je tudi vrednost izvoza zrasla na skoraj 200 milijonov Din na pol leta ali nad 400 milijonov na leto. S tem je zagotovljenih 52% našega izvoza v Italijo v primeri z letom 1934.

Ker je Italija za zavarovanje popolne kompenzacije izvoza z uvozom morala uvesti sistem kontingentov, smo tudi mi uvedli za glavno izvozno blago posebne polletne kontingente. Ti obsegajo v glavnem naša blago, ki je doslej tvorilo pretežni del našega izvoza: Živine bomo lahko izvozili v priložnih 6 mesecih v vrednosti 8,8 milijonov lir, to je 80% našega izvoza leta 1934; perutnine za 3 milijone lir oziroma 18%; lesa za 20 milijonov lir, oziroma 26% (od leta pride na mehki les 11,5 milijona lir ali 31%). K temu pridejo še ribe, meso, jajca, premog in več drugega blaga v vrednosti 1 milijona lir. Več nismo mogli doseči, ker je treba zagotoviti tudi ustrežajoči uvoz iz Italije.

Naposled je tudi način plačevanja urejen z normalnim klirinom. Pariteta dinarja in lire se bo določala sporazumno med našo Narodno banko in pristojnim italijanskim zavodom. Dogovorjeno je, da stopi dogovor v veljavo že 1. oktobra t. l. Pri pomniti moram, da po pogajanju v zvezi ne navadno težavnim nalogom, ki sta jih morali obe delegaciji urediti, potekla v ozračju popolnega razumevanja za medsebojne potrebe v zelo prijateljskem tonu.

Z novim trgovinskim dogovorom stopamo ponovno v normalne trgovinske odnose z našim prejšnjim glavnim kupecem. Tako se konča neveselna, čeprav kratka doba popolnega zastoja medsebojne trgovine in se konča nepogodbeno stanje. Vsi naši gospodarski krogi bodo vsekako z zadovoljstvom sprejeli obnovo trgovinskega razmerja z sosednjo kraljevino Italijo.

Beležke

Ni vse eno

V Trbovljah imajo socialističnega župana, v občinskem odboru pa je tudi nekaj pristaev JRZ. Trbovlje ne bodo volile dne 25. t. m., marveč šele drugo leto. Ljubljanski opoldnasko glasilo JRZ je tej informaciji pristavilo to-le sodbo: »S tem si bomo prihranili okrog 20-tisoč dinarjev, katere bomo lahko obrnili za siromake. Slika volitev pa bi bila ista, saj so to občinsko upravo po večini občani zadovoljni. Prav je, da ni volitev.«

V Trbovljah je torej v redu, da sodelujejo pristavi JRZ z marksisti in ni v tem nobene komunistične nevarnosti. Je tudi res, toda, ko so pri nedavnih občinskih volitvah v skupnem odporu ponekod šli skupaj nacionalni in socialistični volilci, je isti list na moč tožil o nevarnostih marksistične ljudske fronte in bi najraje vse skupaj proglasil za komuniste. Da, da: kar je dovoljeno meni, ni dovoljeno tebi.

Še o dobrem želodcu

Včeraj smo zabeležili, kako si opoldnaska izdaja »Slovenca«, »Slovenski dom« brije norce iz svojih čitateljev, ko jim daje slika za črno stvar, o kateri je še včeraj na vso moč zatrjeval, da je bela. Med drugim smo približali njegovo bedasto trditve, da je g. Boža Maksimovič »svornik slovenske JNS« in dokazali, kako »Slovenski dom« s tem samega sebe točje zobeh. Da ima ta list svoje čitatelje res za politične analfabete, dokazuje njegov odgovor na našo beležko. Takole je namreč napisal:

»Za Božo Maksimoviča se zavzema v daljši meditaciji današnje »Jutro«. Menda mu je hudo, ker ne bodo občinski volitev v Sloveniji delali ne srbski, ne jugoslovenski batinaši, katerim je bil Maksimovič najlepši vzor.«

Res dober želodec in trdo kožo morajo imeti čitatelji »Slovenskega doma«.

Shodi JNS v vrbaski banovini

V soboto, nedeljo in ponedeljek je bila v vrbaski banovini, kjer bodo prihodnje nedeljo občinske volitve, cela vrsta shodov, na katerih so govorili senatorji Jovan Banjanin, Miljutin Dragović in dr. Vasa Glušac, ter poslanci dr. Vasa Jovanović, predsednik poslanskega kluba JNS, Milan Božić, Ante Kovač in drugi. Največji shod je bil v nedeljo v Banjaluki.

O nevarnosti ljudske fronte za Hrvate

»Hrvatska straža« dokazuje v dolgem uvodniku popoln neuspeh ljudskih front in znova svari hrvatsko javnost pred nevarnostjo da bi ta kuga zašla tudi med Hrvate. »Hrvati smo šele kasno spoznali pravi klerikalno glasilo med drugim, »vso nevarnost ljudskih front. Treba je bilo do štiri naprave, da smo preprečili naše ljudi, da je pravi vir vseh teh tvorb v marksizmu. Med Hrvati danes ni nevarnosti snovanja ljudskih front. To pa je samo zaslu-ga odločnega nastopa dr. Vladka Mačka. Sedaj poskušajo komunisti pri nas izvesti ljudske fronte v sportskih, sindikalnih in prosvetnih organizacijah. V tem pogledu smo pred strahovitimi nevarnostmi in moramo budno paziti, da ne bo nesreče. Treba je samo pogledati v dnevni tisk in ugotoviti, kako reagira na dogodke v Španiji. Odkritih in več ali manj prikritih simpatij za špansko ljudsko fronto je v njem naravnost strahovito mnogo.«

Seton Watson in Hrvati

Kakor smo že poročali, se mudi v Zagrebu sloviti angleški publicist Seton Watson ali Scotus Viator, kakor je njegovo pisateljsko ime. Znano so njegove zasluge v borbi slovenskih narodov bivše habsburške monarhije proti nemškemu in madžarskemu terorju. Njegovo delovanje je tudi mnogo pripomoglo, da se je pri Angležih in Američanih vzbudilo razumevanje za osvobodilne težnje slovenskih narodov med svetovno vojno. »Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Mačka, posveča bivanju Setona Watsona v Zagrebu svoj notranje-politični uvodnik, ki ga zaključuje z naslednjim odstavkom:

»Hrvatski narod ceni vse ono, kar je za odlični publicist storil, da bi spoznal britansko javnost z nami. Izreka mu za to svoje priznanje. Priznati se tudi mora, da si je kljub oddaljenosti od naše domovine in kljub čisto netočni informiranosti vedno prizadeval, da bi bil napram Hrvatom pravičen in objektiv.«

Slovenski pristaši združene opozicije

»Hrvatski dnevnik« poroča iz Ljubljane, da je bila v ponedeljek v stanovanju g. dr. Lončarja konferenca akcijskega odbora združene opozicije za dravsko banovino. Razpravljali so o taktiki združene opozicije pri občinskih volitvah dne 25. t. m.

Revolta zagrebških mesarjev

Zagrebški listi so objavili pred par dnevi proglas »Gospodarske sloge« Zagrebčanom. Proglas pravi, da so cene mesa in nekatere drugim živilom neupravičeno poskočile in da je zato »Gospodarska sloga« odredila maksimalne cene za vse vrste mesa in masti ter pozvala zagrebške mesarje kot priznane zveste člane dr. Mačkovega pokreta, da se jih točno drže. To pot pa strankarska disciplina zagrebških mesarjev ni zalegla. Vsi so vstali kakor en mož in se zbrali v prostorih »Saveza hrvatskih mesarskih in klobasarskih obrtnikov«. Po dolgem posvetovanju je bilo sestavljeno odprto pismo na vodstvo »Gospodarske sloge«, ki ji očitajo, da hoče dvigati ceno živini, a istočasno pritiskati na cene mesa. V pismu objavljajo mesarji tudi potek svojih pogajanj z »Gospodarsko slogo«, ki so ji ponujali, naj prevzame v svojo upravo za mesec dni katero izmed zagrebških mesnic, da se bo lahko prepričala, koliko ostane mesarju pri prodaji zaklane živine. Končno pa privjo mesarji, da ne bodo več dolgo priznali avtoritete »Gospodarske sloge«, če ne prekliče svojega proglasa Zagrebčanom, oblasti pa pozivajo, da pregledajo njihove račune in operajo čast za grebških mesarjev.

Socialno zavarovanje zasebnih nameščencev

Beograd, 30. septembra o. V ministristvu za socialno politiko in narodno zdravje se dovršuje pripravljala dela za končno ureditev socialnega zavarovanja privatnih nameščencev v vsej državi. Zavarovanje se bo izvedlo v smislu zaključkov ankete privatnih nameščencev iz vse države, ki se je vršila v Zagrebu. Minister za socialno politiko in narodno zdravje se je postavil na stališče, da zavarovanje čim večjega števila privatnih nameščencev, ni le zgolj v njihovem, nego tudi v splošnem državnem interesu. Med prve privatne nameščence, ki jim bo zagotovljeno pokojninsko zavarovanje, spadajo novinarji.

Trilysin pomaga! ČISTI, HRANLJIV OBDRŽI LASE

„Slovenec“ protiboljševiški blok

V nedeljskem uvodniku smo se dotaknili zanimive sočasnosti med obnovljeno protiboljševiško akcijo iz Berlina in iz Vatikana. »Slovenec« nas zaradi tega ostro prijemlje, pa nam očita vsemogoče grehe in napake. Pravi, da smo mi iznašli protiboljševiški blok Berlin—Vatikan in da smo nalašč povezali hitlerjevsko Nemčijo in Vatikan, da bi tako očrnilo Vatikan pri tistih, ki ne marajo nemškega fašizma. Vatikan da se v boju proti fašizmu ne more in noče vezati z nobeno politično, silo, najmanj pa s pogansko, kakor je nemški narodni socializem.

Vajeni smo že sličnih zavutih in zmedenih polemik v »Slovenec« predaloh. Od časa do časa pa je morla vendarle dobro, da predočimo javnosti vijugasto pot svojega kolege iz Kopitarjeve ulice.

Gospodje pri »Slovenec« nam popolnoma neutemeljeno očitajo, da smo mi iznašli protiboljševiški blok Berlina in Vatikana. Mi smo samo ugotovili znake skupne akcije, kakor je to storilo nešteto drugih evropskih listov. Ravno tako pa smo tudi poročali, ko se je stvar skrhal in se je pokazalo, da beseda ne bo meso postala.

Prav enako, toda po svojem običaju bolj ekstremno in alarmantno je pisal »Slovenec«. Dne 23. avgusta n. pr. je priobčil mastno tiskano vest: »Protiboljševiška fronta vstaja: Nemčija—Avstrija—Italija—Madžarska«. To je garniral na način, kakor da med pokanjem topičev vernih Slovencev naznanja veliko veselje. »Nemčija ne bo trpela izzivanja židovskega boljševizma.« »Če se Moskva in Madrid ne moreta navaditi na dostojno obnašanje, potem bodo boljševiki na drug način prisiljeni k temu.« Takih in sličnih bojevostit je kar mrgolelo v »Slovenec« poročili.

V naslednjih številkah je »Slovenec« stopnjeval svojo ozenj na boljševizem in Rusijo. Dne 2. septembra pa je priobčil poslanico nemških škofov, ki so ponujali hitlerizmu svojo pomoč v borbi zoper boljševizem. Dva dni kasneje je list pod debelim naslovom poročal o »notni fronti pro-

ti komunizmu« ter napovedoval »novo kolektivno spomenico nemškega episkopata«. Povedal je še, da bodo tudi skofje drugih narodov in celo sam sv. oče storili nekaj sličnega. V članku pod debelo tiskanim naslovom »Pred spravo Cerkve in države v Nemčiji« je pripovedoval: »Povod za to je dalec pastirsko pismo nemških škofov, ki so izjavili, da sta cerkev in država enako interesirani na borbi proti boljševiški nevarnosti. Zabeležil je obenem vest pariškega glasila katoliške akcije »La Croix«, da je »pastirsko pismo nemškega episkopata znamenje, da bo dobi borbe med Cerkvijo in režimom v Nemčiji sledila sprava narodnega socializma s 25 milijoni nemških katolicanov.« »Vse to v znamenju in zaradi potrebe skupne borbe proti boljševizmu.«

Po vsem tem si upa »Slovenec« zdaj očitati »Jutru«, da si je iz zlobe izmislilo protiboljševiški blok Berlina in Vatikana, ko je vendar sam tako triumfalno in bojevito pisal o tem. Še kasneje, proti sredi septembra, ko se je stvar za kulisami že skrbala, je »Slovenec« ves navdušen. Dne 10. septembra se poroča o Hitlerjevem govoru pod naslovom »Boj boljševizmu brez pardona«. Še tri dni kasneje je ves hnd na Zivojina Balugdičica, ker je v »Politiki« izrazil svoje pomisleke proti protiboljševiški bloku, češ da se za njim krije protidemokratski blok. Toda končno se je tudi »Slovenec« zjasnilo v glavi in dne 13. septembra je svečano zagotovilo: »Vatikan se bo ne pogajal s Hitlerjem«. S tem je obenem priznal, da se je po njegovem mnenju Vatikan s Hitlerjem že pogajal ali pa se vsaj hoče pogajati. Kdo je pogajanje odklonil, ali Vatikan ali Hitler, je v tej zvezi vseeno.

Takšna je torej slika, ne po »Jutrovih«, marveč po »Slovenec« poročilih. O samem sebi je torej »Slovenec« izrekel hodo, ki jo je v svoji večerajšnji polemiki hotel adresirati na »Jutro«: »Kaj takega se more primeriti samo listu, ki nima nobenih načel in se lovi samo od dogovorka do dogovorka. Res: ex tuo ore te iudico!

Tragična smrt mladega in nadarjenega slovenskega zdravnika v Zagrebu

Zagreb, 30. septembra. o. Snovi si je v trenutni duševni zmedenosti mladi slovenski zdravnik dr. Fran Frlan, sin uglednega ljubljanskega odvjetnika g. dr. Frana Frlana, sam končal življenje. Našli so ga v njegovem stanovanju v Novakovi ulici št. 7 že mrtvega. Pokojnik je bil star šele 28 let.

Vest o tragični smrti dr. Frana Frlana je globoko pretresla vse njegove prijatelje in znance. Dr. Frlan je bil že dve leti v Zagrebu in se je na kliniki prof. dr. Šercerja specializiral za bolezni v ušesu, nosu in grlu. Rok specializacije mu je potekel prav te dni. V kratkem bi imel prevzeti službo sekundarnega zdravnika v ljubljanski splošni bolnišnici. Dr. Fran Frlan je dovršil svoje zdravniške studije v Gradcu, specializiral se je najprej za ginekologa, nato za kirurga, nazadnje pa je studiral na kliniki prof. dr. Šercerja.

Pokojnik je bil soliden in vester človek ter je bil tudi gmotno dobro situiran. Zato zunanega vzroka njegovemu obupnemu koraku ni mogoče najti. Morda bo

čital za vedno tajan, ker ni pokojnik zapustil nikakega poslovljivega pisma. Dr. Frlan je bil pred kratkim na dopustu, ko pa se je vrnil, so njegovi tovariši opazili, da je zelo melanholično razpoložen. Melanholije se do zadnjega ni mogel iznebiti. Zadnje dni je bil precej deprimiran. Tovarišem, ki so ga vprašali za vzrok depresije, je kratko dejal, da ni nič hudega, da se je le malo prenehnil, da ima najbrže hripro, in da bo zato ostal nekaj dni doma. Skorozi gotovo je že tedaj sklenil napraviti konec svojemu mlademu življenju.

Starši pokojnika so bili takoj obveščeni o sinovi smrti. Danes je prisel v Zagreb njegov oče, ljubljanski odvjetnik dr. Franc Frlan, ki prav tako ni vedel povedati, zakaj je njegov sin obupal nad življenjem. Pokojnika so začasno prepeljali na Mirogoj, jutri pa bo bržkone odreden prevoz njegovega trupla v Ljubljano.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Oblačno in deževno vreme. V vrbaski in drinski banovini je ponekod snežilo. Temperatura je po vsej državi nizka. Minimalna temperatura Koviljača 0, maksimalna Prilep 26 stopinj.

Zemunska vremenska napoved za danes: Oblačno in hladno vreme. V severozahodnih krajih države bo dež prenehal, v ostalih predelih pa bo še deževalo. V goratih krajih bo najbrže še snežilo. V severozahodnem delu bo nastopila manjša razvedrte. Sonce vzhaja ob 5.35 in zahaja ob 17.19.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Hladno vreme bo trajalo še nekaj dni. Na severu in zapadu bržkone razvedritev, lokalno deževje pa ni izključeno.

Dunajska vremenska napoved za danes: Oblačno, padavine, prehodno se bo temperatura nekoliko zvišala, v splošnem bo mrzlo vreme trajalo dalje.

Oster odgovor dr. Krofte revizionistom

Reakcija čl. zunanjega ministra v imenu Male antante na madžarsko revizionistično propagando v Ženevi

Ženeva, 30. septembra. b. Edenova izjava, da je Anglija pripravljena sodelovati pri reviziji čl. 19 pakta DN in da se ne protivi ločitvi pakta DN od verzajske mirovne pogodbe, je sprožila v Ženevi pravo revizionistično vojno vseh zagovornikov revizije. Posebno ostro je v tem pogledu nastopil madžarski delegat, ki je tudi to priliko uporabil za revizionistično propagando. Zagovarjal je stališče, naj bi se Društvo narodov oprijelo v tem vprašanju dinamične koncepcije o življenju narodov. Vsem revizionistom, ki so se zbrali v Ženevi, pa je v imenu Male antante odgovoril češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ki je izjavil med drugim:

V svojem odgovoru ne bom dolg, ker je stališče Male antante v pogledu revizije prav dobro znano. Dogodki niso prav nič spremenili našega prepričanja, da je DN potrebno in da ga je treba ohraniti. Želimo celo, da bi se v Društvo narodov zopet vrnilo vse države, ki so mu že pripadale, pa so se pozneje odstranile. Krofta je nato posebno poudaril potrebo po moralni razorožitvi in se zavzemal tudi za splošno de-

jansko razorožitev. Glede reforme pakta DN pa je izjavil, da se mu ne zdi potrebna in jo zato odklanja. Ker so sankcije od-povedale, jih je mogoče nadomestiti edino s sklepanjem regionalnih paktov, ki edini lahko ščitijo življenjske interese posameznih držav.

Tudi našega stališča glede čl. 19 pakta DN ni treba še posebej precizirati, ker je prav dobro znano. Z vso odločnostjo stojimo na stališču, da je brez preventivnega posvetovanja z vsemi v poštev prihajajočimi državami nemogoča sprememba vsake pogodbe. Kdor bi hotel iznašati pred skupščino teritorialna vprašanja katerekoli države, s kakršnihkoli vidikov in s katerekoli strani, ta ne bi podpiral DN, temveč bi samo vse doprinesel za rušenje spora-zumevanja med državami. Hočemo delati z vsemi, ki hočejo DN okrepiti, toda nikogar ne bomo podpirali, ki ga bo hotel oslabiliti.

Izjave češkoslovaškega zunanjega ministra so bile sprejete z velikim odobravanjem vseh navzočih, z izjemo Madžarov, na katere so vplivale zelo mučno.

Dr. Hodža o sodelovanju z državami rimskega protokola

Praga, 30. septembra. g. Na otvoritveni seji 21. kongresa mednarodne Unije novinarjev zvez je imel ministrski predsednik dr. Hodža govor, v katerem je dejal med drugim:

Srednjeevropski sod smodnika se je preselil. Prizadevanja, da se doseže gospodarsko zblizanje držav Male antante rimskega protokola, pridobivajo vedno več prijateljev. To zblizanje bi imelo ugodne posledice tudi za odnošaje med srednjo Evropo in Nemčijo. K državam rimskega bloka spada tudi Madžarska. Prišel bo dan, ko bodo tudi v Budimpešti spoznali korist zblizanja v srednji Evropi. Dogovor med Berlinom in

Dunajem od 11. julija se označuje tudi na češkoslovaškem kot korak naprej na potu srednjeevropskega sporazuma. S tega stališča dobiva zadnja konferenca Male antante v Bratislavi večjo važnost, kakor so jo pripisovali v Evropi. Države Male antante v Bratislavi stopile na pot praktičnega izvajanja gospodarskega sodelovanja. Potrdile so svojo solidarnost ter obenem manifestirale prehod od statike k dinamiki v svojih trgovinskih-političnih odnošajih. Praktično še nismo na cilju, toda nihče ne more dvomiti o tem, da smo na dobrem potu.

Snežni zameti in viharji

Nagel nastop zime — Nevšečnosti na liški progji — Sneg je zapadel že v več evropskih državah

Zagreb, 30. septembra. o. Na liški progji je davi pri Malovanu obital v zametih to-vornih vlak, ki je vozil iz Gračca proti Kninu. Delavci so proggo kmalu očistili, nakar je vlak nadaljeval svojo vožnjo. Naslednji potniški vlak je imel dve uri zamude. V Li-ki je zapadlo izredno mnogo snega.

Danes je ves dan snežilo v bosanskih in dalmatinskih gorah, po vsem Primorju pa divja močna burja. Parnik »Rabe« se je moral zaradi burje vrniti v splitsko luko. Francoska jahta »Alfi«, na kateri potuje bivši francoski minister Pietri, se je morala zateči v šibeniško luko.

Sneg je zapadel tudi v Banjaluki. Prav tako je snežilo še nadalje v Gorskem kotaru. Tudi iz Medjimurja poročajo, da je pričelo snežiti.

Poljska in Rusija v snegu

Dunaj, 30. septembra. o. V Alpah še nadalje sneži. Temperature so padle zelo nizko. Po informacijah meteoroloških postaj je vdrl preko Belega in Baltiškega morja v severno Evropo nov val mraza, ki je že zajel Poljsko, kjer že dva dni neprestano sneži. Tudi severna Rusija je vsa v snegu. Temperatura v srednji Evropi je padla daleč pod povprečje v tem času.

Silni snežni viharji v Zedinjenih državah

Newyork, 30. septembra. AA. V državi Colorado, je divjal včeraj prvi snežni vihar. V viharju je našlo smrt 11 oseb. Škoda pa znaša več milijonov dolarjev. Ves letalski promet je ustavljen.

Kerestinski proces se začne 5. t. m.

Zagreb, 30. septembra. o. Pred okrožnim sodiščem v Zagrebu se prične 5. oktobra glavna razprava proti skupini škofov iz Kerestince zaradi zločina pokolja. Proces se bo vršil od 5. do 10. od 14. do 17. in od 20. do 24. oktobra. Obtožbenih je 29 kmetov. Izmed njih so le 4 v preiskovalnem

zaporu, ostali se bodo svobodno zagovarjali.

Istega dne se v Ogulinu prične tudi proces proti Stevanu Pejnoviću, ki je obtožen zaradi umora bivšega poslance Karla Brkljačiča in Mateja Uzelca ter zaradi hude poškodbe Luke Tomljenovića.

Naročniki ponedeljskega »Jutra« prejema revijo »Življenje in svet« zastoj.

Spet je sejem

pri tvrdki KRISPER

Krijte Vaše potrebščine sedaj, ker dajemo samo v tem času kot vsako leto poseben popust od 10%

Dnevno od 3. do 6. popoldne kino predstave za otroke v spremstvu odraslih.

Nikdo Vas ne bo vprašal, če kupite kaj ali ne.

Zalostno slovo lastovk

Na poletu na jug je hlad za jel poslavljajoče se selivke

Ljubljana, 30. septembra. Davi je hlad pritisnil znova, temperatura je beležila 4,4° C, in vse naokrog Ljubljanske kotline je tudi nizko gričevje pobelilo nov sneg. Nad mestom je rahlo poslilo izpod mračno pooblačene neba in ljudje so zardelih obrazov, tesno zaviti v plašče hiteli po opravkih.

Konec septembra, ki je v poslednjih treh dneh prinesel v osrednji trup Evrope mrzlo predzimsko stanje, je povzročil

velik nemir med pticami-selivkami. Medtem ko so hodurniki, kukavice, kobilarji, zelenovranke, in rjavi srakoperji odleteli iz naših logov na toplejši jug že pred Velikim smarnom, je tja do Male gosposnice utihnila v dobrih pesem slavice. Dvignile so se prepelice, poletete so za njimi drobne penice, raščice in šmarnice. Iz dolenskih gozdov je odletela divja grlica, kmalu za njo se je po Malem smarnu poslovila mestna lastovica. Na deželi je ostala še nekaj časa domača, kmečka lastovica, minuli hlad je pa prignil k nam cele trume naših znank iz severnih pokrajin. Večraj in danes so se spretelavale nad

Ljubljano jate lastovic in davi, ko je zaradi mraza pritisnil že redki mršec k tlom, so meščani opazovali zanimiv lov gladnih ptic za plenom po strugi Ljubljanice. Prav kakor letos je tudi hladni september 1931. presenetil ptice selivke na poletu na jug. Sredi meseca je takrat srednjo in južnovzhodno Evropo zajel mrzli val in vrgel sneg v sudetske, karpatske in vzhodnoalpske pokrajine.

Kruta lastovičja smrt je bila pobrala sto in stotisoče drobnih selivk. Samo Društvo za varstvo ptic na Dunaju je rešilo tedaj žalostne smrti na tisoče onemoglih lastovic ter jih z brzimi vlaki in avtomobili prepeljalo na topli jug. In kakor so takrat naslednjo pomlad ostala mnoga lastovičja gnezda prazna, prav tako bo gotovo nenadno vremensko presenečenje tudi letos pobralo dokaj dragih, pomladnih znanih.

Dejstvo, da so nekatere vrste ptic izginile med mrzlim letnim časom, je že v starem veku razburjalo duhove. V skladu z nevednostjo tedanje dobe so se ljudje omejevali na razne fantastične domneve. Tako sta menila grški pisatelji Aristoteles in njegov mlajši rimski tovariš Plinius, da se skrjančki, kosi, lastovice in štoklje kakor plazivci zagrebejo v blato in prebijajo tu vsjo zimo. O kukavici sta trdila, da se izpremeni za to dobo v skobca. Dandanes so seveda take domneve že davno odpravljene in ko se jeseni selijo naši krilati znanci, vemo da se to ne dogaja pod vplivom lakote ali mraza. Selitveni nagon, neodvisen od hrane in gorkote, se pojavlja prav

tako pri ujetih pevcih in vsak ptičji prijatelj pozna nemir, ki se polašča ptice v kletki ob času selitve, ki pa tudi takoj izgine, kakor hitro so dosegli njihovi prosti tovariši svoj zimski cilj.

Obročkanje selivk v opazovalnih postajah križem Evrope je prispevalo k razjasnitvi selitvenega nagona ptic in pripomoglo do spoznanja, da odločuje o selitvi periodična izmenjava snovi pri vsaki ptičji vrsti.

Zdaj ko bo umirala jesen, se bo še ves oktober in november zvrstilo

pravo preseljevanje selivk iz močvirskih in gozdnatih pokrajin severne Evrope, pa daleč čez morje v severno, srednjo in še dalje celo v južno Afriko.

Čuden nemir se bo na večer in ponoči razlegel izpod neba, zategnjeni brizgajoči in pivkajoči glasovi bodo spremljali daleč vsakebi raztegnjene, pa spet v podobi klina zvršene jate ptic. Dvignili se bodo dolgonogi žerjavi, ti znanilci severne pomladi, zaključile bodo svoja posvetovanja za daljno pot dolgopeče štoklje. Krdela divjih golobov in črni oblaki skorcev se bodo med glasnim vrščem selili preko naše zemlje v toplejše pokrajine.

Paradiž večine ptic je ozemlje Belega Nila, zapadno od Abisnije. Tam je hrane v izobilju za milijone ptičjih privandrovcev. Naše priljubljene pevke bodo po večini ostale na severnem obrežju Afrike, mnoge bodo prezimile kar na obalah južne Evrope. Zmerom več je selivk, ki v bližini zimah ostanejo v Evropi, druge si pa izberejo po redu najkrajšo pot preko nevarnih priloženih skic pričajo o zanimivem, priloženem instinktu krilatih popotnic, da izogibajo se vseh zaprek, sledeč najkrajši poti k morju in ob obali, išoč med pot-

ma zadostne hrane, jemljejo slovo od Evrope. V pogledu ptičjega poleta na jug je Jugoslavija tipično selitvena zemlja Evrope.

Celi roji lastovic, jate najrazličnejših močvirnih, gozdnih ptic in ujed evropskega severa, trume ptic pevke se selijo vso dolgo jesen preko ozemlja Jugoslavije, išoč med poletom odmora in hrane v naši zemlji. Močvirne pokrajine in plitve vode Prekmurja, Slavonije, Srema, Banata in Južne Srbije, odkoder so se že poslovile naše štoklje, žličarke, čaplje, capovozniki, vodne kokoši liske, ponirki in divje race, bodo posetili zdaj sorodni gostje iz severa. Mogočne jate žerjavov bodo visoko pod nebom letele tudi čez Balkan. V košenah je že utihnil odsekani resk-resk kosca, družnika naše prepelice. Iz Slavonije in Srema se je že odselil naš kljunač škurh, v družbi s čapljami sta odšla za njim sorodna plavica in dolgokraki polojnik. Za poljskim škranjcem je že sredi septembra poletel za soncem znanec ljubke pastirice, prvi naš znanilec pomladi, priba ali vjvek.

S severa bodo prišle k nam in poletete dalje razne vrste čapelj v močvirnih ozemljih bodo iskale prenočišča za divjeh rac in gosti, še kasneje bo vznemirjal lovce vršč sljuge, najštevilnejših kljunačev ruskih močvirij. Prišle bodo k nam cipe, iz brezovih lesov severne Evrope se bo umaknila in poiskala jagode grmičevja brinovka. Na jugu Evrope bodo prezimili naši znanci sokol selec, mali sokol in postolka, drobni skovik in pri nas že zelo redka smrdokavra Huda zima izvabi tja naše občutljivejše ptice pevke.

ostala pa bo pri nas cela vrsta klatežev. Ščinkovci, liščki, drobni čiček in strnadi, mali palček in kraljiček, čopasti škranjec in kos, drozgi, pa pepelasti srakoper, dolgo-kljni vodomec so tudi pozimi zvesti gostje. Zolne in brlezi, pa detali, kalini, dleški in krivokljuni so stari zimski znanci naših gozdov. Krdelo teh klatežev pomno-

že se pritepeni črni krokar, siva vrana in kavka, srborite, jezične šoje in srake. Poljska jerebica, gozdni in že redek planinski jereb, divji petelin in ruževac bodo prezimili pri nas. In če bo zmanjkalo hrane na evropskem severu, se bodo za cinobra-

stordečimi kalini priklatili k nam zelo lepi, a še bolj požirajo gostje, pegami Takrat bo zima morala biti res huda, da se je pisani, svilnatopernati ptič potrudil daleč iz svoje mrzle domovine k nam.

V viharnem, hladnem vremenu lete ptice na toplejši jug. Toda ko se bo sonce globoko v Afriki spet dvignilo na svojo pot na sever, bodo naše znanke rade zapustile topli paradiž in obilno hrano ter poletete na dolgo pot, v hladnejšo domovino k nam. Rade bodo zapustile ozemlja večne pomladi, saj so se rodile pri nas, na našem severu. Milijone žrtev zahteva takšno vsakoletno romanje, toda tiste, ki so se srečno vrnile, pozdravljajo z veseljem petjem svoje rodno gnezdo, v katerem se pomladi spet prične novo življenje, novo trpljenje.

DANES V ELITNEM KINU MATICI!

Ave Marija OSAMLJENO SRCE

Käthe Nagy — Harald Paulsen

V prekrasnih inscenacij nam pričara ta film življenje enega najslavnejših svetovnih pevcev. Življenje polno doživljanj, pustolovščin, ljubezni in razočaranj! Pariz, Nica, Neapelj!

V gl. vlogi poje kralj tenorjev **Benjamin Gigli**

Nova šola v Topolšici

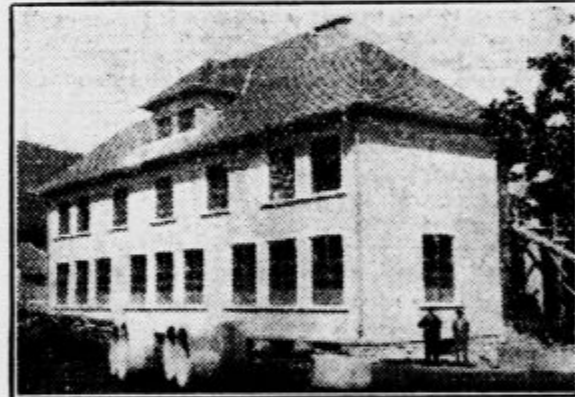
Slovesna otvoritev bo 18. oktobra

Soštanj, 30. septembra. Na robu Saleške doline ob vzhodni šumovitega Loma ždi v zatijšu košatega smrečja prijazna vasica Topolšica, ki se v teh dne pripravljala na vesel dogodek, na otvoritev in blagoslovitev novozgrajene šolskega poslopja, kar bo v nedeljo 18. oktobra. Ker je ta dogodek zvezan s 50-letnim jubilejem stare šole ni dvoma, da bo ta dan kraj oživel od bližnjih in daljnih obiskovalcev.

V Topolšici je, kakor znano moderno, vsem potrebam odgovarjajoče zdravilišče za bolne na pljučih, in to s posebnim oddelkom za odrasle in za otroke, kar mu daje posebno prednost, zato je vredno ogledati si ta kraj. V zdravilišču, ki je bilo do l. 1919. znano le kot kopalnišče, je topli vrelc 20 — 24 stopinj, znan že več stoletij, kamor so se prvotno hodili kopati le domačini; pozneje pa, ko je bilo urejeno, je privabilo zaradi svojega zdravstvenega učinka, kakor se bere v stari prijavnj knjigi (ki jo danes hrani občinski urad), goste iz Dunaja, Lvova, Prage, Berlina, Trsta, Reke itd. Obiskal je ga l. 1677. sam ljubljanski škof Tomaž Hren. Do l. 1838. je bila nad primitivnim kopalniščem, ograjen le s štirimi stebri še slamnata streha. Ko pa je l. 1892. kupila šaleška hranilnica, je stalo tam že več poslopj s sobami za tujece. Kopalnišče se je stalno izpopolnjevalo in večalo, dokler ni slednji prišlo v državne roke, ko se je preuredilo v posvem moderno zdravilišče za bolne na pljučih. Zaslouelo je tudi izven meja naše domovine, in to zaradi prekrasne lege, planinskega zraka in predvsem zaradi odličnih uspehov v ozdravljenju tuberkuloznih. Zadnji zašebni lastnik je bil g. dr. Bertsch.

Istčasno s razvojem kopalnišča in zdravilišča, se je razvijalo šolstvo. Do l. 1886.

v Topolšici še ni bilo šole, temveč so do takrat hodili po učnost otroci v 4 km oddaljeni Soštanj. Vedno naraščajoči dotok tujecev, pa je povzročil gostejšo naseljevo, tako da se je prebivalstvo z otroci vedno bolj množilo. To dejstvo in pa da so imeli mnogi otroci po več km hoda v šolo in povrh še po hribovitem terenu, je kazalo pred pol stoletjem potrebo gradnje šole v Topolšici, ki je bila otvorjena o Veliki no-

či, kakor se je šolsko leto tiste čase splošno pričelo. 50 otrok je bilo dovolj; prvi učitelj in šolski upravitelj obenem je bil g. Mihalec Ratej, predsednik krajevnega šolskega sveta pa Jože Hrnastnik. Razen Rateja, ki je ostal na svojem mestu polnih 13 let, so se potem učitelji menjali, dokler ni prišel l. 1925. na mesto sedanji šolski upravitelj g. Menhart Alojz. On je imel v vsakem pogledu srečno roko in je poleg predsednika šolskega odbora Franca Mazija v prvi vrsti njegova zasluga, da se sredi Topolšice dviga danes ponosno šolsko poslopje. Dvignil je kraj kulturno in gospodarsko. Sploh pa je treba pibiti kakor je opažati v prvih začetnih letih nenaklonjenost šol. odbora

Dobrovoljci so se vrnili iz Dobruđe

Sprejemi v Konstanci in Bukarešti — Z ladjo po Dunavu

Iz Medžidije so se nekateri dobrovoljci takoj po svečanosti odpeljali v avtomobil proti jugu, da si ogledajo poljane pri Korkardji, kjer so se pred 20 leti vršile najhujše bitke. Med izletniki je bil tudi brat pokojnega Vlada Koblerja. Našli so še sledove strelskih jarkov in zaklonov. V duhu so obnovili ves potek bojev, pri čemer jim je položaj pojasnjeval udeleženec takratnih bitk dobrovoljec Josip Paravič iz Zagreba.

Otali dobrovoljci so se po prihodu v Konstanco odpeljali v avtobusih v letno kopalnišče Mamaia, kjer jim je mestna občina priredila banket. Konstanški župan Gregorescu je imel krasen nagovor in se je zahvalil v imenu vse pokrajine za žrtvovanje pred 20 leti ter je obljubil večno zvestobo idejam, za katere so se žrtvovali vojni dobrovoljci Jugosloveni in Čehoslovaki. Posebno lepo se je govorniku zahvalil Lujo Lovrič, ki je končal z vzklikom kraju velike Rumunije. Po banketu so si dobrovoljci ogledali kopalnišče ter se sprehodili ob pešeni obali. Proti večeru so se vrnili v mesto, kamor so med tem prispeli tudi tovariši z bojnih poljan. Nekateri so se ukrcali na ladjo, da si Konstanco ogledajo z morja.

Po večerji je goste pozdravil general Todulescu. Zahvalil se mu je brigadni general Nenadović za nenavadno prisrčen sprejem. Spet je bilo pozdravljanja in odigrane so bile himne vseh treh držav Male antante. V krasnem, zgodovinsko zasnovanem govoru je slednji brigadni general g.

Viest iz Prage očrtal vzroke, ki so dovodili do enotne borbe Rumunov, Jugoslovenov in Čehoslovakov v Dobruđi. Močno je očrtal razmere, ki so Čehoslovake postavile v bivši monarhiji pred alternativno: Biti ali ne biti. Ves češkoslovanski narod se je takrat zaključena.

V nedeljo smo zapustili Konstanco. Po blizu starih urah vožnje nas je ekspresni vlak prepeljal nazaj v Bukarešto. V zadubini kralja Karla II. je bila ob 11. akademija, ki jo je vodil predsednik zveze rumunskih dobrovoljskih organizacij g. Virgil Serdaru. Prisostvovali so med drugimi: poslanik CSR minister Šeba v uniformi podpolkovnika čsl. vojske, opravniki poslov našega poslanštva g. Avakumović s prvimi tajnikom našega konzulata Popovičem, atašee obeh zaveznških vojsk in mnogo odličnikov. Dvorana je bila polna. Predsednik Serdaru, advokat iz Bukarešte je pozdravil zbor v zelo temperamentnem govoru, najprej rumunski, nato francoski. Ko je godba odigrala obe himni, ni bilo konca vzklikanju na čast zaveznškim narodom in njihovim vladarjem. Navdušenje se je preneslo tudi na ulico, kjer je stala tisočglava množica. Ko sta delegaciji z dobrovoljci vstopali v čakajoče avtobuse je grmel od vzklikov na čast borcev z Dobruđe. Odpeljali smo se v prostore Zveze rumunskih vojnih dobrovoljcev. Tu je bil obed. In spet so se vrstili pozdravni govori, med katerimi je posebno užigala zdravica ministra Šebe, ki je, sloveč po svojem izvrstnem poznavanju jezikov, govoril francoski, rumunski in arborvatski ter slavil junaštvo vojnih dobrovoljcev.

Popoldne smo si ogledali mesto, saj v

enodušno odločil za obetane in za borbo in tako ste našli Čehoslovake kot vojne dobrovoljce v Odesi, v Dobruđi in na številnih drugih bojiščih v skupni borbi za skupni cilj. Ideja Male antante je dobila

napram šoli, tako je pokazal nasprotno v zadnjem času vzgledno razumevanje za šolski napredek, k čemer je stalno vzpodbujal šol. upravitelj. Njegovo mnenje, da dosedanja šola ne odgovarja več svojemu namenu, so uvideni šolski možje vzeli resno v pretres. Zaradi stalnega naraščanja števila šoloobveznih otrok, bi bilo treba napraviti na stari šoli pizidek. L. 1927. je bila namreč razširjena v dvorazrednico, a se je pouk vršil v edini vlažni učni sobi, vršec se dopoldne in popoldne. Iz tega vzroka in pa zaradi dejstva, da leži stara šolska zgradba na neprimerem prostoru v neposredni bližini sanatorija in je šolska mladina izpostavljena nevarnosti okužbe, se je krajevni šolski odbor odločil za zidavo novega poslopja. Bilo je to l. 1928. Naslednje leto, 4. aprila, se je sklepalo na seji o prodaji starega in nakupu novega zemljišča. Napredovalo je delo počasi toda gotovo in premišljeno. Vsa skrb je bila v rokah neumnega šolskega upravitelja. 1. decembra l. 1929. je bilo zemljišče kupljeno od Marije in Antona Stropnika. Ko se je leto nato vršil komisijski ogled za stavbno dovoljenje, sta takoj zapela krampl in lopata. In tako je po idejnih osnutkih g. arhitekta Frica Fekonje iz Radgone ter pod gradbenikom g. Golobom Martinom iz Ljubnega in pod spretnim vodstvom Kompana Ferdinanda, s pomočjo državne, banovinske in občinske podpore zrasla v kras in ponos kraju in v blaginjo nadebudni mladini člena, nova, vsem potreben odgovarjajoča šola.

Vznenja se na otroke ob nekako drugi tretjini ceste med Soštanjem in sanatorijem Prostorne, svetle in zračne, v priročju se nahajajoče učilnice so na izobčudni strani, tako da obračajo čestit hrbet. Z obeh

teras ob strani, ki odzvarjeta zgradbi občajno lice nesimpatičnih šol »kasarne«, je krasen pogled: proti zahodu, severozahodu, razen na Mozirske gore na levi strani, na romarski Sv. Križ pri Belih vodah in Lom ter znani Smrekovec v ozadju; bolj na desno se dviga cerkva sv. Jakoba, proti jugovzhodu pa se dolina širi proti Sošanju. Razen treh učilnic ima šola tudi vse potrebne administracijske in stranske prostore, stanovanja za učiteljsvo in šolskega upravitelja. Montirana je elektrika ter je instaliran vodovod.

Če upoštevamo, da se je gradilo v najlepših časih, kar pa je imelo spet dobro stran v ceplj materiala in omiljenju nezaposlenosti domačega delavstva, herno znali še bolj ceniti prizadevanje odločujočih za dobro stvar. Otvoritev zgradbe, ki je stala nad pol milijona Din, bo kot omenjeno 18. oktobra. Izkoristite priložko, da si ogledate Topolšico in njene posebnosti. Ik.

Za očetom še sinko peš v Nemčijo

Težavno stanje rudarske družine v Zagorju

Zagorje, 30. septembra. Rudar Rance Podbevšek se je po prvratu že dvakrat vrnil iz Nemčije s svojo družino v Jugoslavijo. Njegov oče je že lepo dobo v Nemčiji z več sinovi, ki so pa prišli odslužit vojaški rok v staro domovino. Ob veliki redukciji leta 1932. pa je bil tudi on z ženo in petimi otroki postavljen na cesto. S tem se je pričel križec pot uboge družine. Ob počem zaslužku, ki si ga je mož priboril od časa do časa pri javnih delih, je družina nabavljala borno hrano, da se je vzdržala pri življenju, v glavnem pa so plemenita srca poskrbela, da družina ni utonila v bedi. Tudi prejšnja občinska uprava je nudila brezposestnim družinam vso pomoč, kolikor je je zmožna, in je vedno skrbele, da vsaj nedolžni otroci niso trpeli pomanjkanja.

Prišla pa je nova pomlad, novi ljudje, obenem pa razočaranje v vrelah brezposelnih. Brez zaslužka in podpore so bili prepuščeni lastni usodi. Podbevšek je ob tem nevdružnem stanju poskusil zadnje sredstvo, da pride do zaslužka. Brez denarja se je odločil, da peš odidne v Nemčijo. Konec maja je odšel in je res prišel brez velikih

zaprek čez nemško mejo. Pomagalo mu je pač to, ker ima očeta v Nemčiji. Kmalu je tudi dobil zaposlitev, toda zaradi devizne zapore nikakor ne more pošiljati denarja ženi v domovino. Ob prvi priliki, tako je pisal, bo pa vse potrebno ukrenil, da pridejo vsi njegovi za njim.

Ker je poteklo že nekaj mesecev, rešitve pa le še ni bilo, se je Podbevšek 14letni sinko odločil, da bo očetu sledil po stopinjah v Nemčijo. In res je tudi drobnemu Franceku bila srca mila, da je prišel peš do nemške meje. Toda tu je bilo njegovega pohoda konec. Obmejni organi so fantička zapodili z nemške meje. Vrgli se je do Dunaja, kjer se je zglasil na našem konzulatu in tu je dobil en cel šiling mišičine. Tudi nazaj je deloma prehodil dolgo in hribovit pot, parkrat pa je imel srečo, da ga je vzel k sebi kak avtomobilist. Le nekaj masega se je vozil z železnico. Po 10dnevni avanturi se je znašel pri tej v Celovcu, od tod jo je pa spet peš primahal brez zaprek domov k materi. In zdaj spet doma vsi skupaj pričakujejo, kdaj jim napoči čas odhoda k očetu, da bo s tem končano njihovo žalostno stanje.

Mož, ki odkriva vrelce pod Sofijo

Sofija, 28. septembra. Bolgarska prestolnica je doživela pravo čudo. Pojavil se človek, ki vidi pod zemljo. Njegove sposobnosti so izzvale senzacijo celo v krogih znanstvenikov. Mož je Stanče Černev. Na čuden način odkriva podzemna bogastva: vodo, podzemne galerije, rudninske sklade. Poslužuje se pri tem navadne šibe, ki jo imenuje baget. Ljudje drve k njemu iz vseh krajev. In rad jim je na uslugo. Odkriva jim kraje, kjer lahko izkopljejo vrelce ali rud.

Po raznih uspehih je zbudila posebno zanimanje njegova trditve, da je pod Sofijo cela vrsta votlin in galerij, zlasti, da je lepa galerija pod znanim trgov Sv. Nedelje. Res, že po nekaj dneh so potrdili resničnost njegove navedbe. Pod trgov Sv. Nedelje, torej v središču Sofije, so odkrili veliko galerijo. Tako je Stanče Černev postal slaven. Tedaj pa je razodel še nekaj. Da namreč Sofija skriva razne skrivnosti.

Opereta, revija, šaloigra, film razkošja, ritma plesa in lepote

PRIDE V KINO SLOGO!

Čudež 20. stoletja: **Broadway - Melody 1936**

Na tisoče sodelujočih: najboljši pesalci, umetniki, pevci, zvezdniki filma in teatra!

Pod krasnimi ulicami in veličastnimi palačami Sofije se pretaka več potokov s toplo vodo, ki izvirajo v okolihu vasi Gornja Banja.

Trditve Stanče Černeva in dejstvo, da so njegove raziskave v raznih krajih Bolgarije odlično uspele, so bile razlog, da se je za tega videca pozanimala tudi sofijska občina in razni znanstveniki, v prvi vrsti rudniški inženjerji. Pretekli petek je Stanče Černev s pomočjo svojega bageta ugotovil, da en tak tople studene odteka pod mestno četrto »Tri kladence«, ravno pod nekaterimi poslopji tega kvarta. Tej njegovi raziskavi so pristvovali: načelnik vodovodnega oddelka sofijske mestne občine inž. Berov, njegov pomočnik inž. Popov in še cela vrsta inženjerjev. Po kratkem iskanju z bagetom je Stanče Černev zagotovil prisotnim, da teče topla voda 31 m pod zemljo z močjo 15 sekundnih litrov. To bi zadostovalo za solidno kopalnišče. Določil je mesto, kjer naj začnejo razkopavati zemljo, da pridejo do toplega vrelca. Razkopavanje se bo zdaj res pričelo in vlada zanj izredno veliko zanimanje. Tihomir Milisavljevič.

Bukarešti ima človek res kaj pogledati. Točno ob 19. uri pa je krenil vlak proti Zapadu. Množica novih znancev in prijateljev se je poslovila od nas in nam vzklikala: »Na svidenje ob 25-letnici!«

Zdaj pa že lahko priznam, da smo bili vsi udeleženci tega potovanja utrujeni, prepolni vtisov in doživljanj. Kaj prav sta nam zatorej spet prišla udobna pulmana l. razreda, kjer smo se vsi po vrsti hitro spravljali k počitku. Le še sosed je s sosedom vzbujal spomine na preživljene tri dni, polagoma pa so utihnil vsi glasovi, v dveh vagonih je zavladalo trdno spanje. Žal, da je bilo nekoliko prekratko. Ob 3. zjutraj v ponedeljek se je ekspresni vlak ustavil na zadnji rumunski postaji Orask ob Dunavu. Organizacija je bila izvrstna, saj smo se že spet kar z avtobusom odpeljali do obale, kjer smo pričakali lepi naš parobrod »Vojvoda Mišič«. Zelo smo se veselili vožnje po Dunavu do Beograda ali žal nam je potovanje pokvarilo deževno vreme. Vsekakor pa smo s posebnim užitek ogledovali strme stene Zeleznih vrat, še prav posebno v Kazanu, kjer se struga Dunava zoži na celih 150 m, je pa globoka do 70 m. Sila romantični predeli! Videli smo tudi sledove rimske ceste in Trajanov napis, ki priča o nekdanji močnatosti Rimljanov. Ko smo nad Golubcem bili izven Djerdapa in spet v široki strugi Dunava, smo se spet razgubili po kabinah in si temeljito odpočili. Zvečer okrog 21. smo se izkrcali v Beogradu. Še enkrat smo si segili v roke tovariši, ki smo tako prisrčno preživeli romanje na grobove padlih junakov. Potem smo se z novo vero, da ta kri ni bila zaman prelita, razšli po Jugoslaviji.

Iz Ljutomera

Lepa starost. Dne 26. t. m. je umrla posetnica ga. Marija Wicherjeva...

Napol storjeno delo-ves trud zaman! Napočno je varčevati pri milo... SCHICHTOVO MILO JELEN varuje perilo ZA NAMAKANJE ZENSKA HVALA.

Gospodarstvo Stališče Narodne banke glede dinarja

Na včerajšnji redni seji upravnega odbora Narodne banke je guverner zavoda dr. Milan Radosavljević pojasnil stališče Narodne banke do devalvacije valute zlatega bloka...

kakršnekoli ukrepe, ker zavzema francosko, švicarsko in nizozemsko tržišče v naši zunanji trgovini le majhno vlogo; na drugi strani pa spremljajo činitelji naše valutne in devizne politike s pozornostjo dogodka v ostalih državah...

Nizozemski goldinar — svobodna valuta

Nizozemska je, kakor znano, zapustila zlati standard in prepovedala izvoz zlata. Ustanovila je divizni izravnalni fond v višini 300 milijonov goldinarjev...

Devalvacija v drugih državah

Letonska vlada se je odločila za devalvacijo in je svojo valuto vezala na funt v razmerju 25:24 leta za 1 funt (dostoj 15.35 lita).

Zaposlenost v posameznih gospodarskih panogah

Kakor smo že poročali, je bilo v mesecu avgustu na področju OUZD v Ljubljani povprečno zavarovanih 91.495 delavcev in nameščenecv in se je v primeri s prejšnjim mesecem to število povečalo za 1756.

predvsem razpravljalo o kontingentih in superkontingentih, kakor tudi o plačilnem prometu.

Na zadnjem zagrebškem zasedanju nam je Nemčija sicer dala nove kontingente, vendar pod pogojem, da se tečaj klirinške marke pri nas dvigne vsaj na 14.50.

8.26, angleški funti so se nekoliko okrepili in so bili zaključeni po 234.50.

Na zagrebškem učinknem tržišču je bila tendenca v državnih papirjih mlačna. Vojna škoda se je nudila po 362 brez zanimanja.

OBRTNA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE D. D. ZAHATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA V LJUBLJANI GAJEVA ULICA 6 Račun pri poštni hranilnici št. 14003 Telefon 20-30 sprejema na obrestovanje vsaki čas razpoložljive vloge na tekoče račune po 3%...

Gibanje devalviranih valut

Francoski frank še ni ustaljen Francoski frank se nima na zunanjih tržiščih pravega tečaja. Po večini sploh se ne notira. Po privatnih tečajih iz Londona in New Yorka ocenjujejo trenutno vrednost franka...

Gospodarske vesti

Na curiški borzi je bila danes tečajnica nekoliko obsirnejša in notirajo znova devize Berlin, Praga in Varšava poleg devize New York se je dvignil od 432 na 434 in se je s tem še bolj približal tečaju, ki ustreza 30% devalvaciji švicarskega franka...

TRGOVEC: Svetloba privlačuje odjemalce. Toda štediti moram s tokom. Kako naj dosežem boljše razsvetljavo, a da pri tem ne porabim več toka? Tungstram NITKA V DVOJNI VIJAČNICI več svetlobe — za isti denar

V avgustu so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za četr milijona.

Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge v mesecu avgustu pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah od 1.046.388.000 na 1.046.678.500 Din.

Blagovna tržišča ZITO

+ Chicago, 30. septembra. Začetni tečaj pšenica: za dec. 113.375, za maj 111.25, za julij 108.75; koruza: za dec. 95.125, za maj 89.875.

Licitacije. Pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu bo 2. in 5. oktobra

ofertna licitacija za dobavo raznih zdravil, drog in kemikalij. Dne 5. oktobra bo v inženjerskem oddelku štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za popravilo lesenega poda v skladišču v Zalogu.

BOMBAZ

+ Liverpool, 29. septembra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 6.63 (6.63), za dec. 6.60 (6.58).

Borze 30. septembra

Na ljubljanski borzi so bili danes znova zabeleženi uradni tečaji, toda le za devize Bruselj, London in New York.

Občni zbor zveze srbskih poljedelskih zadrug

Beograd, 30. septembra. p. Ob izredno številni udeležbi se je danes pričel v dvorani beograjske univerze letni zbor zveze srbskih poljedelskih zadrug.

Srečke državne razredne loterije I. razreda 33. kola DOBITE V ZADRUŽNI HRANILNICI — Dalmatinova ul. 6. Zrebanje I. razreda bo 13. in 14. oktobra t. l.

Višek zadovoljstva

S PLAŠCEM, OBLEKO, SUKNJO, ČE KUPITE BLAGO PRI TVRDKI

MANUFAKTURA NOVAK

KONGRESNI TRG pri namski cerkvi

OGROMNA IZBIRA — NOVOСТИ — POCENI

Domače vesti

Senzacija tiskarskega škrate

V nedeljo je bil v Medjimurju shod dr. Mačkove stranke, bivše HSS. Zagrebški listi so o shodu na kratko poročali in eden od njih je med drugim omenil, da je na shodu govoril tudi g. dr. Kulovec. Ker je dr. Kulovec banovinski tajnik JRZ za Slovenijo in spada tudi sicer med najplivnejše predstavnike slovenskega dela te stranke, je vest o njegovem nastopu na mačkovskem shodu razumljivo učinkovala kot velika senzacija.

Bila bi tudi res senzacija, ako bi bila resnična. Stvar pa je ta, da je senzacija naredil samo tiskarski škrate, ki je iz g. dr. Kulovca naredil g. dr. Kulovca. Na shodu je namreč govoril g. dr. Kulovec iz Maribora, o katerem pa je že splošno znano, da se šteje med slovenske pristaše združene opozicije, pa zato njegov nastop na mačkovskem shodu ni nikakva senzacija.

MODNE NOVOŠTI ZA PLAŠCE

MANUFAKTURA Souvan

* Opozorilo naročnikom. Naročnike, katerim je potekla naročina, prosimo, da jo plačajo po poštinih položnicah, ki so jih našli v večerajšnji številki. Hkrati naj poravnajo tudi morebitne zaostanke, vse pa zaradi poslovnega reda že prve dni meseca. To je potrebno tudi v interesu naročnikov samih, ker »Jutrovo« zavarovanje za primer smrtnih nesreč pri zavarovalni družbi »Jugoslavije« zahteva, da imajo naročniki naročnino v redu plačano. Uprava »Jutra«.

* A. St. Mađer v Ljubljani. V torek je prišel v Ljubljano kulturni urednik »Prager Presse« g. A. St. Mađer z gospo soprogo. V uredniku A. St. Mađeru cene naši kulturni krogi vnetega prijatelja in poznavalca kulturnih vrednot. Po njegovi zaslugi so stolpci izborna urejevanja kulturnega pregleda »Prager Presse« tako darljivo odmerjeni tudi naši, zlasti znanstveni literaturi. G. Mađer se je večeraj sestel z nekaterimi našimi znanstveniki, publicisti in založniki ter izmenjal misli o poglobitvi vzajemnih stikov. Z današnjim brzim vlakom se vrača po enomesečnem dopustu, ki ga je zopet prebil v Dalmaciji, v domovino. Prizadevna prijatelja slovenskega kulturnega dela toplo pozdravljamo v Ljubljani!

Dolenjske Toplice

najučinkovitejša radiotermaalno zdravilišče za revmatizem vseh vrst, bolezni živčnega sistema, ženskih bolezni it. d. itd.

ZNIZANE CENE
od 1. septembra dalje. Pavšalna penzija (soba, hrana, kopeli, zdravniški pregled in vse takse) za 10 dni Din 600.— za 20 dni Din 1.100.—.

* Zenske z vsega sveta, ki so se zbrale v Dubrovniku k mednarodnemu kongresu, so našle krasno letovišče v dežju, ki jih zdaj ne zapusti. Tako je pa lahko delo kongresa bolj poglobljeno in so vse sekcije na delu. Na izlete ni misliti, ker je tudi morje nemirno. Tri mesece je neprestano sijalo sonce, zdaj pa naenkrat sami kisli dnevi. Vendar udeležence niso izgubile upanja, da se bo vreme še pravočasno obrnilo na bolje. Lady Aberdeenova, ki je predsednica mednarodne ženske zveze je svečano otvorila razstavo knjig, ki so jih napisale ženske. Razstava je pritejena na učiteljsku in na njej vzbujajo posebno pozornost dela Katarine Zrinjske, Danice Boskovičeve in Zofije Oršičeve. Občnem je bila otvorjena razstava krasnih ženskih ročnih del, ki je vzbudila posebno pozornost delegat, zlasti Angležinj.

Pri neredni stolici, napihnjenosti črevesja zaradi zagatenja, odvajaj naravna **Franz-Josefova** grenčica zaostanke prebave, nakupičene v črevesju. — V zdravniški praksi se uporablja **Franz-Josefova** naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih. Ogl. res. št. 15483/36

* Udeležencem varaždinske proslave. Za proslavo 300 letnice varaždinske gimnazije je dovoljena četrtinska voznina. Vabila zahtevajte od ravnateljstva varaždinske gimnazije!

* Diplomirani so bili na pravni fakulteti v Ljubljani: gđc Ljuba Prenerjeva, književnica iz Slovenjgradca, ter gg. Vasilko Kocuvan iz Maribora in Jože Brunec iz Doležljova. Čestitamo!

* Smrt bivšega predsednika črnogorske vlade. V Beogradu je v torek popoldne umrl Lazar Mijusković, bivši predsednik vlade in zunanji minister kraljevine Črne gore ter nekdanji poslanik v Beogradu. Prepeljali ga bodo v Nikšić. Pokojnik je bil star 70. let. Predsednik vlade je bil poslednji tik pred evakuacijo Črne gore. S kraljem Nikolo je pobegnil v Francijo, od koder se je naposled vrnil v Jugoslavijo.

* Društvo »Kneginja Zorka« razglašuje, da bo izdalo srečno dobrodelne loterije s pristanom pristojnega ministrstva, neprekinjeno 10. decembra. Tako more še vsakdo kupiti vsaj eno srečko.

* Novi grobovi. V Pančevu je podlegel posledicam nezgode priljubljeni vojaški zdravnik g. dr. August Ruter. Pokopan je bil z vojaškimi častmi v nedeljo v Beogradu. Ugledni zdravnik je bil brat postojanskega čelnika g. Staneta Ruterja v Hrastniku, kateremu izražamo odlično sožalje. — V ljubljanski bolnici je v torek zvečer ob pol 9. umrl g. Mirko Pollak, sin kamniškega usnarja g. Ivana Poljaka. Pokojnik je bil svojčas eden najboljših telovadcev kamniškega Sokola, od leta 1927. do 1934. pa je živel v Južni Ameriki. Pred par dnevi so ga morali nenadno odpeljati v bolnišnico, kjer je kljub takojšnji operaciji na želodcu in transfuziji krvi podlegel. Star je bil šele 32 let. Danes ga bodo prepeljali v Kamnik, kjer bo ob 16. uri pokopan na pokopališču na Zalah. Blag mu spomin, hudo prizadetim naše iskreno sožalje!

* Ta je pa malo prebrida! V poročilu o premieri Shakespearjevega »Kralja Leara«, ki smo ga večeraj objavili v kulturni rubriki, je prišlo do tiskovne pomoče, ki na prav neroden način kvari smisel. Odstavek, ki govori o prevodu, bi se moral pravilno glasiti tako, da je Oton Zupancič — na žalost — preoblikoval ne nekaj ert Funtkovega besedila, medtem ko bi si obiskovalci gledališča in ljubitelji Zupancičevih prevodov Shakespearja želeli, da dobe tudi »Kralja Learja« v njegovem avtoritativnem besedilu.

* V Beograd, na Oplenca, kraljev grob, brzovlak 9. X. Rim—Neapelj, 12 dni po Italiji, brzovlak 19. X. Benetke—Padova, avto, 10. — 13. X. Nedeljski eno in dvo-dnevni izleti: Trst, Gorica—Trst (avto). Pojasnila pošlje zastojna uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

* Pergamentni in celon senčniki po najnovejših osnutkih pri M. TICAR, Ljubljana.

— Izlet planincev na Komno bo v soboto in v nedeljo 3. in 4. oktobra. V soboto popoldne ob 15. uri bo vozil iz Ljubljane poseben avtobus iz Tavčarjeve ulice do Savice kamor prispe ob 16. uri. Po prihodu k Savici je takoj odhod do Doma na Komni (dobri 2 uri) kjer bo preskrbljeno za prenočišče. V nedeljo zjutraj se bodo vršili izleti k Triglavskim jezerom s povratkom preko Komarče k Savici, na Bogatin, k Črnuemu jezeru in drugi manjši izleti. Povratek planincev bo v nedeljo ob 18. uri od Savice, prihod v Ljubljano ob 21. uri. Udeleženci se morajo prijaviti v pisarni SPD v Ljubljani do petka dne 2. oktobra ob 19. ure.

* Kateri se največji izdatki v gospodinjstvu? Če si moremo predčasno nabavljati novo perilo, nam nastanejo veliki izdatki. Te izdatke bi si lahko prihranili, če bi perilo redno prali z dobrim milom. Ako stalno uporabljate Schichtovo Jelen milo, tedaj ste lahko prepričani, da vam bo perilo ostalo trajno, lepo in vedno kakor novo.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne Franc Jožefove grenčice.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— Ljubljancem. Dne 1., 2. in 3. t. m. bo pobirala mestna občina ljubljanska na ljubljanskih mostovih prostovoljne prispevke za zaposlitev brezposelnih. Prispevke bodo zbirali brezposelni sami z nabiralniki. Občani naj darovani prispevki vržejo v nabiralnik. Nihče ni upravičen sprejemati prispevkov na kak drug način. Daruje mnogo!

u— Jan Slaviček razstavlja v Ljubljani. Izraziti predstavnik češkega povojnega slikarstva Jan Slaviček razstavlja skupno kot gost umetniške skupine G. A. Kos, Miha Maleš in France Gorše v Jakopičevem paviljonu. Slaviček razstavlja motive s Korčule in čeških pokrajin — zlasti iz Nemečke Rýbne in nekaj zatišij. Zanimiva in pestra razstava bo otvorjena v nedeljo ob pol 12. Utoritev (dr. Rajko Ložar) bo prenašala naša radijska postaja.

u— Z Abrahamom se bo srečal danes g. France Leskovec, višji kontrolor pri železniškem ravnateljstvu v Ljubljani. Ponosen se lahko ozre na življenje, ki je za njim. Poleg stanovske dolžnosti je v polni meri vršil narodne dolžnosti. Doma je iz Kalca pri Gorenjem Logatcu, kjer ima tudi zdaj lepo urejeno domačijo. Studiral je v Trstu, z 19 leti pa je stopil v službo pri južni železnici. Iz Trsta je bil ob pričetku vojne z Italijani premeščen v Ljubljano. Z 31 let je včlenjen pri Sokolu, v Trstu je bil tudi član odbora, 28 let pa je pri UJNZB. Zed ob nekdanji je na delu za CMD Bil je tudi zaupnik političnega društva »Edinostie

in član in odbornik tržaškega dramskega društva. Zanimivo ve povedati, kako se je udeležil tržaških Slovencev dobro znane procesije bratovščine sv. Cirila in Metoda pod praporom obeh blagovestnikov, največje slovenske procesije v Trstu, in kako je dan prej ščeval »Piccolo« svoje pristaše k napadu, do katerega pa vendar ni prišlo, ker so se ustriali napasti množico 6.000 mož in 8.000 žena. G. Leskovec ima tudi v današnjih razmerah vedno odprto roko za vsako dobro stvar. Po svoji segavosti je splošno priljubljen, sam se pa najlepše počuti na dragih Kalcah. Še na mnoga leta!

u— Danes: »Ave Marija«, 28. avgusta je bila v Berlinu v velikem kinematografu »Ufa Palast am Zoo« svetovna krstna predstava najnovejšega vefilma slovetega italijanskega tenorista Benjamina Giglija. Več še dobro pomnimo velik uspeh njegovega prvega filma »Ne pozabi me«, in prav dobro se spominjamo, kako je takrat z navdušenim občudovanjem poslušala vsa Ljubljana prekrasno petje najslavnejšega svetovnega lirskega prvaka. Njegov drugi film »Ave Marija«, je bil deležen prav istega zmagovitega sprejema. Film je v svojem stilu napravljen kot pevski vefilm, v katerem ima Gigli v glavni vlogi dovolj prilike, pokazati vse svoje znanje in svojo umetnost. Vendar ni ves film sestavljen zgolj na osebo Giglija samega, temveč daje tudi vsem ostalim igralcem polno možnost samostojnega udeleževanja. Danes bo premiera v Elinem kinu Matica.

Ne pretiravamo

če trdimo, da nedvomno najlažje izberete klobuk ali čepico in vse vrste športna pokrivala v najmodernejših oblikah pri

M. BOGATAJ, Ljubljana
STARI TRG 14.

u— O zgodovinskem mestu Ptuj, rimskih izkopanih, lepi okolici in znamenitih halozah bo predaval drevi strokovni učitelj g. Dostal v prostorih direkcije državni železnice v Ljubljani. Začetek ob 20. uri, vstopnine ni: Izlet v Ptuj in Haloze organizira združenje železniških uradnikov v Ljubljani v nedeljo 4. t. m. Odhod iz Ljubljane ob 5.30, iz Maribora ob 8.35. Strokovno vodstvo tega edinstvenega izleta v Ptuj in vinorodne Haloze je prevzel banovinski konservator dr. Fran Stele iz Ljubljane. Prijave in informacije se dobe pri Putniku in združenju žel. uradnikov v Ljubljani, Kolodvorska ulica 43. še danes. Izleta se lahko udeleži vsakdo ter vabimo k obilni udeležbi, kakor tudi k predavanju.

Lepota žene je negovana koža!

Mladostni izgled in oni fini izraz kulturne negovanosti, brez ozira na starost, pa dosežete le s pravilno izbiro preparatov in masaže.

Topogledna pojasnila in pouk vam bo dala prva asistentka

Elise Bock,
danes svetovno priznana avtoriteta. — Konzultacije vs vrše

1., 2. in 3. oktobra celi dan brezplačno v **PARFUMERIJI »VENUS«** vis-a-vis glavne pošte.

Prosimo za pravočasno prijavo istotam.

u— Filmske matinee ZKD. V petek ob 14.15 uri bo otvorila Zveza kulturnih društev v dvorani Elinete Kina Maticice svojo letošnjo matinejsko sezono z razkošno in popularno opereto »Čardaško kneginjo«, v naslovni vlogi Martha Eggerth. Opereta »Čardaška kneginja« je vzbudila doslej povsod upravičeno senzacijo, tako da je in ostane tudi za ponovnega obiskovalca nepozaben užitek. Vodstvo se je vsestransko potrudilo, da bo omogočilo obisk prostih filmov, kulturnih in zabavnih, tudi manj premožnim in predvsem študirajoči mladini. To dokazujejo nizki ceni Din 3.50 in 5.50 in predstave v petek in soboto ob 14.15 uri in v nedeljo ob 11. uri popoldne. Pripravljeni smo, da bodo odlična akustika filharmonične dvorane, skrbna izbira filmskega in dopolnilnega programa in nizke cene ustvarile stalni kader posetnikov filmskih matinee Zveze kulturnih društev. Natančnejša pojasnila bomo še pravočasno objavili.

u— Pri izvedbi Lisztovega oratorija »Kristus« nastopijo naslednji solisti: Sopransko vlogo poje gđc. Zvonimira Zupčeviča mezzosopransko ga. Milena Verbič-Štrukljeva, tenorsko član državne dunajske opere g. Drneta Anton, baritonsko g. Kolacio Aleksander in basovsko g. Tone Petrovič. Orkestralni part igra celotna ljubljanska Filharmonija, pri orglah je korepetitor Zebur Dimitrij, vse četvero in osmeroglasne zborove poje zbor Glasbene Matice. Dirigent ravnatelj Polič. Vstopnice od 40 — 15 Din so naprodaj v Maticini knjigarni. Prav posebno pa še opozarjamo, da so tako zvanji reprezentančni sedeži ali prve vrste sedežev sedaj na balkonu dvorane.

Elegantno oblačje

cenjene dame
MODNI ATELJE
ANKA PUČNIK
Ljubljana — Selenburgova ul. 1
BREZHBIBNI KROJI IN DELO.

u— Obšinstvo, ki je kupilo vstopnice za prvo nameravano izvedbo Lisztovega oratorija »Kristus« v aprilu letošnjega leta in je še v posesti teh vstopnic, prosimo, da jih zamenja z novimi vstopnicami, ker bo izvedba oratorija v ponedeljek 5. t. m. v veliki filharmonični dvorani in ne, kakor je bilo pred meseci nameravano, v unijski dvorani, Nova vstopnica je na vsak način potrebna.

Kdo je preveč debel,

naj poskusi vzeti KRUSEN-sol. Jemlje se redno vsako jutro. Mala doza KRUSEN-sol vzdržuje prebavne organe, da vsak dan vedno delujejo. Priporočeno od zdravnikov.

Dobiva se v lekarnah. R. S. št. 16123/36

u— Društvo »Tabor«, Drevi ob 20.30 članski sestanek s predavanjem. Predaval bo dr. Lavo Cermelj o najnovejših glasovih iz Primorskega. Predavanje se bo vršilo v kemijski predavalnici realke v Vegovi ulici. Prijatelji društva vljudno vabljeno.

u— Uredništvo »Verda Revue« za Jugoslavijo priredi v torek 6. t. m. ob 20. v dvorani hotela »Metropol« (Miklič) javno predavanje ob proslavi zelenega tedna v letu 1936. Predaval bo g. Damjan Vahen. Naslov predavanja je »Slovenio-perlo de Jugoslavio« (Slovenija-biser Jugoslavije). Predavanje bodo ilustrirale skioptične slike. Isto predavanje bo imel predavatelj Vahen tudi na Dunaju v esperantskih klubih in organizacijah v času od 1. do 14. novembra. Na predavanje so vabljeno vsi, vstopnine ni nobene.

u— Trgovci, obrtniki in gostilničarji bodo v nedeljo 4. t. m. zborovali po vsej državi. V Ljubljani se bo vršilo skupno stanovskovo zborovanje v veliki dvorani Trgovskega doma ob 11. predpolndne. Trgovci, obrtniki in gostilničarji iz Ljubljane in okolice se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo tega zborovanja ter podkrepijo solidarno gospodarske zahteve. Za akcijski odbor: Karel Soss, Ivan Ogrin, Ciril Matcen, Josip Rebek, Lovro Pičman.

u— Tečaj za slovensko stenografijo, ki ga prireja Trgovsko društvo »Merkure« v Ljubljani, se prične v petek 9. t. m. ob 7. zvečer. Tečaj bo brezplačen. Prijave do vštete četrtke dne 8. t. m. v društveni pisarni, Gregorčičeva ul. 27 med 8. in 14. uro.

u— Mornarji, včlanjeni v mornarski sekciji JS, se obveščajo, da se vrši drevi ob 20. pri šestici redni članski sestanek. Vabljeno so tudi vsi ostali nečlanjeni tovariši. — Odbor.

u— Člani in članice železniškega podpornega društva v Ljubljani so vabljeno na zborovanje, ki se bo vršilo jutri v petek 2. t. m. ob pol 6. zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Z ozirom na razpisane delegatske volitve, ki se bodo vršile 11. t. m., je v interesu vsega članstva, da se tega sestanka udeleži.

u— Osnovni esperantski tečaj bo otvoril letos Klub esperantistov v Ljubljani v petek 2. t. m. ob 20. v svojem lokalu na Čankarjevem nabrežju 7. I. Učnina minimalna!

Plačujte v četrtek, petek in soboto na ljubljanskih mostovih prispevke ZA BREZPOSELNE!

u— Tečaj moderne gimnastike TKD Atene se odpre danes v telovadnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. Za dijakinje od 5. do 1/4. uro in za dame od 1/2. do 3/4. zvečer vsak torek in četrtek. Ukovina znaša za dijakinje 25 Din za gimnastične vaje in žogo, samo gimnastične vaje 20 Din mesečno. Za dame 30 Din mesečno. Vpisovanje pred vsako zgoraj navedeno uro.

u— Večerni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2/II. vpisuje dnevno od 9. do 1/2.13. in od 16. do 18. Pričetek pouka dne 15. oktobra.

u— Brezplačni tečaj krojenja, vezanja, šivanja in mašenja perila na Singer šivalnih strojih bo od 5. do 17. t. m. dnevno od 14. do 18. in od 19. do 22. v »Arenic«, Tomanova ulica 3 (poleg Narodnega doma) vhod je z Bleiweisove ceste. Prijave se sprejemajo v trgovini Gajeva 3 in pri zastopnikih. Singer šivalni stroji d. d. Ljubljana.

u— Plesni odsek TKD Atene otvarja ta mesec 10 uraj tečaj modernih družabnih plesov pod strokovnim vodstvom g. prof. Trošta za deklice. Cena za tečaj 100. Din. Pri zadostnem številu interesentk se otvori tečaj tudi za odrasle. Vpisovanje se vrši v ponedeljek 5. t. m. od 17. do 19. ure v telovadnici ženske realne gimnazije, Bleiweisova cesta. — Začetek tečaja je v sredo dne 7. oktobra 1936. Plesni odsek TKD Atene.

u— Plesna šola »Zarjec«. V nedeljo 4. t. m. ob 3. popoldne je otvoritev plesne šole delavskega glasbenega društva »Zarjec« v dvorani Delavske zbornice. Šola bo vsako nedeljo ob 3. do 7. ure.

u— Konj se je zatekel na Bleiweisovo cesto. Lastnik naj vpraša pri Božu Račiču, dijaku v Rožni dolini XVII/20.

u— Parno kopaljšče v hotelu Slon spet odprto.

Iz Celja

u— Starešinska organizacija »Slega« v Celju je sklenila podeliti revnejšim dijakom denarne podpore ob priliki vpisovanja na univerzo. Tovariši, ki reflektirajo na podporo, naj oddajo pismene prošnje do 5. t. m. tovarišu Milanu Videnšku na dvakrariji.

u— Francoski krožek v Celju objavlja, da se bodo v tekočem šolskem letu vršili sledeči tečaji iz francosčine: I. začetniški, II. nadaljevalni, III. konverzacijski. Priglasitve se bodo sprejemale v prostorih Francoskega krožca, Narodni dom, v soboto 3. in ponedeljek 5. oktobra od 17. do 19. ure. — Tajnik.

u— Na Glasbeni matici v Celju bodo letos orkestralne vaje po možnosti v širšem obsegu. Vabljeno in dobrodošli so vsi, ki bi radi sodelovali.

u— Strokovna obrtna nadaljevalna šola v Celju, Redni pouk v tretjih razredih strokovne obrtne nadaljevalne šole se bo pričel v ponedeljek 5. t. m. ob 13.

u— Odpust iz državne službe. Učitelj g. Viktor Rössner v St. Juriju ob Taboru je bil te dni z odločbo ministra prosvete odpuščen iz državne službe. Bil je mlad, idealen učitelj, ki je dve leti vzorno deloval na narodni šoli v St. Juriju ob Taboru ter se je izvenšolsko požitljivo in v ljubeznivo posvečal nacionalnemu in prosvetnemu delu v mladinskih organizacijah. Sokolska družina izgubi v kraju njegovega dosedanjega udeleževanja vnetega delavca, ki ga bo težko nadomestiti.

KINO METROPOL. — Danes »4 1/2 MU-SKETIRJI« in nov foxov tednik.

u— Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 6. t. m. od 8. do 12. v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

Iz Maribora

u— Maribor v sliki svojega zaledja. Ob priliki mariborskega sadnega sejma v dneh 3., 4. in 5. t. m. bo po mariborskih gostilnah, kavarnah in hotelih razstavljeno naše sadje in grozdje. S tem bodo vsi gostiteljski lokali propagirali uživanje našega sadja in grozdja, istočasno pa bo Maribor dobil v teh dneh pravo sliko svojega zaledja. Tudi trgovine bodo krasile svoje izložebe z lepim sadjem in grozdem. Po šolah bo te dni pouk o koristnosti uživanja sadja in grozdja. Maribor si bo torej nadjal v dneh od 3. do 6. t. m. lepo sliko svoje okolice Slovenskih gor, Haloz in Pohorja. Vrši se akcija, da bi sadje in grozdje kot glavni pridelek mariborskega zaledja krasilo tudi privatna stanovanja na jedlinih omarah in mizah ter opozarjalo vse posetnike sadnega sejma na dobrote naše slovenske grude.

Elitni kino Matica

Tel. 2124
Danes premiera velikega pevskega filma

AVE MARIJA

(OSAMLJENO SRCE) Poje slavni BENJAMIN GIGLI

Kino Sloga, tel. 27-30

Danes poslednjič prekrasni film ljubezni z lepo

JOAN CRAWFORD.
NE MARAM
VEČ ŽENSK

Kino Union, tel. 22-21

Velefantastična premiera po romanu H. G. Wellsa

Konec in preporod sveta

u— Gledališke novice. Drevi otvoritvena predstava v gledališču za vzporeditvo Tolstojevskega »Živega mrtveca« v režiji J. Koviča. V soboto 3. t. m. spominska predstava ob 60-letnici Čankarjevega rojstva za vzporeditvo »Pohujšanja v dolini šentflorjanski.« V nedeljo zvečer premiera znane češke komedije »Zorka«, ki ji prisostvuje avtor, odlični češki pisatelj in režiser O. Minařík. Režija je Borkova, nastopijo Rasbergerjeva, Starčeva, Košuta-Borko (imenjaje se), P. Kovič, Kosič in Verdonik.

u— Poizkusni izlet z novim mestnim avtokarom v Nemčijo. Te dni je bil izgotovljen drugi avtokar mariborskih mestnih podjetij, s katerim so napravili nekateri mestni svetniki poizkusni izlet v Nürnberg. Novi avtokar je šesto novo avtobusno vozilo, s katerim je mestna občina obogatela letos svoj avtobusni park in ki bo služilo prvenstveno posebnim vožnjam.

u— Požar pod Urško goro. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje posestnika F. Jecharta v Plešivcu. Škoda cenijo na 15.000 dinarjev.

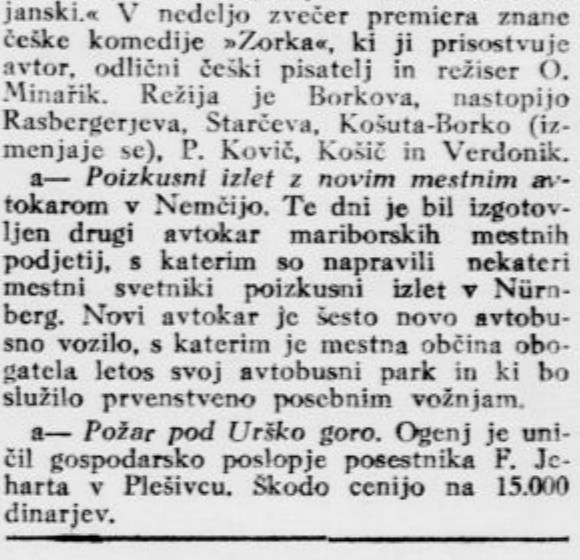
PRIHAJAMO ZOPET IN PRINAŠAMO ZADNJE NOVOŠTI ZA JESEN.

A. & E. SKABERNE,

Ljubljana

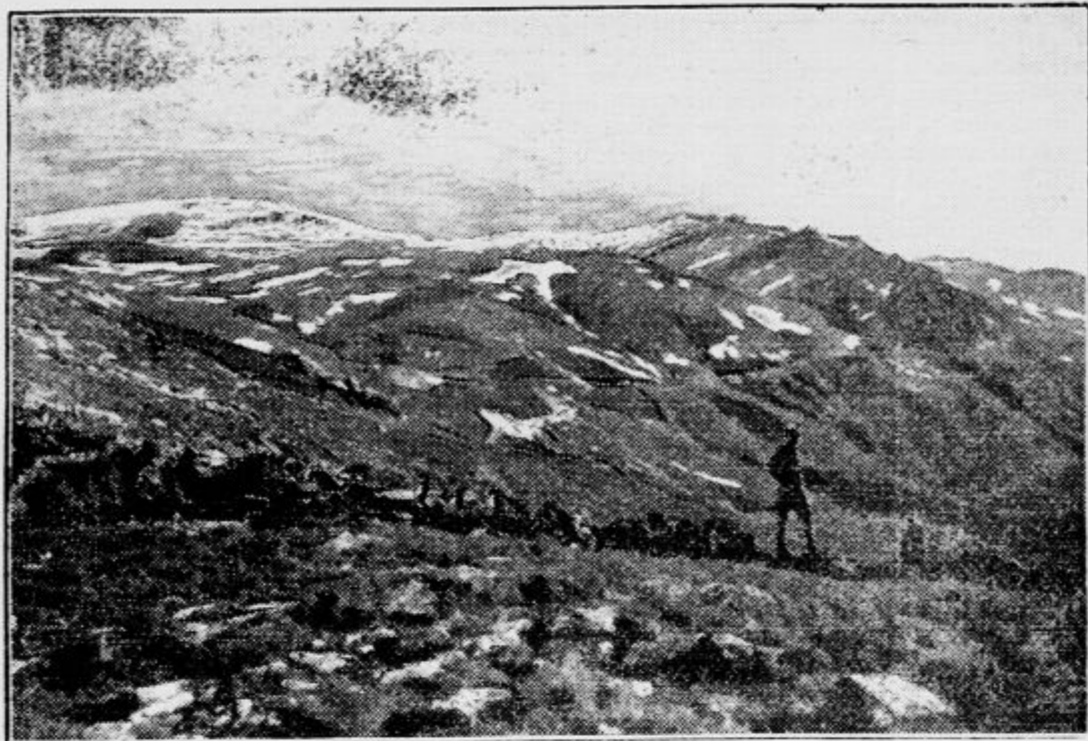
OGLEJTE SI IZLOŽBE.

u— Obsojeni strahovalci Prekije. Večraj dopoldne je sedela pred malim kazenskim senatom na zatožni klopi petčlanska vilmilska in tatinska družba, sestojča iz 4 moških in ene ženske. Ker so večkrat obiskovali posestnike iz vasi Trogovič, Sodinci, Senški vrh in Mihevc in jim ob vsakokratni »obisku« odnesli kokeši, poljsko orodje, koruzo in druge življenjske potrebščine, jih je državni tožilec obsojil kaznivih dejanj. Podjetnost in agilnost tatinske družbe je bila tolika, da so si najeli še posebno prekupačevalko, ki je ukradene predmete spravljala v denar. Ko jim je državni tožilec večeraj ponovno izprašal njihovo vest, so nekatere grehe sicer priznali, druge pa trdovratno zanikali. Rezultat večerajšnje razprave je bila naslednja obsodba: 28-letni delavec France Skvorc 1 leto robije, ter izgubo častnih državljanških pravic za dobo 3 let, 32-letni delavec Vinko Munda 4 mesece strogega zapore, pogojno za 3 leta, 19-letni Mirko V. 2 meseca zapore, pogojno 2 leti, 48-letna posestnica Liza Vidrač 4 mesece zapore, pogojno 3 leta, ter 21-letni povestniški sin Franc Vidrač 2 meseca zapore, pogojno 2 leti.

Pred 20 leti je padel Kajmakčalan

Srbska zmaga, pridobljena s težkimi žrtvami

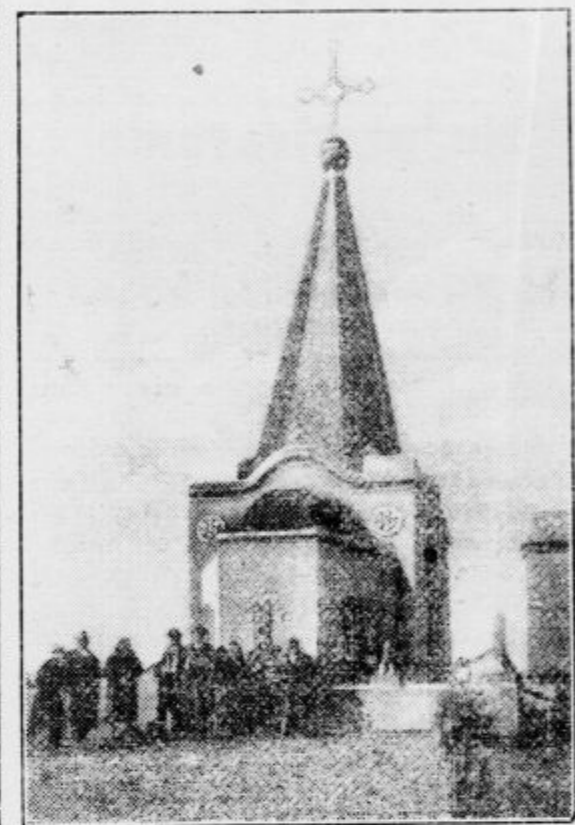

Včeraj je minilo 20 let, odkar je srbska vojska na Solunski fronti po 20dnevni neuspešni borbi razbila bolgarsko vojsko na Kajmakčalanu in predrla bolgarsko-konstantinopolsko fronto. Po svoji razsežnosti in velikosti (2525) je bil Kajmakčalan taktični in strateški ključ položaja za pričetek srbsko-zavezniške ofenzive nasproti združenemu sovražniku nad Bitoljem. Nemci in Bolgari so imeli Kajmakčalan sila močno utrjen in zlasti Bolgari so ga branili, ne dajede žrtve do poslednjega moža v rovu. Napad se je pričel 12. septembra zjutraj od strani drinske divizije, ki ji je poveljeval takratni polkovnik Krsta Smiljančić. Bolgari so hitro utrjevali, trpeli pa so hude izgube takoj od početka zaradi silne hrabrosti srbske infanterije in silnih učinkov srbskega topništva, s katerim se bolgarsko v nobenem pogledu ni moglo meriti. Posebno huda je bila bitka 18. septembra, ko je drinska divizija razvila napad na vsej fronti ter je popoldne ob pol 4. razbila bolgarske žične ovire in zasedla prvo rovovsko črto. Ob 17. je sovražnik

poizkušal protinapad. Po borbah na nož, so Srbi pometali Bolgare spet iz rovov. Proti večeru so Bolgari znova napadali, a so bili odbiti. Ob 19.30 so Srbi popolnoma zavladovali na Kajmakčalanu. Proti jutru so potem Bolgari še enkrat poizkušali pregnati Srbe, toda spet so se morali umakniti krvavih glav in z mnogimi žrtvami. Zlasti na desnem odseku, ki ga je vodil bolgarski kapitan Planinski, je bilo bojišče pokrito z bogarskimi trupli. »Napad se je pričel teatralno, a končal katastrofalno«, stoji zapisano v bolgarski knjigi »Kajmakčalan«. Toda Bolgari so se hitro spet ojačili in od 21. do 25. septembra so se morali Srbi dan in noč boriti za linijo. Naravnost klali so se sovražniki po rovih in šele ogromne izgube na obeh straneh so prekinile bitko, da so se Srbi in Bolgari znova uredili in pripravili za kočno odločitev: Čigav je Kajmakčalan? Srbsko vrhovno poveljstvo je zlasti ojačilo drinsko divizijo, ki naj 30. septembra odločno napade in osvoji Kajmakčalan. Jutro je bilo hladno. Ob 7. so drinci prešli

v napad. V 3 urah so zavzeli Virut, potem se je začelo strahovito bombardiranje bolgarskih postojank. Ob 14. je Kajmakčalan bil od Srbov popolnoma zaseden. Pri vseh borbah za Kajmakčalan je padlo 28 srbskih častnikov ter 1.296 počastnikov in vojakov. Bolgarske izgube so bile še večje, a najbolj mučen je bil za Bolgare stavek, ki so ga morali zapisati v svojo zgodovino: »Tragedijata za nas se svrší, Kajmakčalan padla...«

Vrhovni poveljnik regent Aleksander je dal po osvoboditvi postaviti na Kajmakčalanu spominsko kapelo in grobnico s posvetilom: »Mojim divnim junakom, neustranim in zvestim, ki so s svojimi prsmi odprli vrata k svobodi in ostali tu kot večni stražarji na pragu domovine — Aleksandra.«

Spominska kapelica z grobnico, ki jo je postavil Viteški kralj

Iz sodne dvorane

Potrjena sodba o umoru

Ljubljana, 30. septembra. Veliki proces proti Francetu Hribarju in Janezu Pircu zaradi umora 59-letne vžitarice Marije Penkove je končno popolnoma likvidiran. France Hribar, 28-letni posestnik in mizar v Podrečju je bil s sodbo okrožnega sodišča dne 23. junija obsojen zaradi zločina umora in prestopka tatvine na domrtno robijo. Njegov pajdaš Janez Pirc, 37-letni klubčarski pomočnik pa zaradi udeležbe pri umoru in prikrivanja nakradenih stvari na 6 let in 1 mesec robije. Po razpravi je Hribar začel valiti glavno krivdo umora na Janeza Pirca, priznal pa je, da je sam tudi sodeloval pri umoru. Hribar je prijavil revizijsko procesa in priziv zaradi previsoke kazni na stol sedmorice v Zagrebu. Državni tožilec pa je prijavil priziv zaradi prenizke kazni pri ostalih obtožencih, zlasti pri Janezu Pircu. Stol sedmorice v Zagrebu je zdaj v tajni seji obravnaval obče in je v polnem obsegu potrdil sodbo okrožnega sodišča, vpoštevajoč obširno utemeljitev prvega sodišča. France Hribar in Janez Pirc se še vedno nahajata v zaporih okrožnega sodišča v Ljubljani. V moko kaznilnico v Maribor bosta odpravljena prihodnje dni, ko se izvrše predpisane formalnosti.

Nepoboljšljivo

So imenovali pred malim kazenskim senatom kuharico Alojzijo Sorčanovo, komaj 25 letno dekle, ki se je komaj sredi julija vrnila iz zaporov, kjer je morala odsedeti petmesečno zaporno kazen zaradi štirih tatvin. Komaj pa je bila spet na prostem, se je že polastila tuje ure in se splazila v sobo Alojzije Kramerjeve, kateri je odnesla torbico z blizu 400 Din. Malj senat jo je danes zaradi teh dejanj znova poslal na petmesečni dopust.

Velesajmski obiskovalci praznične Ljubljane

Znano je, da se v velesajmskem času, ko Ljubljana z odprtimi rokami sprejema goste od blizu in daleč, pojavljajo v naši sredini tudi prevežani gostiči iz naših južnih krajev, zlasti s Hrvaškega, ki pa Ljubljancem niso preveč pogodu. Ker jim prinašajo s seboj več škode, kakor koristí. Zaradi te škode imajo po zaključku velesajmskih dni precej opravka naše policijske oblasti in tudi sodišče. Pred malim kazenskim senatom so včeraj otvorili prvo razpravo proti enemu izmed teh popotnikov, ki ne prihajajo k nam z drugimi nameni, kakor da se s tatvinami in drugimi nepoštenimi dejanji preživljajo. In gotovo je, da imajo policijske oblasti in naše sodišče še nekaj takih prijateljev tuje imovine v zalogi ter se bo kmalu pred sodnimi oblastmi pričela revija razprav proti vsem pajdašem iz velesajmske dobe, ki smo jih videvali pod Tivolijem in spremstvu varnostnih agentov odhajati proti policijski palači.

Prvi je bil na vrsti včeraj še ne dvajsetletni brezposelni natakár Veselin Jelić iz Jezevice na Hrvaškem, za katerega pravijo sodni zapiski, da je brez stalnega bivališča, ali kaer se to po domače pravi, da je potepuh. Z nekim Aleksandrom Petrovičem, ki pa go oblasti doslej še niso moge izslediti, se je v času velesajma pojavil na Aleksandrovi cesti pri trdkvi »Elegance« in je med tem, ko je njegov pajdaš izbiral in ogledoval blago, stisnil pod pazduho 6 in pol metra finega angleškega blaga, ki je bilo vredno okrog 2.000 Din. Uslužbenci tvrde pa so na srečo še pravočasno opazili primanjkljaj in jo

ucvrili za pobeglim storilcem, ki je tekel po Aleksandrovi cesti. Ujeli so ga že pri pošti. Iz Zagreba pa je med tem prišla tudi ovadba, da iščejo Jelića, ker je na enak način odnesel krojaču Filipu Udlincu 3 metre blaga v vrednosti 500 Din. Senat je Jelića po kratkem posvetovanju obsodil na 6 mesecev strogega zapora.

S koso je prebodel očeta

Maribor, 30. septembra. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je danes popoldne obravnavala družinska žalogra, ki je imela svoj vzrok v nesrečni smrtici. Pred sodniki se je moral zagovarjati 33-letni posestnik Anton Janžekovič iz Kukave pri Ptuj, ker je 9. avgusta na domu svojemu 68-letnemu očetu Jožetu Janžekoviču zabol del koso v prsi in mu rani srce, tako da je bil na mestu mrtve. Kralj pravi tožilnica, so bili v Janžekovičevi hiši prepriani na dnevnem redu. Ko je bila v nedeljo 9. avgusta Janžekovičeva družina pri maši v št. Lovrencu sla oče in situ domov grede popivala v gostilnah ter baje spila 9 litrov šmarnice. Doma je pričel stari Janžekovič razsajati ter je napadel snaho z nožem. Tedaj je prišel Anton svoji ženi na pomoč, sploh pa je zagabil koso ter jo zaril očetu v hrbet s tako silo, da mu je prebodel srce.

Pri razpravi je obtoženc svoje dejanje skesano priznal, zagovarjal pa se je s silobranom. Obsojen je bil na leto dni strogega zapora.

Iz življenja na deželi Iz Trbovelj

Na obletnico marsejske tragedije proučena Trboveljčani spomin viteškega kralja Aleksandra I. Učiteljstva z žalnim koncertom, ki bo v petek 9. t. m. v Sokolskem domu. Pri koncertu sodelujejo: pevsko društvo »Zvon«, delavsko pevsko društvo »Zarja«, okoli rudniških nameščencev in sokolski orkester. Vsi zavedni Trboveljčani bodo ta večer z udeležbo na koncertu manifestirali svoja patriotska čustva.

Iz Hrastnika

O Simonu Kurentu, ki se je po 22 letih vrnil iz Rusije v Hrastnik, je Jutro že poročalo. Lahko samo še povemo, da je svidenje bilo sila prisrčno. Ze v petek je dobila žena Franciška z Dunaja brzojavko, da je Simon prispel tja in naj mu pošlje denar za vožnjo. V ponedeljek je potem Simon bil v Mariboru, v torek je pa prišel domov. Lahko si predstavljate, kako presenečen je oče pogledal 22 letnega sina Lojzeta, ki je bil ob njegovem odhodu na galisko fronto šele par tednov star. Starejši 24letni sin France je pri vsakih Zadržaja leta je Simon pisal iz Rusije redno vsak mesec. Povratnika so zdaj ves dan obiskovali sosede, prišli pa so tudi neki ruski emigranti, da se informirajo o stanju v Rusiji. Hišica je bila po Simonovem pridu vse dan nabito polna. O razmerah v Rusiji se pa Simon nič kaj ne povelja.

Začasna rešitev vprašanja zdravniška OUZD. Od ponedeljka vrši dolžnost zdravniška OUZD v Hrastniku g. dr. Slanko Jereb iz Ljubljane. Popoldne do pol 11. ordinira, nato obišče bolnike na domovih in se popoldne vrača v Ljubljano. Tako se je popoldne v nujnih primerih treba še vedno obratovati na rudniškega zdravnika. Ta ureditev je torej samo začasna. Dne 7. oktobra bo pa služba zdravniška OUZD definitivno oddana. Prijavilo se je že večje število rečnih kompetentov. Ze takoj drugi dan po našem dopisu so se za službo zanimali trije zdravniki. Zakaj pa zdaj gre?

Iz Novega mesta

Zadnja pot ge. Amalije Poula. V nedeljo popoldne je nastopila svojo zadnjo pot preminula ga. Amalija Poula. Pokojnica je bila lastnica znane Poulove, po domače Kristofove gostilne, v kateri se steka že več ko pol stoletja naš napredni življenjski Blage pokojnice ni poznala po veliki dohotri in visoki srčni kulturi in naklonjenosti do ubogih samo njena okolica, temveč tudi naša širša javnost. Njeno plemenito srce je nenadno zamrlo v petek in šlo tja, kjer že nekaj let spi njen ljubljenec - edinec, katerega tragične smrti pokojnica do zadnjega ni mogla preboleli. Sokol in ostala društva s pokojnico izgubila svojo najstarejšo članico. Lep žalni sprevod z nešteti krasnimi vencí in sopli, ki se je vršil ob hudem naluju, je bil živa priča njene priljubljenosti.

Mraz in sneg. Mraz in sneg sme dobili v ponedeljek tudi na Dolenjskem. Po hudem nedeljskem naluju z vetrom, so se preko noči pobelili naši Gorjanci in bližnji kočevski hribi. Po padavinah je v torek nepričakovano nastopil za ta čas nenavaden mraz.

Iz Ptaja

Nesreča na ormoškem mostu se je pripetila v nedeljo proti večeru. Tovorni avto, ki je privozil iz Varažдина proti Ormožu, je moral sredi mostu menjati smer vožnje, je desne na levo, ker most popravlja. Pri tem pa so se zlomile s tramov vred trhe obrabne deske in le za las je manjka. lo, da tovorni avto ni padel v Dravo. Du-haprisotni sofer je obdržal vozilo na mostu, zdaj pa bo, kakor se čuje, moral še plačati stroške 700 Din, ker je most pokvaril. Vse-kakor je most v Ormožu v jako slabem stanju in ga je treba ne samo krpiti, temveč temeljito popraviti, da se prepreči kaka usodna katastrofa.

Hude poškodbe. V nedeljo je bila v Slavčini v Slovenskih goricah tombola, ki sta se je udeležila 17letna kmečka lanta Edvard Dimnik in Alojz Sirk iz Smolne. Zvečer sta se mirno podala proti domu. Na cesti pa so ju napadli neznanec in sta dobila na hrbtu precej hude poškodbe z nožem in od udarcev s kolom podplutbe po vsem telesu. Prepeljali so ju morali v pljučko bolnišnico, orožniki pa zasledujejo divjake.

Sokol

Sokolsko društvo Ljubljana II priredi v soboto 3. t. m. ob 20. v salonu restavracije br. Frana Derende na Rimski cesti prijateljski večer v priložnosti 60 letnice rojstva dolgoletnega podstaroste društva br. Milka Krapeža. Braje in sestre ter prijatelji jubilanta udeležite se sestanka v velikem števili, Zdravol Uprava.

Spomin na katastrofalno povodenj

V soboto je minilo 10 let, odkar je prizadela Skofja Loka in njeno prostrano okolico strahovita poplavna nesreča. Poljansčica je omenjenega dne silovito nara-

ščala in vsa Skofja Loka je bila pod vtisi neizbrisnih dogodkov, ki so si sledili drug za drugim. Ob 13. je voda med pretakanjem besnečih valov narasla že preko 6 m

nad normalo in seveda poplavila ves okoliški nižji del mesta, ki kaj takega desetletja nazaj ni doživelo.

Ljudem je odnašalo sobno opravilo, drugod so jo v vsej naglici nosili v podstrešje, stanovalec so se selili k znanec in prijateljem, najhuje pa je bilo pri puštalskem železobetonskem mostu, kjer so se predvsem zaradi srednjega opornika nagromadile velike množine vseh mogočih napačnin, dreves, skladovnice desk, vejicja, grnčevja in slinčnega. Voda je že itak drvela čez most, nekaj minut pred 13.30 pa se je konstrukcija amajala in železobetonski novi most je zibalo kakor žveplenko. Zveza Skofje Loke s Puštalom je bila pretregana, voda sama pa je potem le polagoma upadala.

Skoda na travnikih, poljih, vrtovih, pa tudi na zgradbah in v stanovanjih samih je bila neprecenljiva. Sobe so bile zalite z umazaním blatom — v nekem stanovanju so zalotili v klavirju — ribe! Organizacije in človekoljubi so priskočili na pomoč. Sledovi takratnih dogodkov pa niti danes niso povsem zabrisani. — K sreči poplavna katastrofa ob tej priliki ni zahtevala človeških žrtve, kakor leto prej v Hrastnici, kjer je utonilo več ljudi in živine.

pa ponoči, ko se v zaščiti košatih dreves nastavlja morali pas. Idealne, poletno tople jesenske noči precej pospešujejo razgibanost in šumno živahnost tam okoli. Tudi v betnavski džungli je veselo in živo. Niti bližina betnavskih nun in katehinstinj ni mogla pregnati pregrebe. Sredi mesta mirno in tiho. Iz Velike kavarne prihajajo zvoki poskočnega jazza. Le tam preko državnega mostu se zateguje v noč pobreskega prezidenta slavni in znani: Ober jooo...! Gori na Pohorju ni bilo letos slabo. Frekvenca je bila prav dobra. Saj prideš lahko z avtomobilom ali motocičkom do vrh Pohorja. Se 4 km in krasna cesta bo izpeljana za dobro leto dni do svojega končnega cilja. Na Pohorju smo imeli letos celo Grke in Francoze Mariborčani pa postavljajo tamkaj svoje poletne hišice, ki jih je iz leta v leto vedno več. Nekatera imena so znana, drugim pa ni všeč, da bi se ta misel preveč popularizirala. Pohorski Semmering ne bi bil potem tako privlačen in zaključen.

Mariborčani se vprašujejo: Zakaj nima Maribor tramvaja? Tupatam čuješ odgovor: saj imamo avtobuse! Ta odgovor ne drži. Maribor je izrazil mesto biciklov! Kaj bi s tramvajem, Tisoč teh vozil gre v par urah preko državnega mosta. Toliko jih je, da bi trebalo na Glavnem trgu in državnem mostu ta kolesarski promet pametno urediti, sicer se bo nekega dne zgodilo, da ne bodo pešci vedeli, kam stopiti in druga vozila ne, kod voziti. Maribor je drugi Kodanj. V mestu in bližnji okolici je registriranih preko 15.000 biciklov!

Tudi v Mariboru živahno zidajo. Prilicne, enonadstropne, dve in trionadstropne stavbe, središču mesta v starih hišah padajo. Ljudje si želijo novih, moderno urejenih stavb s svetlimi, zračnimi stanovanji in s kopalnicami. Duh moderne je zajel tudi Maribor. Tuda dva naša »kralja« zidata. »Sladkorni kralj«, kakor ga nazivajo Mariborčani, g. Schmidt gradi trinadstropno palačo ob Strossmayerjevi in Slovenski ulici, ki bo ob

tem vogalu razširjena in preurejena. Drugi, »kurji kralj«, g. inž. Abt pa stavi ob Maistrovi ulici velik stanovanjski kompleks, kjer bo preko 20 stanovanj. Potem palača Ljudske samopomoči itd. Maribor uspešno pobija in rešuje stanovanjsko krizo. Letošnja gradbena sezona prinaša okoli 100 novih stanovanj. Zunaj v delavskem V. mestnem okraju pa se dviga ponosna stavba, zgrajena v spomin blagopokojnega kralja Učiteljstva, ki se bo na praznik državnega nedeljenja slovesno otvorila in blagoslovila. Tamkaj se bo mariborska mladina učila ceniti in spoštovati heroično delo in smrt velikega kralja.

STROJNIKA
SPECIALISTA za opravljanje motorja na vpojni plin »DEUTZ« 200 HP z večletno prakso, ki se razume tudi na struženje sprejemno. — Ponudbe z navedbo plače poslati na PAROMLIN, Grubišno Polje.

MIRKO POLLAK
Pokopali ga bomo v četrtek, dne 1. oktobra ob 4. uri na Zalah.
Kamnik, Ljubljana, Buenos Aires, 30. septembra 1936.

POJEM KVALITETE IN ODLIČNOSTI

FINTEX
SVJETSKA MARKA ENGLJSKIH TKANINA ZAGREB - PREOBRAŽENSKA.6
Edina angleška tvrdka, ki ima na zalogi tudi izključno samo angleške tkanine
ZASTOPNIK ZA DRAVSKO BANOVINO ŠTEFAN ŠLIBAR LJUBLJANA, RESLJEVA UL. 8.

Mariborski kaleidoskop

Maribor, septembra. Od Urbana in Kalvarije, Piramide in Meljskega hriba čuješ jesensko pesem klopotcev. Letos je ta pesem nekoliko otožnejša. Pesimizem zveni iz teh odmevov. Komaj 30 do 40% normalne letine bodo dali letos naši vinogradi. Edinstveno lepa in topla jesen pa je pripomogla, da je otožnost odmevov od Urbana in Kalvarije, Meljskega hriba in Piramide nekoliko popustila. Tam okoli pravijo: Malo je bo letos, toda dobra kapljica bo in zlahna, da že dolgo ne tako. Z desne in leve čuješ: Dražja bo k letu vinska kapljica. Mariborčani dobro računajo. Pod kosatimi drevesi na Volčevtu in ob Račerjevem dvoru in drugih nešteti vinotočev pod Kalvarijo, in Meljskim hribom se zlasti ob nedeljah v množicah in gneči shajajo in si privoščajo lanske kapljice, ki je še poceni. Tamkaj je zadnje nedelje veselo in živahno. Iz izdatno posvečenih grl doni vesela pesem in se zbujajo dobra volja do viška. Tisti, za katere ni zlahna kapljica, pa delajo ob vračanju v mesto vojsko in pretakajo kri. Takšen je Maribor. Okoli vinotočev žubori in šumi zanosno življenje. Sicer pa je življenski ritem počasen, meščanski. V politiki je mrtvaško zatišje. Niti znani tabor v Ljudskem vrtu ga ni mogel razgibati. Od časa do časa pa butne nekaj v to življenje, da se razvili in raznane. Karkoli se daleč naokoli dogaja, ima tukaj svoje odmeve. Če se zaljubljenca kje dvigneta v zrak in bežita z letalom, potem je maksimalna verjetnost, da se bosta znašla v Mariboru. Nekega dne se bo prav gotovo zgodilo, da bo Piccard ali Zeppelin tresčil tamkaj preko Pohorja ali Kozjaka. Tako je zapisano: Maribor ne sme biti v ničemer prikrajšan. Potem pa je zopet blaženi mir, ki ga celo harmonikarska »vojska« ni mogla vznemiriti ali motiti. Tam okoli Treh ribnikov in Grajskega loga pa je vendar živahno. Podnevi ne; pač

Kulturni pregled

Zagrebsko gledališče v novi sezoni

Po težkih krizah je zagrebsko gledališče nastopilo z velikimi upi novo sezono. S porostom ki ga je gledališče najelo na račun gledališkega dinarja pri Hipotekarni banki, bo izplačalo vse stare dolgove in izvršilo tudi razna nujna dela, kakor so popravila poslopij i. t. d. Tako se je gledališče izmotalo iz hudega položaja, ki je imel že težke posledice.

O smernicah in načrtih v novi sezoni naj posnamemo iz razgovora z ravnateljem opere in drame nekatero zanimivosti.

Vodstvo opere je po daljši bolezni zopet prevzel znani hrvaški skladatelj Baranović. Dejal nam je, da si bo prizadeval, uprizoriti čim več del domače produkcije, kakorkoli skromna je sicer. Prva operna premiera bo skladba dr. Božidara Štrole »Grabancijaš dijak«, ki se uprizori skupaj z njegovo predelano in na novo instrumentirano opero v enem dejanju »Novela od Stanka«. Obe operi v enem večeru predstavlja takjaski kontrast dubrovniške-mu. Ni še končno odločeno, ali se bo uprizorila opera v štirih dejanjih »Salko«, delo osijeskega skladatelja Slavomira Grančarića. Domača baletna premiera bo Lhotkov »Diavo u selo«, ki je imel velik uspeh v izvajanju Mlakarjevih v Zürichu. Pripravlja se tudi nova opera »Tu je sreča«, delo zagrebskega muzika Gloza, ki je član orkestra Gradske kavane. Ta opera po svoji lahki glasbi in modernih plesih ne zaostaja za podobnimi operetami iz ozemstva. Od domačih del bo še repriza opere »Povratak« Sličana Josipa Hatzeja, čigar »Adela in Maro« pozna ljubljansko občinstvo. Ponovila se klasični opereti Iv. pl. Zajca »Boasijska vještica«, in »Momi na brodu«, dalje Albinjeva »Bosonoga« Slesacića.

Naj izmed tujih opernih premier navedemo samo najvažnejše: Šostakovič »Katarina Izmajlova«, Dvořák »Jakobina«, Ravel »Spanska ura« in »Sbert Angelica«. Zanjda premiera bo Schillingsova »Mona Lisa«. Izmed opernih repriz: Wagner, »Walküre«, »Tannhäuser« in »Mojstri pevci«, tako da bi se »Siegfriedom« in »Gotterdammerung« zaključil ves Nibelungov prstan. Dalje: Mozartova »Ormea iz Saraja«, Saint-Saens, »Samson in Dalila«, Strauss, »Kavaler z rož« in Nicolai, »Vesele žene windsorske«. Pripravlja se tudi premiera modernega češkega baleta, Martinujeva »Spaličica«. Glede operete je g. Baranović ugotovil, da pridobiva vedno več uspeha češka opera. V Zagrebu pripravljajo Benešev »Dekle z ulice« in Jankovčev »Horimira kukavica«, poleg teh pa seve vrsto takozvanih klasičnih operet.

Glede osebnih sprememb pri operi samo tole: Primadona Zinka Kunčeva je prejela angažman na Češkoslovaškem in bo nastopala v Zagrebu samo kot gostja. Erika Družović je odšla na večmesečni dopust v Nemčijo. Delno jo bo nadomestovala Vera Mišić. Glede tenorjev se vodijo pogajanja z Rijavcem, Simencem in Vlahovičem. Stebri zagrebski opere pa ostanejo seveda še nadalje naši oziroma rojaki Rijavec, Simenc, Krizaj, Zupan in Rus. Ob koncu nam je dejal g. Baranović, da si želi vzajemnih gostovanj članov zagrebske in ljubljanske opere in da bo po možnosti upošteval tudi slovensko operno produkcijo.

Vodstvo drame je prevzel po dr. Gavelli, ki je odšel v Brno, igralec, režiser in književnik Tito Strozzi. Novi direktor drame je moral sestaviti repertoar v naglici, zato ga bo v teku sezone še dopolnil. Tudi on polaga največjo važnost na

uprizorjanje domačih del, ki naj bi obsegala tretjino vsega repertoarja. Poleg starih starejših domačih del je na programu še dvanajst sodobnih, približno enake vrednosti. Zato bo posebno gledališko-književno razsodišče izbralo med njimi šest del, ki bodo gotovo uprizorjena, ostala pa le po možnosti. G. Strozzi je dejal, da se zanima tudi za slovenska dela; to ali ono bo nedvomno uprizorjeno. Ob tej priliki je bil omenil Kreftove »Celjske grofe«, ki so doživeli v Zagrebu velik uspeh, a so jih bili morali iz izvedenjskih razlogov odstaviti z repertoarja. Sploh misli direktor drame, da so slovenska sodobna dela idejno močno levičarska, zato pa naslajajo razne težkoče pri uprizorjanju.

Sezona se je pričela z dvema domačima dramama Tomičevim »Novim redom« in Habeduševim »Gornjim gradom«. (Podrobno poročilo še objavimo Op. ured.). Jasno je da v sedaj vladajočih razmerah na Hrvaškem zahteva občinstvo del s hrvaško nacionalno tendenco in je večkrat prišlo tudi do manifestacij, kakor na pr. ob priliki Bogovičevega »Matije Gubca«. Na drugi strani ima vodstvo gledališča težave s predvajanjem takih del in marsikatero sicer dobro delo je bilo iz teh razlogov odstavljeno z repertoarja. Končno je naloga gledališča, da goji čisto sceno umetnost in da ne služi nikakoli propagandi, ne da bi zaradi tega izgubilo zvezo z narodnim življenjem. Tako je g. Strozzi opisoval svoje težkoče.

Izmed starejših del pridejo na vrsto: Gunduličeva »Dubravka« v Strozzi-jevi predelavi in muziko Jakoba Gotovca; Kumičić-Ogrizovičeva »Propast kraljeva hrvaške krvi« in Markovičev »Karlo Dračić«. Od sodobnih so na repertoarju: Nušičev Dr. (Doktor) in dve enodejanski Miroslava Križiče »Cristoval Colon« in »Kraljevo«. Zagrebski zdravnik in književnik dr. Miroslav Feldman je zastopal s »Srno«. Vnuč slavnega Petra Preradovića P. P. mlajši je predložil novo igro »Najboljša ideja tetke Olge«. Tito Strozzi pa bo še enkrat poskusil z »Gajem«, ki je bil zaradi političnih tendenc že prepovedan. Dalje čaka uprizorilive Šrepljev »Poslednji kavalir«, drama, ki opisuje Matačičevo ljubezno pustolovščino s hčerko belgijskega kralja Leopolda II. Geno Senčić, ki je imel lan lep uspeh s »Ferdinandom«, je vstopil v repertoar z novo tragikomdijo iz sodobnega Zagreba »Slučaj s ulice«. Zagrebski odvetnik dr. Gottlieb znan kot literat samo z zbirko židovskih pesmi, bo stopil na oder z dramo »Eksperiment profesorja Evansa«. V načrtu je nadalje Zlatka Gorjana socialna drama »Ana Traži pravdu«. Nadarjena hčerka dramatika Milana Begovića Božena Bogovič je po uspehu drame »Izmedju jučer i danas« predložila novo igro »Marija in Marta«.

Izmed tujih avtorjev pridejo na vrsto Dostojevskoga »Idiot«, Gorkoga »Na dnue, Bulgakova »Novi dom«, Gribojedova »Gorje od pameti«, Iljina »Carica brez carstva«, Wernerjevi »Ljudje na ledeni plošči«, Molièrov »Tartuffe«, Shakespearjev »Korolan« in »Oteloo«, Goethejeva »Ifigonija na Tavridi«, Büchnerjeva »Dantova smrt«, Shawov »Cezar in Kleopatra«, Werflow »Juarez in Maksimilijan« i. t. d.

Repertoar zagrebske drame je obsežen, raznovrsten, zanimiv in na umetniški višini predstavlja gledališče z vseh vidikov. Odkar so urejene tudi finančne razmere, smemo upati, da se pokažejo dobre posledice v umetniškem stremjenju in delovanju hrvaške Talije.

Češki feljtoni o Jugoslaviji

Dr. Julka Chlapcová-Gjorgjevičeva je pravkar izdala v Pragi knjigo svojih čeških feljtonov in člankov o Jugoslaviji (Z cest po domov, Praha 1936 str. 146). Na čelo ji je postavila ponosno pesem Milana Rakića »Na Gazi — Mostonu« v originalu in češkem prozornem prevodu. Sama tvarina, ki obstoji iz krajših člankov feljtonističnega značaja, je razdeljena v tri dele: prvi obsega potopise, drugi članke o nekaterih naših osebnostih, tretji pa listke in članke o posameznih pojavih v Jugoslaviji od ženskega gibanja v Vojvodini preko higijskega zavoda v Skoplju do poročil o nekaterih novih knjigah. Knjižico zaključuje članek o volitvah 5. maja 1935.

Med potopisi je članek o slovenskem Kamniku, ki je srbsko-češko pisateljico in feministko močno navdušil: »Zares je malo krajev, ki bi vplivali tako čarljivo in tolikanj pomirjajo živce kakor prav Kamnik: tipično, čisto alpsko mestece...« Avtorica opisuje njegove vrtove, starine in razgledne točke in izraža ob koncu veselje, da ne leži ob glavni progji kajti samo zaradi tega ga se niso odkrili radovedni Američani in drugi nadležni globetrotjerji. Potopisni del se končuje s feljtonom »Na Triglavu«. V drugem delu predstavljata »slovensko« članka »Nekaj besed hvale Janezu Ev. Kruku« in »Matej Hubad«. V drugem članku seznanja češkega čitatelja z organizatorji slovenskega glasbenega življenja, »velikim idealistom, ki je umel oživotvoriti svoje misli«. V tretjem delu se dotikata slovenskega glasbenega življenja članka »Tretji jugoslovenski glasbeni festival« in informativni pregled »Časopisi v Jugoslaviji«. Po vsem zgrešena je pa avtoričina opazka glede »Ljubli. Zvonca«: V zadnjem času se je pojavilo nezadovoljstvo z Ljubljanskim Zvonom, ker je preveč ozkosrčno sledil ideji jugoslovenskega edinstva na škodo slovensčine. Kdaj, kje, kako? Škoda je, da je avtorica v tem važnem vprašanju nekritično podlegla sugestiji nekaterih spletkarjev iz ljubljanske literarne družbe. Manjših neotesnosti ne omenjamo. Med ocenami novih knjig so vrstice o knjigi Miška Kranjca »Sreča na vasie«.

Večina feljtonov ima priložnostni značaj. Potopisi in osebni članki so spisani živahno z literarno polituro in zapuščajo prikupen vtisk. Jugoslovenske feljtone dr. Chlapcová-Gjorgjevičeva bo s pridom in užitkom

čital zlasti tisti češki bratec, ki so mu naši kraji in problemi že nekoliko znani. — o.

Zapiski

Vitezslav Nezval, čigar daljšo pesnitvo »Akrobata« je pravkar objavila v prevodu pesnika Ladjanovića zagrebska »Hrvaška revija«, je danes med vodilnimi imeni češke literature. Nekdanji iznajdljivi in potratni mojster češkega poetizma, pesnik, ki je presenečal z bleščajo lahkoto in plodovitostjo igrivega verzifikatorstva enako kot z barvitostjo in smelostjo metafor in pesniških oblik, je postal vodilna glava češkega surrealizma. Nezval je sodiče vseh njegovih idejnih polemik in družabnih zaletov, vse njegove borbe za priznanje mesta, ki si ga strastno lasti v sodobnem literarnem življenju. Ta voditelj najradikalnejše pesniške struje v Pragi je pravkar izdal v založbi Fr. Borovega knjigo »Ulice Gite, Coeur«. Nezvalov novi prozni spis je evokacija pišečevih spominov na Pariz, zlasti na lanski pisateljski kongres za obrambo kulture. Toda jedro knjige ni sam kongres, dasi je vse spie osredotočen okoli njega, jedro, človeško toplo in že kar čez mero očitno jedro, je prijateljstvo med surrealisti. Nezval sam pravi na nekem mestu, da je to knjiga prijateljstva. Prvak čeških surrealistov je kar očaran od prvaka francoskih surrealistov André Bretona in nam kaže samo toliko poezije starih pariških četrti, ulice, parkov in hiš, kolikor išče v njih spominov na Bretonove spise. Breton in njegov krog, sami laanatski surrealistične struje, so tu prikazani z značilnimi potezami, vendar brez znanjeje individualizacije. Vidimo prijatelje, ki drug drugega podpirajo in prevajajo in ki imajo malo čuta za vredno, te izven svojega začaranega kroga. Vzlic tej enostranosti pa je čitanje Nezvalove knjige zanimivejšee kakor bi pričakovali, tembol, ker je la proza tudi stilistično še dokaj umerjena in ne meša do neoznanja podzavestnega z realnim, kakor delajo surrealisti na splošno. Kakor v Nezvalovem pri-povedovanju marsikje zaživijo bežno orisan-a pristno dovoljen moment iz pariškega življenja, ki čitatelja zabavi s svojo preprosto lirčno lepoto, tako se ti iz množice »obrazov trdnice« vspine v spomin lik Andrea Gi-da, »starega igralca«, in melanholično vede-nje zdaj že pokojnega Henria Barbussa. Nezvalove pariške impresije so opremljene z reprodukcijami fotografskih posnelkov in bodo tvorile z že prej izšli knjigo o Moskvi ter napovedano knjigo o Pragi trilogijo svoje-surrealistične proze o doživljenem — o.

Splošni nemški katalog. V Berlinu je pravkar izšel »Splošni nemški katalog«, v katerem so zabeležene vse knjige, ki se nahajajo v nemških znanstvenih knjižni-

cah. Prvi del tega kataloga obsega osem debelih zvezkov in je z njim zaključena črka A. Glavni namen velikega vsnemškega kataloga je zbrati vsa nemška dela, ki se nahajajo po vseh mogočih nemških knjižnicah in jih tako napraviti dostopna za znanstveno delo. Dalekosežnost pomena »Splošnega nemškega kataloga« presodimo šele tedaj, če vemo, da je bilo do sedaj naj-sto katalogov različnih znanstvenih knjiž-nic, mnogi so bili stari že več desetletij in niti zdaleč niso nudili prave slike bogastva književnih zakladov svojih knjižnic. Delo za sestavljanje tega ogromnega katalo-ga se je pričelo že leta 1895. Malo pred prvo svetovno vojno so hoteli pričeti s tiskanjem prvih zvezkov. Zaradi vojne je delo zaspalo in so pričeli z njim šele leta

1925. Po dosedanjih računih bo obsegal o-slotni katalog naslove nad 35 milijonov knjig, ki se nahajajo v nemških, avstrijskih in gdanskih knjižnicah. Po misljenju sve-tovnih strokovnjakov, ki so proučili prvih osem zvezkov »Splošnega nemškega katalo-ga«, obeta postati to znanstveno delo enakovredno neprokoksljivim »Katalogom bri-tanskega muzeja«. Tako je posneti iz nje-ga, da je bil natisnjen stari Aristoteles v 1457 izdajah, medtem ko je bilo znanstve-no zabeleženih do sedaj samo 750 izdaj. Za-nimivo je, da je v tem »Splošnem nemškem katalogu« pod črko A natienjena tudi več-ja vrsta slovenskih del, ki se nahajajo v dunajskih, praških in ostalih nemških knjiž-nicah.

S P O R T

Samo štirje Evropci — nad 2 m!

Kar pomeni v plavanju 60 sekund za 100 m prosto, to je v lahki atletiki meja 2 m za skok v višino ter obenem dokaz, da spada atlet na takšen rezultat med svetovno elito na tem polju. Zanimivo je, da so med temi najboljšimi skakalci znani samo nekateri, velika večina pa je več ali manj pozabljena. Tako pozamo med Evropci le Finc Kotkasa, ki je nedavno preskočil 2,04 m, ter ameriška črnca Abrittona in Johnso-na, čeprav jih je bilo od leta 1912 do danes nič manj kot 26, ki so preskočili dvometrsko mejo.

Med temi 26 skakalci, državljani šestih različnih držav, so razen prej omenjenih treh še imena: Marty s skokom 2,071 m, Osborne 2,066, Spitz 2,051, Burke 2,05, Walker 2,03, Larson 2,027, Beeson 2,026, Haggard 2,014, Spencer (vsi Amerika) 2,01, Asakuma 2,01. Tanaka (oba Japonska) 2,01.

V nekaj vrstah

Nedelja dne 4. t. m. je po sklepu JNS določena za odigranje tekem za fond bag-pokojnega kralja Zedinitelja. Namen tega fonda je podpiranje poškodovanih igralcev, vendar do sedaj o upravljanju tega fonda in dovoljenju podpor še ni bilo nobenega glasu. Tekme je odredil savez sam in se bodo po vseh nogometnih središčih večinoma srečali krajevni nasprotniki, tako da za tekme ne bo posebne režije. V Beogradu bosta tekmi med Jugoslavijo in Baskom ter BSK in Edinstvom, v Zagrebu med Haškom in reprezentanco 1a razreda ter Gradjanskim in Concordijo. Ljubljanski spored bo po objavi podsvajca obsegal tudi dvojno prireditev, in sicer srečanje med reprezentanca-ma I in II razreda ter Ljubljano in Herme-som.

SK Slavija v Ljubljani nas obvešča, da so bili na izredni odborovi seji zaradi nediscipliniranosti in kršenja klubskih pravil izključeni njeni člani Košmrj Milko, Baumgartner Ivan, Orehek Franc, Smolnik Maks, Gomol Danilo, Sajovic Franc, Ban Ivan, Gjuran Ivan in Sešek Rene.

Odbor za izvedbo lahkoatletskih dvo-bojev (Službeno). Odbor je na svoji zadnji seji sprejel ponudbo za lahkoatletski dvoboj Dravske banovina; Julijska Benečija, ki bo letos v Trstu dne 25. t. m. in revanš, ki bo prihodnje leto v Ljubljani. To v opozorilo vsem lahkoatletskim klubom v dravski banovini, katerih atleti pridejo v poštev za lahkoatletske reprezentance dravske banovine. Program še ni definitivno določen, predvidoma bo pa naslednji: teki 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1500 m, 5000 m, 4-sto m, zapreke, stafeti 4x100 m in 4x400 m, meti: daljca, krogla, kopja in kladiva skoki; v daljavo, višino in ob palici. Pozivajo se vsi klubi, da nemudoma javijo odboru na naslov: Savo Sancin, Tavčarjeva ul. I/III, vse one atlete, ki po njihovem mnenju pridejo v poštev za moštvo. Za atlete vseh ljubljanskih klubov, ki so v Ljubljani, je določen v soboto, dne 3. t. m., ob 16. na igrišču ASK Primorja obvezen sestanek z obveznim tre-

Kalina (Finska) 2,01, van Osdel 2,007, Lurvalle (oba Amerika) 2,005, Perälso (Finska) 2,005, Horine 2,004, Russel (oba Amerika) 2,004, Torribio (Filipini) 2 m, Shaw 2 m, Brown (oba Amerika) 2 m, Bodosi (Madžarska) 2 m, Metcalfe (Avstralija) 2 m, Treadgill (Amerika) 2 m.

V tem seznamu je Amerika zastopana z 18 skakalci, ki so preskočili 2 m, in torej v veliki večini. Edini Evropci so trije Finci in Madžar Bodosi. Ta pregled kaže torej zelo nazorno, da ima v Evropi najboljšje skakalce v višino — Finska, Zanimivo je, da je med temi najboljšimi atleti te vrste zastopana neznatna Finska kar s tremi možmi, kar dokazuje, da za dosego najboljših rezultatov ni odločilno število prebivalstva, temveč način življenja in razumevanje za sport.

ningom, ki se naj ga udeležijo naslednji atleti: Gaspersič, Skusek, Slapar, Putinja, Srakar Ivan, Požar, Kajfež, Svetek, Zorja Aleš, Dečman, Pribosek, Orošy, Zupan, Jeglič, Sodnik, Sušteršič, Gabrsek, Zuparič Neli, Weibl, Malnarčič, atleti, ki so zdaj na balkanskih igrah: Bručan, Kovačić, Pieteršek, Krevs, Goršek, Czurda imajo tako po vrtnitvi iz Aten predati pismeno obve-zno odboru za izvedbo dvomatchev, da bodo redno posejali treninge. Zunanji atleti: Ster, Perpar, Korče, Urbančič, ing. Stepišnik, Srakar Franc, Martini, Marek Evgen, Gujznik (Zeleznikar Maribor) in Mühleisen (Rapid Maribor) imajo prav tako poslata odboru pismeno obvezo, da bodo redno trenirali do tekmovanja. Želja odbora je, da bi reprezentanca dravske banovine pri prvem mednarodnem nastopu najčastnejše zastopala ugled lahkoatletskega sporta v naši banovini. Predsednik: ing. Gruden s. r., tajnik: Savo Sancin s. r.

Lahkoatletski miting mariborskih sred-nješolcev bo v soboto 3. in v nedeljo 4. oktobra na stadionu SK Zelezničarja. Spored mitinga je naslednji: v soboto 60 m predtek, disk (izločilne), 60 m finale, skok v daljavo, 80 m zapreke (predteki), disk, (finale) 80 m zapreke (finale). V nedeljo: 100 m (predteki), krogla, 100 m (finale), skok v višino, met kopja, 4 krat 100 m, tek 1500 m.

SK Slovan: Jutri v petek ob 19.30 bo važna seja glavnega odbora v gostilni Krušič. Sigurno naj se je udeležijo tudi klubovi za-slopniki pri LNP.

Službeno iz poverjenjstva SOLNP, Trbov-lje: K tekam za sklad blagopokojnega Vi-teškega kralja se delegirajo 4. t. m. v Trbov-ljah na gir. Amaterja ob 14. Dask - Retje Krlhakar, ob 15.30 Amater - Trbovlje Bo-žič Adalbert, (rez. Stepišnik). V Zagorju na igri. Zagorja ob 15.30 Zagorje - Svoboda Puntar Janko.

Celjski nogomet. Okrožni odbor LNP v Celju bo priredil v nedeljo 4. oktobra na celjski glaziji nogometne tekme v korist fonda blagopokojnega Viteškega kralja Alek-sandra I. Uedinitelja. Ob 14. se bo pričela tekma Celje-Jugoslavija, ob 15.30 pa tekma Atletik-Olimp.

s sodelovanjem gospodarskih in upravnih strokovnjakov izdalo načrt, po katerem naj bi se v Ljubljani realiziral zavod za sodobno zdravljenje raka, namenjen vsej naši banovini. Ta načrt je bil dne 25. novembra 1935. razposlan na vse one činite-lje, ki so zainteresirani za zdravljenje raka in ki bi bili poklicani, da sodelujejo pri njegovem uredenju. Od vseh zavodov in institucij smo prejeli pritrdilne odgovore, od dravske banovine pa je prišel odgovor, da se tam že pripravljajo, kar je treba storiti proti raku in da bo društvo o tej akciji obveščeno o pravem času. Društvo do danes o tej stvari ni prejelo nobenega obve-stila. Načrt društva je bil s tem postavljen z dnevnega reda, ker ni mogoče ničesar ukreniti brez tistega faktorja, ki je v prvi vrsti poklican, da vodi in izpelje tako akcijo.

Brošura »Beseda o raku« je bila iz tega razloga nujno potrebna, da se je javnosti razložil dejanski položaj in da bi se morda vendar še dosegla realna in razmeram od-govarjajoča rešitev protirakovega boja. Molčeče ignoriranje društvenega predloga ne more društvu vzeti poguma, da vztraja na svojem pravem stališču Veliko moral-no zadoščanje je društvu v tem pogledu dobilo od strani strokovne javnosti. V za-grebskem »Liječničnem vjesniku« strokovnem organu hrvaških zdravnikov, je prinesel o brošuri laskavo oceno prof. Vi-dakovič, znani organizator boja proti raku, in izjavil, da se strinja v popolnem obse-gu z idejnim načrtom, opisanim v brošuri. V slovenski strokovni javnosti je izjavil DRAB, da se z načinom predlaganim v brošuri strinja. Društvu samo moralno pri-znanje ne zadostuje; marveč bo vztrajalo na tem, da se začne naš boj proti raku tako, kakor je to pri nas »nogče« in mate-rihalno izvedljivo. Potrebno bo torej na vse strani bistriri pojme in potem šele bo mo-goč začeti resnično delo proti raku same-mu.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal dr. Albert Trtnik, posnemamo, da je odbor imel deset rednih sej in večje število iz-

rednih sestankov. Na zdravniškem tečaju so sodelovali domači strokovnjaki in pre-davatelji iz Zagreba (dr. Juraj Körbler). Tečaj se je udeležilo 30 do 40 zdravniko-v. Tajnik se je prisrčno zahvalil časopi-sju, ki je radevolje prinašalo članke in poročila o raku. — Blagajnik dr. Ivan Pin-tar je poročal o premoženjskem stanju društva. Društvo je imelo 13.898 Din do-hodkov, med katere je vsteta podpora ba-novine v znesku 5.000 Din in izkupiček za knjižico o raku v znesku 5.656 Din. Stroš-ki so bile 11.880 Din. Preseček v znesku 2.000 Din je nalozen za prihodnje leto. Po-leg tega ima društvo hranilno knjižico za 30.163 Din, ki je po nalogu banske uprave namenjena samo za nabavo radija. — Na predlog revizorja dr. Bogdana Žužka je občni zbor sklenil razresnico blagajniku in je vzel poročilo odbora po daljši debati na znanje. Pri volitvah se je odbor iz-popolnil s sedečimi gospodi: predsednik OUDZ Kremžar Franc, direktor Hig. za-vođa dr. Ivo Pirč (podpredsednik), dr. Ra-do Sfiligoj, zdravnik v Ljubljani in zastop-nik bratovske skladnice. V častno predsed-stvo so bili na predlog odbora izvoljeni dosedanjí društveni odborniki dr. Miha Krek, minister, in ban dravske banovine dr. Marko Natlačen. Občni zbor je sprejel še nekatere druge predloge, o katerih bo javnost obveščena pozneje. Občni zbor je nadalje dal odboru nalogo da sporoči po-zdrave in zahvalo častnim predsednikom.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek 1. oktobra: Kralj Lear. Red Četrtek, Petek 2. oktobra: Zaprtlo.

Sobota 3. oktobra: Tudi Lela bo nosila klobuk. Premierski abonma.

Premiera Begovičeve igre »Tudi Lela bo nosila klobuk«, s katero bo proslavila drama 60letnico avtorja, se bo vršila v soboto 3. oktobra za premierski abonma. Dejanje se vrši v Dalmaciji. V glavnih vlogah sodelujejo: Šaričeva, Škrbinšek in Drenovec. Režiser: B. Krefl.

OPERA

Četrtek 1. oktobra: Zaprtlo.

Petek 2. oktobra: ob 15. uri Lucia di Lamermoor. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 5 do 16 Din.

Sobota 3. oktobra: Traviata. Gostuje tenorist g. Anton Drmota. Izven. Cene od 36 Din navzdol.

P. a. abonente gledališča, reda Četrtek, ki imajo predstavo v prihodnjih dneh, se naproša, naj dvignejo v pisarni gledališke blagajne v dramskem gledališču izkaznice s kontrolnimi kuponci, brez katerih jim vstop v gledališče ni dovoljen.

Marihorsko gledališče

Četrtek 1. oktobra: Živi mrtvec. Otvoritve, na predstava. Bloki.

Petek 2. Zaprtlo.

Radio

Četrtek, 1. oktobra

Ljubljana 12: Reproduciran koncert ha-lvajskih kitar. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Venčki slovenskih narodnih (radijski orkester). — 14: Vreme, borza. — 18: Pester spored (ra-dijski orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 19: Cas, vre-mo, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Dvořak-Leopoldi: Iz sta-rega in novega sveta, fantazija (plošče). — 20: Prosvetni spored naše postaje v novi sezoni (g. Vilko Zor). — 20.10: Prva ura slovenske orgelske glasbe. Sodelujeta gg. Blaž Arnič (orgle) in Roman Petrovič (sa-mospevi). — 21.10: Koncert radijskega or-kestra. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.20: Mendelsohn: Škotska simfonija.

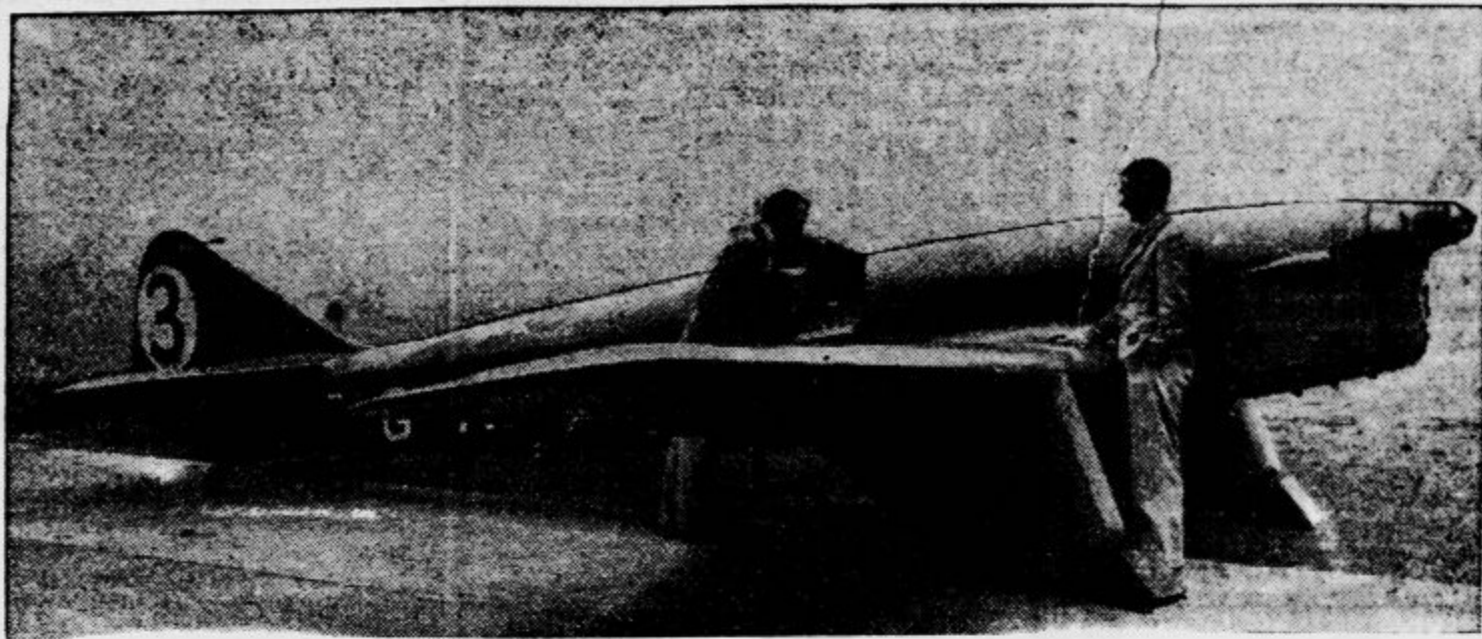
Beograd 18: Operna glasba. — 20: Orke-stralen in klavirski koncert. — 22.20: Ploš-če. — 23: Lahka godba in ples. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20: Hrvaški večer. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.15: Lahka in plesna muzika. — Praha 19.25: Ples. — 20.05: Prenos koncerta če-ske filharmonije. — 22.15: Plošče. — 22.30: Smetana: Iz mojega življenja. — Varšava 19.35: Poljski plesi. — 21: Stare poljske pesmi. — 21.30: Zborovski koncert. — 22.30: Plošče in plesna muzika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05: Odlomki iz ruskih oper. — 17.25: Pevec popotniki. — 17.40: Klavirske skladbe. — 20: Nasmejani Tristan Bernard. — 21: Koncert simf. or-kestra. — 21.40: Lahka glasba. — 22.10: Nadaljevanje koncerta. — 23.30: Ples. — Berlin 19.15: Chopinove klavirske skladbe. — 20.10: Zabavni večer. — 22.30: Plesni orkester. — München 19: Nastrojena jesen-skih dni. — 20.10: Revija Šlagerjev. — 22.50: Plesna muzika.

Petek, 2. oktobra

Ljubljana 11: Solnska ura: Lov na ribe v norju (dialog) vodi g. Arnošt Adamič, uvod. no besedo govori g. V. Mlekuš. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obve-stila. — 13.15: Operni napravi na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Zenska ura: Zena na olimpiadi (gd. Iva Pregelj). — 18.20: Reproduciran koncert Ada Sari. — 18.40: O porokah (g. Valentin Bidovec). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Kupletni na ploš-čah. — 20.10: Zabavna oddaja naše postaje v novi sezoni. (prof. Niko Kuret). — 20.30: Otvorilni intinimi koncert Glasbene Matice (prenos iz Filharmonije). — 21.30: Na-rodne pesmi poje kvartet »Fanteja na vasit. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 17.20: Godalni kvartet. — 17.50: Orkester. — 19.50: Plošče. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22.20: Lahka glasba. — Za-greb 17.15: Lahka godba orkestra. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22.15: Ples: na muzika. — Praha 19.20: Koncert orkestra. — 20.10: Večer v narodnem slogu. — 21.15: Zvočne slike. — 22.15: Plošče. — Varšava 19.20: Lahka glasba. — 20.05: Orkestralen in klavirski koncert. — 23: Plesna muzika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 15.20: Klavirske skladbe. — 16.05: Vesele pesmi. — 17.30: Staierski skladatelj. — 19.30: Koncert vojaške godbe. — 20.45: Koncert dunajskih simfonikov. — 22.10: Plesni orke-ster. Berlin 19.20: Operni dueti. — 20.10: Koncert orkestra. — 21: Orkestralen koncert nordij-ske glasbe. — 22.80: Prenos iz Stuttgarta. — München 19: Plošče. — 20.10: Prenos Auberjeve opere Fra Diavolo. — 23.30: Prenos iz Stuttgarta. — Stuttgart 19: Spe-voigra. — 20.10: Pester glasbeni program. — 21.20: Kompozicijska ura. — 22.30: Kon-cert orkestra in solistov. — 24: Komorna glasba zgodnje romantike.

Z letalom čez dve celini

Južnoafriški letalec Victor Smith (na desni) s svojim aeroplanom Miles-Sparrow-Hawk, ki ga nese v sedanji zračni tekmi iz Londona proti Johannesburgu

Proti zlatemu mestu!

Zračna tekma na progi London—Johannesburg — Devet tekmovalcev, med njimi nobene ženske

V torek zjutraj ob 6.15— po srednjeevropskem času eno uro pozneje — so se v Portsmouthu dvignili v zrak najboljši angleški letalci na dolgih progah, Startali so k zračni tekmi London—Johannesburg. Sledrje mesto praznuje letos 50-letnico obstoja in za to priložnost je južnoafriški kralj demantov Schlesinger razpisal nagrado 10.000 funtov za tistega letalca, ki bo prispel iz Londona prvi na cilj. Čeprav je nagrada za zmagovalca precej znatna, vendar pomeni v bistvu le moralno priznanje, kajti stroški za polet so ogromni.

Zračno tekmo London—Johannesburg spremlja z napetostjo vsa Anglija, pa tudi ostali svet, saj gre vendar za nov hitrostni rekord, ki naj ga prinese ta dirka po zraku. Proga tekmovalcev gre tudi čez naše ozemlje in v torek po 12. uri so res začeli pristajati prvi letalci na zemunskem letališču, kjer so se oskrbeli z gorivom za nadaljnjo pot. Prvi je pristal 12 minut čez poidan kapitan Halfe, ki je povedal, da je imel lepo vreme. Ustavil se je samo 23 minut, potem je odletel naprej proti Kairi. Povprečna brzina njegovega poleta od Portsmoutha do Beograda je bila 320 km na uro.

Poleta se udeležuje v vsem devet tekmovalcev. V torek okrog poldneva pa se jih je spustilo na zemunskem letališču samo sedem. 35 minut za Halfejem je prispel Clouston. Predložili so mu meteorološko napoved, nakar se je malo okrepdal in odletel naprej ob 12.55. Kmalu nato se je spustilo na zemljo letalo »Airstead« s Findleyem in Wallerjem ter dvema potnikoma. Letalo se je dvignilo k nadaljnemu poletu ob 13. uri 16 minut. Četrty je pripel letalec Smith, ki je pristal ob 14. uri 4 minute, odletel pa je ob 14.25 minut. Scott, zmagovalac na progi London—Melburne se je pripeljal štiri minute za Smithom. Šesti je bil Rose, sedmi Levellin. Osmi letalec je bil major Miller. Bill so že v skrbeh zanj, kajti ustavljal se je šele ob 16. uri 33 minut.

Letalci so imeli dopolne oblačno, toda ne deževno vreme. Proti 14. uri pa se je vili dež in Smith je bil, ker tekmuje z odprtim letalom, premočen in premražen do kože. Nekli letalski častnik naše vojske mu je posodil svoj jopič iz usnja. Devet tekmovalcev Allington je moral najbrže zasilno pristati med vožnjo na progi Portsmouth—Beograd, ker ga do poznih večernih ur ni bilo na letališču.

Tekmovalci potujejo z brzimi letali in stroji tipa Vega Gull, New Gull, Peregrine, Sparrow-Hawk, Envoy, British Eagle in British Aircraft. Značilno je, da se tega tekmovalnega poleta ne udeležuje nobena ženska. Prvotno sta se sicer prijavila tudi zakonca Mollison, toda pozneje sta odstopila in tako so med sedanjimi tekmovalci samo moški.

Dve važni spremembi

V Moskvi je bil s posebnim dekretom odstavljen doseđani ljudski komisar za pošto in brzojav R y k o v. Na njegovo mesto je prišel

J a g o d a, desna roka obolelega Stalina, notranje zadeve pa je prevzel Ježov, ki velja za Vorosilovičevga zaupnika

Zdravnik, žrtev znanosti

Prosektor podlegel zastrupljenju z mrličem

Nekoliko tednov po tragični smrti prof. Friderika Breinla zavoljo infekcije v laboratoriju (o tem smo poročali tudi mi), je zahtevala znanost sedaj v Pragi novo žrtev. Po mučni bolezni, ki si jo je nakopal z infekcijo od mrliča, je umrl zdravnik dr. Edmund Weichherz, prosektor bolnice na Bulovki. Infekcija je bila zelo težkega značaja in si je tvorila več ognjišč, posebno v hrbtenici.

Cepiv so ga večkrat operirali, ni bilo nobene rešitve. Pomagala ni tudi petkratna transfuzija krvi. Dr. Weichherz si je že pred dvema letoma v podobnih okoliščinah nakopal infekcijo. a takrat so ga mogli rešiti. V krogu svojih tovarišev se je pokojni uveljavil z nekoliko serološkimi deli, njegovi pacienti pa so ga imeli radi zavoljo njegove dobrotnosti. Štel je komaj 33 let.

Vsiljivi snubci

Telesna straža za mlado milijonarko

Ana Cooper Hewittova si je morala omisliti posebno telesno stražo, da bi jo branila pred vsiljivimi snubci. Dekle šteje šele devetnajst let, a že v tej mladosti spada med najbogatejša dekleta Amerike. Od kar je svojo mater tožila za malenkost nekoliko milijonov dolarjev, je nastala prava poplava ženskih ponudb nanjo. Vsak dan jih prejme približno sto, a ker traja proces že nekaj časa, cenijo, da je prejela teh ženskih ponudb v tem času najmanj 10.000.

O tožbi Ane Hewittove proti materi smo že poročali. Naši bralci se bodo spominjali, da gre za eno najbolj škandaloznih afer v ameriški družbi. Oče je ostavil hčeri kup milijonov, ki naj bi jih mati upravljala do

tedaj, ko bo hči dobila otroke. Mati pa je v sporazumu z nekim zdravnikom dala hčer sterilizirati, da bi ne mogla imeti otrok in da bi ona sama pospravila milijone. O tej stvari ne bomo dalje govorili.

Med neštetimi pismi na mlado milijonarko, med neštetimi žensitbenimi ponudbami navzlic tisti sterilizaciji, je bilo tudi pismo, ki je edino prejelo odgovor. Nekaj stari možak ni prosil Ane za roko, temveč bi bil rad imel samo novo — pipo, ker se mu je stara razbila. Bil je, kakor rečeno edini, ki mu je mlada milijonarka prošnja uslišala. Poslala mu je lepo novo pipo, pa še marsikaj, česar se je gotovo še bolj veselil.

Predor pod Rokavskim prelivom

ni več utopija temveč se približuje realnosti

Francoski listi spet pišejo, da je pričakovati uresničenje starega načrta o podmorskem predoru med Francijo in Anglijo. Neki list pravi:

»Že pred desetletji ni bilo tehničnih ovir, ki bi se mogle postaviti uresničenju te zamisli po robu. Rovi, ki so jih izkopali pod Rokavskim prelivom, so pokazali, da je morsko dno tam iz tvarki, ki je izredno ugodna za zgradbo predora. Nevarnosti, da bi se predor zrušil, ni.

Pred vojno pa so takšne načrte odklanjali, ker Anglija ni hotela, da bi zavoljo prekopa, ki bi jo vzel s celino, izgubila svoj opoštiti značaj. Razvoj letalstva je povzročil, da je mogoče Anglijo s celine doseči v najkrajšem času, tako da ta dežela prav za prav že davno ne more več govoriti o svoji »sijajni osamelosti«. Iz tega razloga nimajo odločilni krogi danes ničesar zoper zgraditev takšnega predora. celo prav živo se zanimajo zanj kakor francoske oblasti.

Po najnovejših računih bi se dal predor, ki bi ga začeli z vso varnostjo graditi z

angleške in francoske strani, dovršiti v pol leta. Po nekem novem načrtu, ki ga sedaj proučujejo francoski in angleški učenjaki, bi bil podmorski prekop tako širok, da bi obe obali vezal ne samo z železniško, temveč tudi z avtomobilsko progjo. Na Francoskem so že gradili in še nameravajo graditi podzemeljske avtomobilske ceste ob vzhodni meji, da bi se s tem zavarovali proti bodočim presenečenjem z nemške strani obenem pa, da bi omilili brezposelnost. Prav tako pa bo tudi gradba predora pod Rokavskim prelivom zaposlila tisoče brezposelnih delavcev.

Chestertonova oporoka

Te dni so odprli oporoko pokojnega angleškega pisatelja Chestertona. Zapustil je 28.000 funtov šterlingov. Duhovnikom iz Beaconsfielda, kamor je spadal, je ostavil 500 funtov, svoji zasebni tajnici pa 2000 funtov. Zasebna tajnica, gospa Collinsova, bo razpolagala tudi z še neobjavljenimi rokopisi in pismi pokojnega pisatelja.

Dobro se je založil s srebrom in zlatom

pobegli abesinski cesar. Te dni je prispela v London pošiljka 14 zabojev zlata in srebra v palcah. To je seveda le delec neguševega zlatega zaklada

Zgovorni Hamlet, redkobesedna Julija

Danski princ ima v Shakespearovih dramah največjo vlogo

Prof. Crock v Ameriki je sestavil svojevrstno shakespeareovsko statistiko. Raziskaval je, koliko govore junaki poedinih dram velikega Angleža in je ugotovil, da je Hamlet med vsemi najbolj zgovoren. Pesnik mu je položil v usta nič manj nego 1569 verzov.

Danskemu princu sledi Rickard III. s 1169 verzji. Otelo pa izgovori »samo« 888 vrslic. Značilno je, da Shakespearove jur-

nakinje dobi manj govore nego junaki (tako je menda tudi v življenju, čeprav trdijo moški drugače). Kleopatrina izgovori samo 600 vrs, Dezdemona 389, lady Marchethova pa celo samo 261 vrs. Najmanj zgovorna je pa Julija, ki pove le 97 vrs, kar je videti v tej obliki res malo. Toda s tem majhnim številom besed je bil pesnik zmožen očrtati in postaviti pred ljudi cel značaj.

Velik izumitelj igrač

Inženir, ki si je z igralno železnico napravil milijone

V starosti 73 let je umrl v Liverpoolu Frank Hornby, izumitelj zložitnih igrač »Meccano« in Hornbyjevih igralnih železnic. L. 1900, tik pred Božičem, se je peljal Hornby k nekim sorodnikom v poset. Med potjo je premišljeval, s kakšnim darom bi razveselil sorodnikove otroke. Pa mu je prišlo kot inženirju na misel, da bi izdelal žerjav, kakršnega je bil videl na neki tovorni postaji, v majhni obliki iz jeklenih ploščic in palčic. S svojo neizčrpno fanta-

zijo se je potem spravil na izdelavo takšnih igrač in je imel z njimi tako ogromen uspeh, da je postal milijonar, lastnik velikanskih tovarn v Liverpoolu. Samo pojasnila in navodila k njegovim igračam je dajal tiskati v sedemnajstih jezikih in si lahko po tem mislimo, kako so se bile njegove igrače po svetu razširile. Mož je imel tudi v angleškem političnem življenju neko ulogo.

Kirurgi naj molče

Govorjenje pospešuje okuženje svežih ran

Strokovnjaki so si že čisto razbijali glave, kako se more navzlic asepsi, ki smo jo izpopolnili do zadnjih možnosti, po tako zvanih »čistih« operacijah zgoditi, da se operacijske rane okužijo. Kakšnemu pacientu odstranijo slepiča, ki je bil brez dvoma neokužen, operacija se izvrši gladko in traja komaj nekoliko minut, in vendar se pojavijo potem v takšnih 7,4 odstotka vnetja in gnitja. To pomeni, da se konča izmed, recimo, milijona operacij po vsem svetu 74.000 primerov z nevarnimi komplikacijami. Od kod to?

Neki dunajski kirurg razpravlja o tem vprašanju in izraža sum, da utegne biti

govorjenje med operacijo krivo takšnih primerov. Nauk o okužitvi s kapljicami sline uči, da troši vsak človek, ne izvzemši kirurge, pri govorjenju, kričanju, kašljanju itd. kapljice sline okoli sebe. Sicer uporablja skoraj vsak kirurg pri operacijah obrazno krinko, vendar pa bi dajala popolno zaščito pred kapljicami sline le nekakšna plinska maska s posebnim dovodom za kisik. Raziskave so pokazale, da je molčanje med operacijo še sigurnejše, cenejše in udobnejše od plinskih mask. Navzlic temu pa krinka seveda ni brez pomena. Idealna zahteva bi bila: molčeče operiranje in krinka. Potrebno je, da se vse oeebe pri operacijah disciplinira glede molčanja. Sporazumevanje med operacijami naj bi se vršilo s pomočjo posebne znakovne govorice. Besede naj bi se uporabljale le tedaj, če gre za hitre odredbe, kadar je bolnik v veliki nevarnosti, in kadar za govorjenje ni na razpolago drugega nadomestila.

Za dijake in šolarje

oblekce, pelerine v vseh velikostih po prav nizkih cenah pri

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA.

Velika izbira blaga za obleke po meri.

Kupujte domače blago!

Ne za Nemčijo, ne za Rusijo

Londonjski »Daily Express«, ki izhaja v 2 milijonih izvodih vsak dan, je povprašal svoje čitatelje, na katero stran bi se naglne njih simpatije, če bi prišlo do vojne med Rusijo in Nemčijo. Prejel je 56.137 odgovorov od teh se je izjavilo 43.650, torej 78 odstotkov, za popolno nevtralnost, 8000 glasov je bilo za Nemčijo, 3500 glasov za Rusijo. »Večina angleškega ljudstva«, pravi »Daily Express«, »je torej trdno odločena, da se ne bo udeleževala ne tako, ne drugače kakšnega konflikta, ki bi nastal v ostali Evropi.«

Redi v CSR obnovljeni

Češkoslovaški ministrski svet je sklenil novelo k zakonu o odpravi plemstva, redov in naslovov. Gre za okvirni zakon, ki naj vlado pooblasti, da sme uvesti rede in spominske kolajne ter jih izdajati domačinom kakor tujcem.

Prababica s 101 potomcem

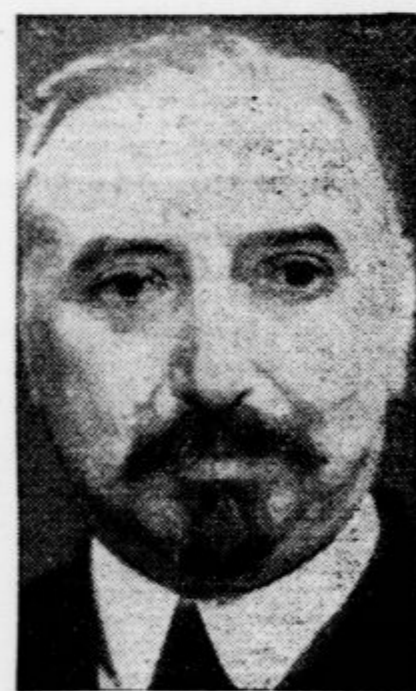
V Neustadtu pri Koburgu živi neka Ida Bauerjeva, ki šteje ta čas 83 let. Ko je pred nekoliko dnevi slavila svoj rojstni dan, se je tega slavlja udeležilo 11 njenih otrok in 90 vnukov, pravnukov in prapravnukov. Malokdaj se pač primeri, da bi istočasno živelo pet pokolenj iste družine.

Navzlic vsemu so zmagale Praznik pomirjenja s sufražetkami v Londonu

Sredi oktobra bo priredil upokojeni londonski policijski inspektor Jarvis praznik pomirjenja s sufražetkami, ki jih je moral pred 30 leti loviti in gnati v zapor. Častni gost pri tej prireditvi bo ga. Petnik-Lawrenceova. V njenem stanovanju je Jarvis aretirjal slovito gospo Pankhurstovo, njeno hčer Silvijo in go. Drummondovo zavoljo viharnih demonstracij za žensko volilno pravico 13. oktobra 1906 na Trafalgar-Squareu. To je bil čas, ko so sufražetke

kričale s tribun v parlamentu, ko so se na cestah privezovale na ograje in svetilke, da bi jih policajji ne mogli odgnati, in ko so pri velikih državnih aktih vpile iz daljave z govornimi trombami na ministrske predsednike: »Volitve za ženske!« Na spominski dan tiste manifestacije in aretacije se bo vse odpustilo in pozabilo — tem bolj ker so sufražetke, prvoboriteljce za žensko volilno pravico na Angleškem zmagale.

Debata o razvrstjenju franka

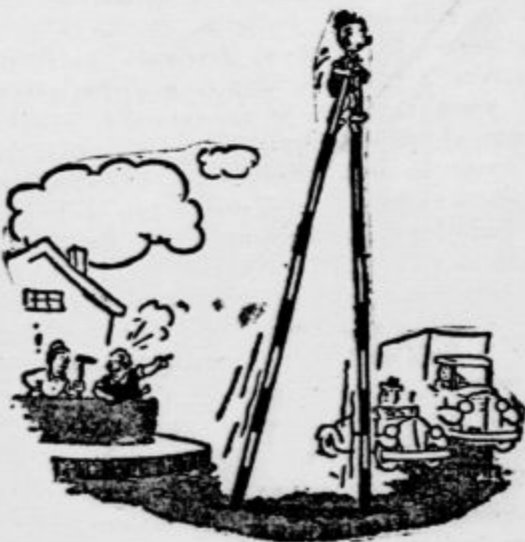

V francoskem parlamentu so sprejeli vladni predlog o razvrstjenju franka s potrebno večino. Pri tem predlogu je imel tehtno besedo predsednik finančnega odseka v pariški zbornici, Vallère

A N E K D O T A

Toscanini ne prenese vprašanja, katerega skladatelja smatra za največjega. V New Yorku so ga nekoč neke dame prijele s tem vprašanjem. Ker mu niso dale miru, je odgovoril: »Letos sem z Wagnerjem zaslužil kakšnih 10.000 dolarjev, Beethoven mi je dal manj zaslužka. Wagner je torej očitno večji skladatelj.«

VSAK DAN ENA

»Odkar je popleskal lestev, korači preko ceste brez najmanjše ovire...« (Everbordys weekly)

Adaptovizor skal — Svetlobna signalna kontrola — Manipuliranje z gumbom — Optična prilagoditev s pomočjo katodnega žarka — Stereofonska reprodukcija — in druge najnovejše pridobitve donosa

nova PHILIPS-ova

SIMFONIJSKA SERIJA

OGLEJTE SI NAJNOVEJŠE ČUDO RADIOTEHNIKE

PHILIPS RADIO

A. Poltzer: Pot brez cilja

Roman

Nato sem počakal, ali me bo Bolton kaj vprašal. Vendarle se mi je moralo zdeti čudno, da sem dobil brzojavko, čeprav ni živa duša vedela, da sem v tem vlaku.

Ker je Američan molčal, se mi je zdelo primerno, da nekaj zinem: »Tovarišica, ki ste jo videli pri odhodu vlaka, mi pošilja pozdrave za slovo.« Zdelo se mi je, da me Bolton nezaupljivo gleda. Vendar je bil njegov glas popolnoma miren, ko mi je prijazno voščil: »Dobro spite;« in spet izginil v svoji oddelek.

Seveda se me je spanje ogibalo, ko sem znova legel k počitku. Kaj je utegnilo pomeniti Marijano svari? Ali se je motila, ali je pa nemara poznala Boltona in imela tehten vzrok, da mu ni zaupala? — Na to vprašanje nikakor nisem mogel najti odgovora.

Takoj po svojem prihodu v Nizzo sem hotel brzojaviti Marijani in jo prositi za pojasnilo. Dotlej sem sklenil, da bom Boltona bistro opazoval.

V naslednjih dneh me je pa vse bolj in bolj prevzemalo prepričanje, da se Marijana moti. Že ko so naju zbudili, da nama pregledajo potne listine in prtljago, sem videl, da morajo biti Američanov pa-

pirji v popolnem redu. Bolton je bil uslužbenec ameriške Pmkertonove družbe in očitno ne izmed najzadnjih. Kako bi mogel imeti tak mož slabé namené?

Po izdatnem zastrku v obednem vozu sem poprosil Boltona, naj mi pove vso zgodbo o ropu, za čigar plenom se zdaj podi. Rade volje mi je ustregel.

Pred kakimi trinajstim meseci so bili ameriški listi obširno poročali o pravljicnem zakladu draguljev, orientalskih biserov in drugega blaga, ki ga je J-ski maharadža prinesel s seboj v Združene države. Maharadža je bil prišel s spremstvom nekaj desetih ljudi obiskat milijonarja J. B. Lawrencea, ki je bil svoje dni maharadžev gost na njegovih indijskih posestvih. Od kod sta se moža prav za prav poznala, ni bilo omenjeno.

Vsekako ju je družilo prijateljstvo, ki je napotilo maharadža, da je ustregel vabilu ameriškega milijonarja, naj se udeleži poroke njegove hčere.

Na tej svatbi so predrzni zločinci napadli goste in uplenili ves maharadžev lišp.

Zavarovan je bil zaklad za milijon funtov, a resnična vrednost je baje daleč presegala to vsoto.

Policiji so se posrečilo prijati nekaj sumljivih oseb. Vsi do zadnjega so bili drzni, zloglasni ljudje. Vendar niso mogli nobenemu dokazati udeležbe pri napadu, in tako so jih morali konec koncev vse izpustiti.

Policija ni brez vzroka domnevala, da je imel tisti Robert Williams, ki ga je bila zdaj v taksiju zadel srčna kap, pri tej stvari prste vmes. Redar-

stvena oblast je že dolgo časa pazila na Williamsa, ne da bi ga bila mogla zasačiti na kakem kaznivem dejanju. Mož je imel v New Yorku elegantno hišo in je živel življenje bogatega lenuha.

Ko je padel na Roberta Williamsa sum, da je duhovni povzročitelj ropa, so mu bili ponoči in podnevi za petami. Toda mož ni storil ničesar sumljivega, in nobeden kos velikanskega plena se ni pokazal pri običajnih preprodajalcih ukradenega blaga. Tedaj je policija nehala opazovati Williamsa. Bolton je pa nadaljeval opazovanje po nalogu zavarovalne družbe, ki je bila obljubila tistemu, kdor spravi zaklad na beli dan, dvajset tisoč funtov plačila. Da je bila sled pravilna, mu je dokazovalo to, da je Williams čez leto dni mahoma izginil iz Amerike. Po dolgem trudu ga je v Berlinu znova odkril.

»In jo je vendar tako srečno in za zmerom popihal,« je Bolton končal svoje poročilo.

Nisem se mogel udržati vprašanja, ki mi je bilo na jeziku. Zadevalo je moje neznano naročnico. Razume se, da sem to bil Boltonu že omenil v svojem poročilu.

Čudno se mi je zdelo, da je moja neznanka ameriškega detektiva očitno manj zanimala kakor ženska, ki sem jo bil videl z Williamsom.

»Kaj menite, kdo bi utegnila biti dama, ki mi je naročila, naj ga zasledujem?« sem vprašal.

Američan ni takoj odgovoril. Nazadnje je rekel: »S to uganko sem si tudi jaz že zaman belil glavo.«

Tisti dan sem opazil novo čudno podrobnost: ko sem hotel še enkrat prebrati brzojavko, ki mi jo je

bila poslala Marijana, je ni bilo nikjer. Čeprav sem se natanko spominjal, da sem jo bil vtaknil v zgornji vnanji žep svojega suknjica, sem vendar preiskal vse žepa.

A brzojavke ni bilo več na izpregled.

5. poglavje.

Že dva dni sva bila v Nizzi. Stanoval sem z Boltonom v nekem hotelu na Angielski promenadi, in prav za prav se mi je kar dobro godilo. V Američanovem spremstvu sem hodil po kavarnah. Če je upal Bolton na ta način našti Williamsovo spremeljvalko, je bilo to njegova stvar.

Kmalu po našem prihodu sem brzojavil Marijani svoj naslov. Pravilneje: prosil sem jo, naj mi piše v Nizzo, poste restante.

Nerazumljivo izginjenje Marijane brzojavke iz mojega žepa me je bilo vendarle osupnilo, in pametno se mi je zdelo, da si ne dam poslati njenega pisma v hotel.

Ker sem sodil, da je pričakovano pismo nemara že prišlo, sem iskal priložnosti, da bi šel porj. Toda Bolton me ni pustil iti za trenutek samega. Drugo jutro sem torej na vse zgodaj vstal, se oblekel in odhitel na pošto.

Prišel sem prezgodaj; okenca so bila še zaprta. Pravkar sem preišljeval, ali naj počakam pred poslopijem, ali naj stopim v bližnji kavarniški bar zažrtkovat, ko sem nenadoma zagledal Boltona.

Ali je bil šel za menoj?

Zdraviliški in kopalniški kompleks „Neptun“ v Kamniku

Last Kopalniške družbe, obstoječe iz pol dogotovljene dvanadstropne glavne zgradbe (preje »Kurhaus«), ene večje renovirane in ene manjše vile, renoviranega zimskega in letnega kopalnišča, starega parka in drugih manjših zgradb, ter zemljišč (skupaj 18.000 m²), elektrika, se bo v kratkem PRODALO na dražbi pri najnižjem ponudku izpod Din 1.000.000.— po posameznih objektih, ev. skupno. Informacije daje lastnica Kopalniška družba v Ljubljani, Beethovnova 14.

100

uspehov

na en oglas

v JUTRU

SMRT CELAVOSTI

MORANA

Ze TISOCI so si RESILI LASE s KOZMETICNO TEKOČINO „MORANA“

KUPITE JO TAKOJ, prijetelega je in neznege vonja. TAKOJ izginejo prhljaj, vse kožne neprijetnosti. Krepi korenine, izpadanje las preneha, LASJE zrastejo na GOLEM mestu.

Posljemo po povzetju, steklenica Din 40. Poština in paket Din 7.

MODERNA KOZMETIKA, Split.

Ce ne boste z rezultatom zadovoljni, vrncmo denar!

HERSAN

Vzorec pošlje zastoj »RADIOŠAN«, Zagreb, Dukljanična 1.

Parketne deščice, trstje za strope, asfaltno strešno lepenko, bitumenjuto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak

i razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri tvrdki

JOS. PUH, Ljubljana Gradaška ulica 22
Telefon št. 25-13

Prima bosanske suhe slive,

suho sadje (krljce) zaboj 10 kg Din 60.—, vreča 50 kg Din 220.—. Prima orehi v lupini Din 150 po kg dražje. Prima očiščeni orehi, beli, 5 kg po Din 70.—. — Vse franko po poštne povzetju. — Razpošilja agentura PRANJIC, Tuzla.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi predobrega brata, moža, očeta, strica, deda, tasta in svaka, gospoda

KRAINERJA VILJEMA
ŽEL. URADNIKA V P.

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so pokojniku izkazali poslednjo čast. Posebno se zahvaljujemo: g. dr. Ivo Bajžljju, Akademskemu pevskemu zboru Univerze Kralja Aleksandra I, pevskemu društvu »Slavec«, kakor tudi posameznikom za poslednje spremstvo, poklonjeno cvetje in izraze sožalja.

LJUBLJANA, 30. septembra 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

Inserirajte v »Jutru«!

Državna razredna loterija

Ker je spremenjena loterijski načrt našel tudi v preteklem 31. in 32. kolu s svojimi zanimivimi spremembami splošno odobravanje pri kupovalcih srečk, ker so skoro vse srečke, vzete od strani pooblaščenih prodajalcev in njihovih razpečevalcev bile razprodane, zato je državna razredna loterija pustila ta načrt v veljavi tudi za nastopajoče 33. kolo srečk.

Srečke I. razreda 33. kola so že dospele in dane v prodajo 4. septembra t. l. v 100.000 celih srečk z žrebanjem in to:

I. razred 13. in 14. oktobra 1936 l.
II. razred 10. in 11. novembra 1936 l.
III. razred 10. in 11. decembra 1936 l.
IV. razred 14. in 15. januarja 1937 l.
V. razred od 9. februarja do zaključno 3. marca 1937.

Cena srečkam za vsak razred je sledeča: cela srečka 200.— Din; polovica srečke Din 100.—; četrtnina srečke Din 50.—.

Skupna vrednost vseh dobitkov znaša

Din 64,320.000

V tem kolu je 9 premij in to: po Din 2,000.000; 1,000.000; 500.000; 400.000; 300.000; 2 po 250.000 in 2 po 200.000.

Poleg teh premij je tudi ogromno število dobitkov po Din 200.000; 100.000; 80.000; 60.000; 50.000; 40.000; 30.000; 20.000; 10.000 itd.

V najsrečnejšem primeru zamorete dobiti pri združitvi premije in dobitkov v V. razredu na eno srečko

Din 3,700.000

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije.

Srečke lahko dobite pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih razpečevalcih, ki jih ima skoro vsak večji kraj.

Pobljznja navodila z loterijskim načrtom in splošnimi pravili dobite na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Z nakupom srečke državne razredne loterije vsak poedinec, poleg osebnih koristi, ki jih zamore imeti, obenem pomaga narodnemu gospodarstvu, obrti, industriji in invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk sorazmerno razdeli v poprej omenjene svrhe.

Strojnika

z izpitom iščemo za takoj. — Ponudbe na oglašni odd. Jutra pod značko »Rudnik«.

SLAVIJA

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
V LJUBLJANI, Gosposka ulica 12, telefon št. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ - OD PAULINA -

KER JE V KROJU NAJELEGANTNESJI, IZDELAN KAKOR PO MERI, KLJUB TEMU CENEJSI. DAMSKA KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA, ZVEZDA.

Radijska patrolja - Roman v slikah.

Copyright »Panthéon« & »Jutro«.

Sam se je odločil vdreti v vojvodovo stanovanje. Pat se je zaletel s svojimi silnimi rameni v vrata, ki so pod njegovimi sunki padla s tečajev. V sobi se je vlačila po tleh megla plina za solzenje.

Skozi meglo plina za solzenje je opazil Pat obrise Ambroževe postave, ki se je kašljajoč in hropeč plazil po tleh.

Pat je zagrabil omahujočega Ambroža za vrat in ga vlekli proti vratom. Tudi njega je že dušilo.

CENE MALIM OGLASOM

Po 60 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo orli, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.— Dopisli in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.— Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Domsko zabavo

predeli društvo Rdečega križa na Plet; v nedeljo dne 4. oktobra pri gosp. Valentinu Janežiču. Čisti dobitek je namenjen za ubože.

Kegljišče

na klube — ponedeljek, petek, sobota, nedelja, oddam. Pristna vina, domača hrana. Gostilna BREZOVSEK. 23406-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vzgojiteljico

sprejemna za vzgojo treh leto-obveznih otrok, od 6 do 8 let star. Znanje angleškega ali francoskega jezika. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod »A. A.« za ogl. odd. Jutra. 23370-1

Frizerko

samostojno, dobro v vodni in teletni opremljeno, 150cm za takoj. Fr. Zabjek, Ljubljana, Krakovski nasip 30. 23490-1

Nadzornika

za zračenje (Wettersteiger) iščemo, ki mora biti absolutno redarske kole. Poudrbe na naslov — Rudnik kamnoznglja Rtanj, Braše Minh a. d., Beograd, post. pretisne 106. 7231-1

Trgovski pomočnik

železnarske stroke, pošten, agilen, dobi službo. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana«. 23479-1

2 krojaška

pomočnika dobro izveščana, robim. — Joško Zilnar, kraj. S. Novo pri Rajhenburgu. 23473-1

Službe išče

Venka beseda 30 par; davek 3 Din za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 17 Din.

Frizerka

išče mesto na takoj. Naslov v vseh poslov. Jutra. 23502-2

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

Gotovo ste že uganili, da je bil to vlak, s katrim se je hotel gospod Kozamurnik odpeljati. In res je planil tja; ali načelnik ga je zadržal. »Ne bo nič, gospod,« je dejal. »Ostati morate, dokler ne preiščemo stvari in ne sestavimo zapisnika o škodi!« »Ka-a-aj?« je zarjavel gospod Kozamurnik. »Kdo pravi, da se ne odpeljem s tem vlakom? Izpustite me, če ne...«

Mlado prijazno

dekle prosi službo za 15. november, najrajši v trgovino. — Vajena v pisarni, pomagala bi tudi gospodinj in pri vseh drugih delih. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23515-2

Zobrazena

gospodična želi premeniti službo gospodinj. Izveščana je popolnoma v knjigovodstvu ter gre tudi izven Ljubljane. Poudrbe na ogl. oddelku Jutra pod »Zelo zmožna«. 23515-2

Mesarski pomočnik

vojakine prost, močan, zanesljiv, zmožen in slušajoč za natakterja in vsa druga dela. želi premeniti službo. Poudrbe na naslov: Kastelec, pismošča. Smarje pri Jelšah. 23412-2

Starejša ženska

z dolgoletnimi spretnostmi, Slovenka, ki govori tudi perfektno nemški, bi želela v meščansko hišo, k mali družini brez malih otrok, po možnosti na deželo blizu Ljubljane ali Maribora kot samostojna kuharica za vse. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23415-2

Mlado dekle

pridno in pošteno, vajeno dobrega samostojnega gospodinjstva, želi službo pri mali rodbini ali kot gospodinja k samostojnemu gospodu. Gre tudi kot sobarica. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Z veletnimi spretnostmi«. 23496-2

Šivilja

zmožna plašter in oblik, se pripravlja eni, delam na dom. Dobra šivilja. Naslov v vseh posl. Jutra. 23525-2

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učence

se žel. izučiti v trgovini s mešanim blagom, z dovršeno šeststredno osnovno šolo. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23500-14

Učena

z meš. blagom, sprejemna. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23480-44

Foto 9 x 12

Tessar 4,5, dostavni leži, rumenica, kasete, stojalo, prožilce na 2 minuti, napredaj. Gosposvetka 12/11. 23474-6

Gašeno apno

stara, prodam za polovico ceno. Belješka ulica, na stavbi. Sp. Šiška. 23518-9

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo

in sarimo prvotne po brez konkurenčni ceni vsa ko množino tobovljam — Homana, Ljubljana Sv. Petra a. 81 tel. 35-30 211-33

Pohištvo

Za knjižice Kmetake posojilnice ljubljanske dobavljamo pohištvo znano mizarstvo podjetje. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod »Pohištvo«. 23500-12

Knjige

»Weltgeschichte« od prof. Pflugk Hartung, prodam. Kompletno 6 knjig. Vprašati Glince 1/6. 23511-8

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 motorja BSA

250 in 350 cm OHV, prodam. Malo vožena, v dobrem stanju, z električno razsvetljavo. Vrhove, Poljanska c. 46. 23510-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za kurivno stroko

sprejme dobro uvedena tiskara agline provizijske zastopke. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod »Kurivo«. 23510-5

Pouk

Nemščino od osnovnih začetkov do popolnega obvladanja poučuje prof. dr. Svoboda. Tavčarjeva 1. 23571-4

Nemško govoriti

in teorijo se nauče vsi po moji najboljši metodi. Posamezni in v skupinah. Informacije od 10-12 in zvečer. — Gregarjeva 7, pritrilje, desno. K. Ljutova. 23520-4

INSERIRAJ

V »JUTRU«!

Blago za zimske suknje

kanjarski, športni, šivilje, za žensko in moško. Velika izbira, nizke cene! R. MIKLAUC Ljubljana ul. — Medlar-Lingerjeva ul. — Pred škofojjo 23490-1

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 motorja BSA

250 in 350 cm OHV, prodam. Malo vožena, v dobrem stanju, z električno razsvetljavo. Vrhove, Poljanska c. 46. 23510-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

damska in moška, zaradi končne sezije napredaj po neverjetno nizkih cenah. NOVA TRGOVINA, Tyrševa 36. 23445-11

INSERIRAJ

V »JUTRU«!

Blago za zimske suknje

kanjarski, športni, šivilje, za žensko in moško. Velika izbira, nizke cene! R. MIKLAUC Ljubljana ul. — Medlar-Lingerjeva ul. — Pred škofojjo 23490-1

Modno blago za damske obleke in plaščke. SVILA IN VSE DRUGO BLAGO. Velika izbira, nizke cene! R. MIKLAUC Ljubljana ul. — Medlar-Lingerjeva ul. — Pred škofojjo

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančno kom. zavod

Maribor Aleksandrova 40, izvršuje najbolje uskup in prodajo HRANILNIH VLOG — vseh denarnih zavodov — Za odgovor Din 5 znamk. 217-16

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino

sadja, zelenjava in delikates, poceni prodam v Florjanski ulici 31. 23523-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vilo

novozidano, enonadstropno, škrilastanovajsko, komfort, lep vrt, — cena 350.000, hipoteka pri Mestni 180.000, Področnik — prodaja ADAMIĆ, Gosposvetka 8/II. 23496-20

Hiša

novozidana, s vrtom 450 kv. m zaradi selitve ugledni napredaj. Od postaje Celje oddaljena 15 minut. Poizve se v gostilni »Ljvada«, Celje, Cesta na grad št. 34. 23505-30

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

3-sobno stanovanje

komfortno, solčno, oddam za november. Vprašati Birska 17/1. A. O. do 9 ure. 23496-21

3-sobno stanovanje

opremljeno, pripravno za letoviškarje, oddam v Zelenih, Poljanah Markelj, trafika. 23492-31

Stanovanje

dveh sob s pritliklami v Ljubljani, isto in mirno, šče boljša stranka dveh oseb za zmerno najemnika za 1. november. Poudrbe s navedbo zaletnje do petka popoldne na ogl. odd. Jutra pod »Niska najemina — točen plačnik«. 23524-21

Trisobno stanovanje

solčno, s kopalnico in pritliklami, poceni oddam mirni stranki takoj ali pozneje. Glince, Cesta II/2. 23501-21

Dvosob. stanovanje

s kabineto kuhinjo in pritliklami, oddam za november. Ogled od 9.—16. Langsova ul. 17. Mirje. 23477-21

Sobo s kuhinjo

oddam za november manjši družini. Društvena 28. Moste. 23481-23

Enosob. stanovanje

s pritliklami, — vse pod enim ključem, oddam. — Ogled popoldne. Povstova ulica 37, Kodeljevo. 23477-21

Trisobno stanovanje

s kopalnico, pritliklami in plinom, lepo, solčno, oddam v centru za november. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23520-21

Trisobno stanovanje

oddam za 1. november. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23522-21

Trisobno stanovanje

kabinet, oddam takoj ali za november. Sp. Šiška, Frankopanska ul. 9. 23526-21

Dvosob. stanovanje

oddam v pritlikju na Rimski cesti 23, za november. 23516-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

na takoj, išče mirna stranka brez otrok. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Office«. 23488-31a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 lepi sobi

opremljeni, separirani, oddam. Vhod Sv. Petra cesta 44/1. 23465-23

Opremljeno sobo

oddam. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23306-23

Opremljeno sobo

oddam. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23531-23

Opremljeno sobo

solčno, s posebnim vdom, oddam v vseh poslov. odd. Jutra. 23492-23

Prazno sobo

veliko, solčno, s separiranim vdom, oddam mirni stranki. Novj trg št. 5, II. nad. levo, od 12.—2. Rožne doline. 23482-23

Prazno sobo

lepo, s kopalnico, poseben vhod, v 1. nadst. oddam. Levčeva ul. 50, pri Cesti v Rožne doline. 23476-23

Veliko sobo

s posebnim vdom in dve ma posteljami, takoj oddam. Sv. Petra 43. 23480-23

Varujte dobro Vaše zobe... ako hočete, da boste dolgo uživali dobro zdravje in zapomnite si: Da morete ohraniti svoje zobe bele in lepe, je potrebno, da dnevno uporabljate dovršeno sredstvo in sicer sredstvo, ki Vam daje največjo garancijo v smislu higijene zobovja, sredstvo odobreno in priporočano po najodličnejših medicinskih osebnostih, neobhodno potrebno je torej, da uporabljate MILO ZA ZOBE IBBS

Sobo

s posebnim vdom, s uporabno kopalnico, oddam. Bohoričeva 30/1. 23481-23

Sobo

stroglo separirano, oddam v vili za eno ali dve osebi. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23483-23

Opremljeno sobo

s posebnim vdom, oddam boljšemu stalnemu gospodu. Jegljeva c. 11. 23527-23

Opremljeno sobo

s posebnim vdom, oddam eni ali dvema osebam. — Privoz 14. Prule. 23538-23

Opremljeno sobo

s posebnim vdom, oddam v sosednji hiši. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23526-23

Dve dijakinji

s posebnim vdom, oddam v brano za 350 Din. Naslov v vseh posl. Jutra. 23531-23

Mesečno sobo

lepo opremljeno, začetek Sv. Petra cesta, takoj oddam. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23519-23

Opremljeno sobo

s posebnim vdom, oddam boljšemu gospodu. Vrhoveva ul. 9/II. desno. 23517-23

Separirano sobo

lepo, mirno in solčno, oddam 1-2 osebam. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23521-23

Sobo

s posebnim vdom, oddam takoj v bližini tehnike. — Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23522-23

Opremljeno sobo

s poseb. vdom, oddam solčnemu gospodu. Verstejskova ul. 31. Mirje. 23512-23

Lepo sobo

z balkonom, oddam boljši gospodinj v Tavčarjevi ul. event, tudi kot sostanovnik. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23514-23

Mesečno sobo

lepo opremljeno, solčno, s separiranim vdom, oddam na Rimski cesti 23/1. 23515-23

Opremljeno sobico

oddam gospodu za Din 150. Naslov v vseh poslov. odd. Jutra. 23520-23

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s posebnim vdom, v centru mesta, išče boljši gospod. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod »Okol. Nebovni ka«. 23506-23a

Sobo

vhod s stopnišča, soupora kopalnice, event, vsa oskrba v mirni rodbini, bilza banke uprave, išče profesor trgovske akademije za 1. november. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod »Profesor«. 23527-23a

Prazno sobo

iščem kjerkoli, najrajši Trnovu ali Krakovu, suho in snažno, tudi podstrešno, do 15. oktobra. Poudrbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Praz